Волинське обласне управління культури

Волинський краєзнавчий музей

Волинська державна обласна універсальна наукова

бібліотека ім. Олени Пчілки

К А Л Е Н Д А Р

ЗНАМЕННИХ І ПАМ"ЯТНИХ ДАТ ВОЛИНІ

2000 РІК

Луцьк, 1999

Упорядники:	Ксендзук Е.С.
	Мігас М.В.
Відповідальні за випуск:	Блащук К.С.
	Силюк А.М.

"Календар знаменних і пам"ятних дат Волині" подає матеріали про визначні події історії, громадсько-політичного і культурного життя області, ювілеї уродженців краю та видатних діячів, чиї життєві шляхи пролягли через Волинь.

Посібник відкривається хронологічним переліком основних дат 2000 року. Далі подаються число, місяць, назва події, текстова довідка і список літератури, у якому вказуються документи, книги, статті з періодичних видань, довідники та бібліографічні посібники.

"Календар знаменних і пам"ятних дат Волині" буде корисним для культосвітніх працівників, викладачів, студентів, краєзнавців.

ЗНАМЕННІ ТА ПАМ"ЯТНІ ДАТИ ВОЛИНІ НА 2000 РІК

2 січня — 50 років від дня народження Н.П.Гуменюк /1950/ - української поетеси, журналістки

15 січня — 130 років від дня народження А.Г.Лазарчука /1870-1934/- українського художника і педагога, культурного діяча

21 січня — 155 років від дня народження О.А.Косач /1845-1927/ - української письменниці та громадської діячки

21 січня — 95 років від дня народження В.Л.Василевської /1905-1964/ - письменниці та громадської діячки

21 січня — 80 років від дня народження В.В.Петрова /1920-1941/ - Героя Радянського Союзу, замполіта 7-ої прикордонної застави 90-го Володимир-Волинського прикордонного загону

23 січня — 85 років від дня народження Г.П.Чорнокнижного /1915-1999/ - українського художника

Січень — 65 років від часу виникнення Волинського товариства приятелів наук /1935/

20 лютого — 95 років від дня народження Уласа Самчука /1905-1987/ - українського письменника, громадського та політичного діяча

23 лютого — 180 років від дня смерті А.Фелінського /1771-1820/ - польського письменника, драматурга і педагога

25 лютого — 129 років від дня народження Лесі Українки /1871-1913/ - видатної української поетеси, драматурга, культурно-громадської діячки

29 лютого — 60 років від дня створення Волинського обласного музично-драматичного театру ім. Т.Г.Шевченка /1940/

2 березня — 105 років від дня народження В.Авраменка /1895-1981/ - видатного українського хореографа, дослідника українських народних танців

9 березня — 186 років від дня народження Т.Г.Шевченка /1814-1861/ - видатного українського письменника і художника

10 березня — 139 років від дня смерті Т.Г.Шевченка /1814-1861/ - видатного українського письменника і художника

15 березня	80 років від дня народження О.Г.Михайлюка /1920-1994/- українського історика та педагога
21 березня	40 років від дня створення Луцького приладобудівного заводу /1960/
26 березня	15 років від дня створення Луцького історико-культурного заповідника /1985/
1 квітня	60 років від дня заснування у м.Луцьку учительського інституту /1940/
19 квітня	115 років від дня смерті М.І.Костомарова /1817-1885/ - українського історика, етнографа та письменника
Квітень	55 років від часу створення обласної науково-методичної бібліотеки /1945/
1 травня	65 років від дня Колківської першотравневої демонстрації /1935/
1 травня	55 років від дня народження В.І.Зінкевича /1945/ - народного артиста України, соліста Волинської обласної філармонії
5 травня	20 років від дня відкриття у с.Кортеліси Ратнівського району меморіального комплексу жертвам фашизму /1980/
6 травня	65 років від дня народження Ю.М.Троця /1935-1972/ - українського письменника-гумориста
10 травня	60 років від початку радіомовлення у Волинській області /1940/
19 травня	95 років від дня народження Л.К.Пучковського /1905/ - волинського краєзнавця-аматора
3 червня	110 років від дня смерті О.Кольберга /1814-1890/ - польського, українського та білоруського фольклориста, етнографа та композитора
3 червня	70 років від дня смерті П.А.Тутковського /1858-1930/ - українського геолога та географа
7 червня	25 років від дня смерті О.П.Косач /1882-1975/ - дочки Олени Пчілки, сестри Лесі Українки
10 червня	60 років від дня створення державної обласної бібліотеки для дорослих /1940/

I9 червня	55 років від дня народження Л.І.Приходько /I945/ - народної артистки України
24 червня	70 років від дня народження В.О.Замлинського /I930-I993/ - українського історика та публіциста
29 червня	I5I рік від дня народження Олени Пчілки /I849-I930/ - української письменниці, етнографа, фольклориста, громадської діячки, матері Лесі Українки
II липня	75 років від дня створення Українського Національно-Демократичного Об"єднання /I925/
Липень	80 років від часу створення Української Військової Організації /I920/
Липень	50 років від часу закладки першої волинської шахти /I950/
I серпня	87 років від дня смерті Лесі Українки /I87I-I9I3/ - видатної української поетеси, драматурга, культурно-громадської діячки
25 серпня	75 років від дня проведення першої конференції Волинської організації КПЗУ /I925/
25 серпня	60 років від дня народження М.Г.Жулинського /I940/ - українського літературознавця, критика і громадсько-політичного діяча
28 серпня	235 років від дня народження Т.Чацького /I765-I8I3/ - польського вченого і педагога
I2 вересня	60 років від дня народження Є.С.Колодійчука /I940/ - українського письменника
I7 вересня	40 років від дня створення першого на Волині музею на громадських засадах /I960/
4 жовтня	70 років від дня смерті Олени Пчілки /I849-I930/ - української письменниці, етнографа, фольклориста, громадської діячки
I0 жовтня	25 років від дня створення обласного театру ляльок /I975/
25 жовтня	20 років від дня створення Волинської обласної організації Спілки письменників України /I980/

26 жовтня	50 років від дня народження В.С.Лиса /1950/ - українського письменника, журналіста
II листопада	55 років від дня смерті О.П.Косач-Кривинюк /1877-1945/ - української письменниці, перекладача, сестри Лесі Українки
I3 листопада	95 років від дня народження Н.Хасевича /1905-1952/ - українського митця-графіка
I5 листопада	50 років від дня народження З.В.Комарук /1950/ - заслуженої артистки України
I6 листопада	I05 років від дня народження Г.І.Орлівни /1895-1955/- української письменниці
I7 листопада	I75 років від дня смерті З.Доленги-Ходаковського /1784-1825/ - польського та українського фольклориста, етнографа та археолога
I2 грудня	II0 років від дня народження А.Мельника /1890-1964/ - керівника ОУНм
I5 грудня	40 років від дня здачі в експлуатацію Володимир-Волинського цукрового заводу /1960/
23 грудня	65 років від дня народження І.І.Чернецького /1935/ - українського поета
27 грудня	65 років від дня народження П.Г.Шафети /1935-1996/ - українського журналіста і публіциста

915 років	першої писемної згадки про м.Луцьк /1085/
900 років	першої писемної згадки про Чорторийськ, тепер с.Старий Чорторийськ Маневицького району
850 років	від часу народження князя Романа Мстиславовича /1150?-1205/ - засновника Галицько-Волинського князівства
850 років	першої писемної згадки про м.Устилуг, тепер Володимир-Волинського району /1150/
725 років	першої писемної згадки про Полісся /1275/
690 років	першої писемної згадки про м.Ковель /1310/
590 років	першої писемної згадки про селище Шацьк /1410/

500 років першої писемної згадки про с.Кортеліси, тепер Ратнівського району /1500/

425 років від дня народження Є.Гулевичівни /1575-1642/ - однієї з засновниць Київського братства, культурної та громадської діячки

400 років від дня народження воєводи А.Киселя /1600-1653/ - державного і політичного діяча та дипломата

300 років від часу спорудження Св.Іллінської церкви у м.Камені-Каширському /1700/

60 років від дня смерті О.К.Левчанівської /1881-1940/ - української політичної та громадської діячки

55 років від часу створення Волинського народного хору /1945/

2 СІЧНЯ

50 років від дня народження Н.П.Гуменюк /1950/ - української поетеси, журналістки

2 січня 1950 р. у с.Онацківці на Хмельниччині народилася Надія Павлівна Гуменюк - українська поетеса. Закінчила Хмельницьке педучилище і факультет журналістики Львівського університету ім.Івана Франка. Працювала в редакції луцької міської газети "Народна трибуна". Нині завідує відділом культури редакції газети "Віче". Член Волинської організації Спілки письменників України. Друкувалася в журналах України, колективних збірниках, піврічнику "Поезія". Автор збірок поезій "Країна світла" /1992/, "Каріатиди" /1994/ та книги віршів для дітей "Чапики-чалапики" /1999/.

Література:

Гуменюк Н. Каріатиди: Поезії. - Луцьк: Надстир"я, 1994.- 57 с.

Гуменюк Н. Країна світла: Поезії. - Львів: Каменяр, 1992. - 53 с.

Гуменюк Н. Чапики-чалапики: Вірші. Для дошк. та мол. шк. віку. - Луцьк: Надстир"я, 1999. - 24 с.

Гуменюк Н. Ангел, що продає крила; "Ідемо по рідній землі, як пришельці-варяги..."; "Возносим в небо ревні голоси..."; "Вина, як вина сповє вендети..."; Художник, який малював соняхи; Колискова для Яровиці [і ін. поезії] // Світязь: Альманах Волин. орг-ції Спілки письменників України. - Луцьк, 1996. - Вип. 4. - С. 27-32.

Гуменюк Н. До слова; Викликаю вогонь на себе; Прощання з фортепіано; Ніч після телепередачі; "Півсела у виріях. Довіку..." // Світязь: Літ. зб. Волин. орг-ції Спілки письменників України. - К., 1992. - Кн.1. - С. 26-28.

Гуменюк Н. "Хай будуть друзі і хай будуть вороги"; "Самотність"; "Тримаймось за довір"я, як за пліт"; "Розлука ця, як зморшка на щоці" // Поезія-90. - К., 1990. - Вип.1. - С. 64-66.

Гуменюк Н. "Хтось падає в бузок, а хтось - в безодню..."; "В зіницях ночі світиться вокзал..."; "Коли і в храму голос розтривожений..." [і ін. поезії] // Світязь: Альманах Волин. орг. Нац. Спілки письменників України. - Луцьк, 1999. - Вип.6. - С. 30-35.

Гуменюк Н. Крізь мене пролітають журавлі: Поезії // Дзвін.- 1998. - № 5-6. - С. 80-83.

x x
x

Грабаровська Н. "І квилить на вітрі душі поруйнований храм"// Віче. - 1995. - 5 лют.

Іващенко Д. Мовчи, печаль, мовчи... Роздуми над поезіями Н.Гуменюк /збірка "Каріатиди"/ // Краєвид. - 1995. - № 2. - С. 5-6.

Корецька К. "І слово, як свіча, і, як свіча, палаю" // Нар. трибуна. - 1995. - 20 черв.

Криштальська О. Поезія з ім"ям "Надія" // Мол.Волинь. - 1992. - 27 листоп.

У спілчанських лавах - поповнення! // Нар. трибуна. - 1995. - 19 трав.

Філатенко А. Дитяча поезія Надії Гуменюк // Волинь. - 1999. - 2 листоп.

Штинько В. Свято поезії // Волинь. - 1995. - 22 черв.

x x
x

Надія Гуменюк // Письменники Лесиного краю: Літературознав. довід. - Луцьк, 1994. - С. 13-14.

15 СІЧНЯ

130 років від дня народження А.Г.Лазарчука /1870-1934/ - українського художника і педагога, культурного діяча

15 січня 1870 р. у с.Уховецьку, тепер Ковельського району, народився Андроник Григорович Лазарчук - український художник, педагог, культурний діяч. Навчався у ковельського маляра-іконописця, в живописній майстерні Почаївської Лаври /1886-1889/, у Петербурзькій Академії мистецтв /1889-1897/, на Педагогічних курсах при Академії мистецтв /1899-1900/, у майстерні професора В.Є.Маковського у Санкт-Петербурзі /1899-1900/. Впродовж 36 років викладав малювання і креслення у навчальних закладах в Почаєві, Ковелі, с.Великі

Дедеркали /Тернопільщина/, Конотопі, Кременці та Борзні. Був знайомий з родиною Косачів, співпрацював з Оленою Пчілкою, надсилаючи їй свої малюнки. З 1915 р. постійно мешкав у Борзні на Черкащині, де у 1919 р. очолив художні курси, а у 1922 р. став ініціатором заснування Борзнянського краєзнавчого музею, яким завідував у 1922-1925 рр.

А.Г.Лазарчук - майстер побутових картин, пейзажів та портретів. Працював над створенням ікон, брав участь у розписах Свято-троїцької і Печерської церков Почаївської Лаври. У своїй творчості розвивав кращі традиції реалістичного мистецтва. Основні твори: "Батьківська хата", "Почаїв", "Поліський краєвид", "Молодиця", "Автопортрет" /всі - у Волинському краєзнавчому музеї/.

Література:

Андроник Лазарчук і українська художня культура кінця XIX - початку XX століття: З матеріалів наук.-практ. конф., присвяч. 125-річчю від дня народж. // Волинський музей: історія і сучасність: Наук.збірник. - Луцьк., 1999. - Вип. II. - С. 136-153.

Андроник Лазарчук // Ковельський календар. - Луцьк, 1996. - С. 9.

Історія українського мистецтва: В 6 т. Т.4. Кн.2. Мистецтво другої половини XIX-XX століття. - К.: Голов. ред. УРЕ, 1970.- 433 с.
Про А.Лазарчука - с. 131.

Левицька Т. Автопортрет Андроника Лазарчука // Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства: Тези доп. і повідомл. VII Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1994. - С. 48-50.

Левицька Т. Риси стилю модерн у творчості Андроника Лазарчука // Волинський музей: історія і сучасність: Наук. збірник. - Луцьк, 1999. - Вип.II. - С. 124-125.

Рубан В.В. Український портретний живопис другої половини XIX - початку XX століття. - К.: Наук. думка, 1986. - 224 с.: іл.
Про А.Лазарчука - с. 217.

Буде музей художника // Вісті Ковельщини. - 1995. - 4 листоп.

Жгун М. Художник з Уховецька // Вісті Ковельщини. - 1995. - 14 січ.

Життя має бути красивим // Віче. - 1995. - 13 січ.

Капітула І. Повернувся художник на батьківщину у своїх творах // Нар. трибуна. - 1995. - 25 лип.

Корнійчук Л. Художник: талант і особистість: Зі спогадів про Андроника Лазарчука // Краєвид. - 1995. - № 1. - С. 6-7.

Левицька Т. Автопортрет: Діалог з самим собою // Віче. - 1996. - 9 трав.

Левицька Т. Палітра художника-реаліста // Рад.Волинь. - 1988.- 23 січ.

Левицька Т. Погляд у майбутнє // Нар.трибуна. - 1993. - 10 лют.

Левицька Т. Складна доля митця // Нар.трибуна. - 1995. - 13 січ.

Литвин М. "Скромний, приємний, простий..." // Україна. - 1988.- № 48. - С. 12.

Ощуркевич О. Малюнок у старому журналі // Рад. Волинь. - 1989.- 6 жовт.

Покальчук Я. Лірика на полотні або Нова зустріч з волинським майстром // Мол. ленінець. - 1988. - 5 берез.

Силюк А. Андроник Лазарчук у Ковелі // Краєвид. - 1995. - № 1.- С. 6.

Степанюк Ф. Спадщина і спадкоємці художника Лазарчука // Нар. справа. - 1995. - 20 січ.

Хабло С. "Академік з народу" або Штрихи до портрету художника А.Г.Лазарчука // Мол. ленінець. - 1990. - 7 лип.

Художник з Уховецька // Волинь. - 1995. - 17 січ.

x x
x

Лазарчук Андроник Григорович // Митці України: Енцикл. довід.- К., 1992. - С. 349.

Лазарчук Андроник Григорович // Словник художників України. - К., 1973. - С. 127.

Лазарчук Андроник Григорович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т. 6. - С. 50.

2I СІЧНЯ

155 років від дня народження О.А.Косач /1845-1927/- української письменниці та громадської діячки

2I січня 1845 р. у м.Мглин, тепер Брянської області /Росія/, народилася Олена Антонівна Косач /по чоловікові Тесленко-Приходько; літ. псевдоніми - Зовиця, Е.Ластівка, Олена Ластівка/ - українська письменниця та громадська діячка, тітка Лесі Українки. Брала активну участь у народницькому русі. У 1877 р. арештована і заслана до Сибіру в Олонецьку губернію, а в 1881 р. - на 5 років в Тобольську губернію. Ця подія спонукала 9-річну Лесю Українку написати перший вірш "Надія", а пізніше поезію - "Забуті слова", присвятивши їх тітці. Впродовж усього життя О.А.Косач підтримувала зв"язки з сім"єю брата Петра Антоновича, жила в них у Новограді-Волинському, Луцьку, Колодяжному та Києві. У 1902-1907 рр. проживала у с.Запруддя на Волині. Автор гумористичних та історичних віршів, поеми-билиці "Ганна".

Література:

Денисюк В.Т. Камінь-Каширський. 800 років від дня першої писем. згадки про місто: Іст.-краєзн. нарис. - Луцьк: Надстир"я, 1996. - 176 с.

Про О.А.Косач - с. 76-79.

Денисюк І.О., Комзюк В.М. Родина Косачів і Запруддя // Співець мужності і краси: Тези доп. наук.-практ. семінару, присвяч. II5-річчю з дня народж. Лесі Українки. - Луцьк, 1986. - С.63-65.

Комзюк В. Запруддя: Пісенна душа Полісся // Джерела безсмертного слова: Лесині місця на Волині. - Луцьк, 1996. - С. 38-40.

Мороз М.О. Літопис життя та творчості Лесі Українки. - К.: Наук. думка, 1992. - 630с.

Тесленко-Приходько О.А. - див. Покажчик імен.

Українка Леся. Надія; Забуті слова // Українка Леся. Поезії: Поеми. - К., 1989. - С. 68-69; 189-190.

Борисюк Т. Нові розгадки таємниць Запруддя // Рад.Полісся. - 1986. - 18 листоп.

Борисюк Т., Денисюк І. "Все та ж благословенна Волинь" // Рад. жінка. - 1987. - № 2. - С. 26-27.

Борисюк Т., Денисюк І. "Ми, може, хутко будем походжати... по гаях волинських" /Леся Українка/ // Рад.Полісся. - 1988. - 24 верес.

Борисюк Т., Денисюк І. Поліські дороги Лесі Українки // Рад. Волинь. - 1988. - 7 трав.

Борисюк Т., Денисюк І. Таємниці Запруддя // Жовтень. - 1987.- № 6. - С. 85-91.

Денисюк І., Борисюк Т. 1. Родина Косачів у Запрудді; 2. Архів Лесі Українки: правда чи вигадка?; 3. До витоків "Лісової пісні"// Рад.Волинь. - 1987. - 25, 27, 28 лют.

Пушкар Н. Світло зірок далеких // Вісті Ковельщини. - 1994. - 23 лют.

x x
x

Косач Олена // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994.- Т.3. - С. 1144.

Косач /Тесленко-Приходько/ Олена Антонівна/ // Українська літературна енциклопедія. - К., 1995. - Т.3. - С. 11.

21 С І Ч Н Я

95 років від дня народження В.Л.Василевської /1905-1964/ - письменниці та громадської діячки

21 січня 1905 р. у м.Кракові /Польща/ народилася Ванда Львівна Василевська - письменниця і громадська діячка. У 1927 р. закінчила філологічний факультет Краківського університету, працювала вчителькою, журналісткою. В 1939 р. прийняла громадянство СРСР. У 1937, 1940, 1941 рр. здійснила три подорожі на Волинь, побувала в селах Бузаки, Ветли, Щетинь, Уховецьк, смт.Колки та ін. У роки Великої Вітчизняної війни була пропагандистом і агітатором Політуправління Радянської Армії. Редагувала партизанську газету "За Радянську Україну". Очолювала Союз польських патріотів у СРСР. Була одним з організаторів дивізії ім. Т.Костюшка. У післявоєнний період - активна громадська діячка, борець за мир.

Література:

Василевська В.Л. Дорога до весни: Статті, нариси, памфлети. - К.: Рад. письменник, 1975. - 279 с.

Василевська В. Подорож по Тур"ї // У народів вільнім колі. - Львів, 1979. - С. 100-110.

Бажан М.П. Незабутня Ванда // Бажан М.П. Думи і спогади. - К., 1982. - С. 104-131.

Ведина В. Ванда Василевская // История польской литературы. - М., 1969. - Т.2. - С. 361-370.

Полум"яна Ванда: Спогади, есе, статті. - К.: Рад.письменник, 1985. - 247 с.

Душею торкнулись Волині // Нове життя. - 1992. - 19 лют.

Кмецинський В. Ванда Василевська і Волинь // Рад.Волинь. - 1972. - 23, 25, 26, 29, 30 січ.

Колісник Г. Ліки для сестриного чоловіка // Голос України. - 1998. - 17 січ.

Чирко Л. Три подорожі по Турії // Рад.Волинь. - 1977. - 7 груд.

x x
x

Василевська Ванда Львівна // Українська літературна енциклопедія. - К., 1988. - Т.1. - С. 275-276.

Василевська Ванда Львівна // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1978. - Т.2. - С. 129.

21 СІЧНЯ

80 років від дня народження В.В.Петрова /1920-1941/ - Героя Радянського Союзу, замполіта 7-ої прикордонної застави 90-го Володимир-Волинського прикордонного загону

21 січня 1920 р. у м.Малоярославці Калузької області /Росія/ народився Василь Васильович Петров - Герой Радянського Союзу, замполіт 7-ої прикордонної застави 90-го Володимир-Волинського прикордонного загону. Загинув 22 червня 1941 р., відбиваючи напад

німецько-фашистських загарбників поблизу с.Цуцнів Іваничівського району. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 8 травня 1965 р. за мужність і героїзм, проявлені при захисті кордону, удостоєний звання Героя Радянського Союзу.

Література:

Андреев С.А. Совершенное ими бессмертно: Кн. 2-я. - М.: Высш. шк., 1986. - 509 с.

Про Героя Радянського Союзу В.В.Петрова - с. 442.

Борисенков В.М. Они защищали Родину. - М.: Мол. гвардия, 1976. - 240 с.

Про подвиг В.Петрова - с. 19-20.

Боротьба трудящих західних областей УРСР проти фашистських загарбників у роки Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу. - К.: Наук. думка, 1984. - 238 с.

Про подвиг В.В.Петрова - с. 33-34.

Вербинский М. Последняя граната // Герои тревожных рассветов. - К., 1978. - С. 59-68.

Герои Советского Союза: Историко-статистический очерк / Под ред. И.Шкадова. - М.: Воениздат, 1984. - 288 с.

Про подвиг В.В.Петрова - с. 31.

Коваленко А. Парень из рабочей династии // Комиссары на линии огня, 1941-1945. - М., 1984. - С. 28-33.

Кузовкин Г. Подвиг Василия Петрова // Кузовкин Г. Всегда на посту. - Львов, 1987. - С. 54-57.

Марценюк П. Мис Петрова // Славою овіяні. - К., 1987. - С. 120-122.

Радулевич М. Мис героя // З орлиного племені. - Львів, 1970.- С. 91-96.

Тронько П.Т., Губко А.Т. Рассказы о бессмертном подвиге. - К.: Рад.шк., 1987. - 320 с.

Про подвиг В.Петрова - с. 13-14.

Данилюк В. Ким же був політрук Петров або Чорні сторінки біографії Героя Радянського Союзу... // Мол. Волинь. - 1994. - 21 січ.

Дубина І., Тихнюк В. Пам"ятники мужності // Слово правди. - 1985. - 13, 15, 16, 22, 23 лют.; 1, 2 берез.

Козлов Ф. Перші залпи війни // Рад. Волинь. - 1980. - 15 січ.

Міщук І. Той перший бій // Молодь України. - 1980. - 9 трав.

Радулевич М. Подвиг продовжується // Рад. Волинь. - 1985. - 28 трав.

x x
x

Петров Василий Васильевич // Герои Советского Союза: Крат. биограф. словарь. - М., 1988. - Т.2. - С. 256.

23 СІЧНЯ

85 років від дня народження Г.П.Чорнокнижного /1915-1992/ - українського художника

23 січня 1915 р. у с.Другій Українці, тепер Оренбурзької області /Росія/, народився Григорій Петрович Чорнокнижний - український художник. Закінчив Харківський художній інститут. Вчителі з фаху - М.Козик, С.Прохоров, В.Савін, М.Самокиш, С.Беседін. Учасник Великої Вітчизняної війни. З 1957 р. брав участь у республіканських виставках, а з 1969 р. - у зарубіжних. З 1965 р. жив і працював у Луцьку. Творив у галузі станкового та монументально-декоративного мистецтва. У різні часи звертали на себе увагу його картини "Подвиг лейтенанта Єрмолова" /1945/, "Верховинка", "Доярка" /1957/ та ін. Залишив після себе цікаві натюрморти, пейзажі, жанрові твори. В останні роки життя багато шукав, експериментував у символічному зображенні натури, поєднанні кольору і світла, тощо. Його роботи зберігаються у фондах Волинського краєзнавчого музею, багатьох вітчизняних та зарубіжних приватних збірках.

Література:

Чорнокнижний Григорій Петрович // Художники Прикарпаття: Альбом. - К., 1989. - С. 252.

Навроцька З. Митці нашого краю // Вільна думка. - 1997. 10 жовт.

Навроцька З. Художник на тлі доби // Віче. - 1995. - 11 серп.

Навроцька З. Чорнокнижний - художник і мислитель // Вісник. - 1997. - 28 серп.

Остання мить на сторожі краси // Нар. трибуна. - 1993. - 11 серп.

Філатенко А. Щоденний пошук: Нарис // Рад.Волинь. - 1983. - 18 лют.

Штинько В. Світ Чорнокнижника // Волинь. - 1992. - 10 берез.

СІЧЕНЬ

65 років від часу виникнення Волинського товариства приятелів наук /1935/

У січні 1935 р. в м.Луцьку було створено Волинське товариство приятелів наук як інституцію, що мала завданням організацію та об"єднання наукової праці на території Волинського воєводства. При Товаристві працювали комісії: гуманістична /керівники Я.Гоффман і Я.Неч/, природнича /С.Мацко/, економічна /С.Боріссовіч/, музейно-бібліотечна /Я.Лещинський/ та наукові установи: музей /Я.Фіцке/, бібліотека /Я.Неч/, природнича майстерня /С.Мацко/, ентомологічна станція /Е.Пронін/. В 1938 р. Товариство нараховувало 97 колективних та індивідуальних членів, підтримувало тісні контакти із науковими установами Польщі, займалось плідною видавничою та популяризаторською справою. Проіснувало до вересня 1939 р., залишило помітний слід у вивченні історії, культури, економіки та природи Волині.

Література:

Гаврилюк О. С.Мацко - дослідник природи Волині // Волинський музей: Історія і сучасність: Тези та матеріали І наук.-практ. конф., присвяч. 65-річчю Волин. краєзн. музею та 45-річчю Колодяжнен. літ.-меморіал. музею Лесі Українки. - Луцьк, 1998. - С. 9.

Дмитрук В. Археологічні матеріали Яна Фітцке у фондах Волинського краєзнавчого музею // Волинь незабутня: Тези ІУ регіонал. наук.-практ. конф. - Рівне, 1993. - С. 5-6.

Дмитрук В. Вибрані часом: /Краєзнавці Волині 20-30 рр. XX ст./ // Волинський музей: Історія і сучасність: Наук. збірник. - Луцьк, 1999. - Вип. П. - С. 59-62.

Дмитрук В. Юліан Нець - науковець, дослідник Волині міжвоєнного часу // Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край: Матеріали IX наук. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1998. - С.63.

Кучінко М.М. Відомі археологи - дослідники слов"яно-руського періоду історії Волині // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1991. - С. 19-21.

Лащук Ю.П. До історії наукової та видавничої діяльності на Волині // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Ш Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1989. - С. 139-142.

Манько М. Ян Фітцке про перспективи розвитку музейної справи на Волині напередодні другої світової війни // Волинський музей: Історія і сучасність: Тези та матеріали І наук.-практ. конф., присвяч. 65-річчю Волин. краєзн. музею та 45-річчю Колодяжнен. літ.-меморіал. музею Лесі Українки. - Луцьк, 1998. - С. 9.

Мельник В.І., Кудрик В.В. Стефан Мацко як дослідник природи Волині // Велика Волинь: минуле й сучасне: Тези міжнар. наук. краєзн. конф. - Житомир, 1993. - С. 109-111.

Михайлюк О. Історичне краєзнавство на Волині в 1921-1939 рр. // Волинський музей: Історія і сучасність: Тези та матер.І наук.-практ. конф., присвяч. 65-річчю Волин. краєзн. музею та 45-річчю Колодяжнен. літ.-меморіал. музею Лесі Українки. - Луцьк, 1998. - С. 7.

Ошуркевич О. З історії Волинського краєзнавчого музею // Волинський музей: Історія і сучасність: Тези та матеріали І наук.-практ. конф., присвяч. 65-річчю Волин. краєзн. музею та 45-річчю Колодяжнен. літ.-меморіал. музею Лесі Українки. - Луцьк, 1997. - С. 5-7.

Тищенко Т. Гербарій Стефана Мацко у фондах Волинського краєзнавчого музею // Волинський музей: Історія і сучасність: Наук. збірник. - Луцьк, 1999. - Вип. П. - С. 104-105.

Дмитрук В. Дослідник природи волинської // Луцький замок. - 1999. - 23 верес.

Потапчук Л. Волинські друзі науки // Волинь. - 1995. - 28 лист.

20 ЛЮТОГО

95 років від дня народження У.О.Самчука /I905-I987/ - українського письменника, громадського та політичного діяча

20 лютого I905 р. в с.Дермань на Рівненщині народився Улас Олексійович Самчук - український письменник, громадський та політичний діяч. Середню освіту здобув у Кременці, вищу у Вроцлаві та Празі. У вересні I94I р. в Рівному очолював часопис "Волинь". Його перу належить низка літературних творів, серед них: роман "Марія" /I934/, повість "Юність Василя Шеремети" /I947/, драма "Шумлять жорна" /I947/, роман-трилогія "Ост" /I948/. Найвизначнішим творчим досягненням У.Самчука є роман-епопея "Волинь". Після війни У.Самчук проживав в Торонто, де був ініціатором створення літературної організації українських емігрантських письменників - Мистецького Українського Руху. Заслуговує уваги повоєнна публіцистика У.Самчука. Помер письменник у I987 р. у Торонто, де і похований на кладовищі св.Володимира.

Література:

Самчук У. Волинь: Роман: У 3 ч., 2 т. - К.: Дніпро, I993. - Т. I-2.

Самчук У. Гори говорять: Роман у 2 ч. - Ужгород: МПП "Гражда"; Карпати, I996. - 270 с.

Самчук У. Живі струни: Бандура і бандуристи. - Детройт, I976.- 466 с.

Самчук У. Марія: Хроніка одного життя: Роман. - К.: Укр.письменник, I999. - I89 с.

Самчук У. На білому коні: Спомини і враження. - 3-е вид. - Вінніпег, I980. - 249 с.

Самчук У. На коні вороному: Спомини і враження. - 2-е вид. - Вінніпег, I990. - 360 с.

Самчук У. Чого не гоїть огонь: Роман. - К.: Укр.письменник, I994. - 232 с.

Самчук У. Волинь незабутня // Велика Волинь: Наук.-популяр. краєзн. праці. - Житомир, I994. - Т.I5. - С. 64-69.

Самчук У. Наріц чи чернь? // Просвіта. - 1993. - № 6. - С.6.

Самчук У. Плянета Ді=Пі: Уривки з книги щоденникових нотаток письменника // Волинь. - 1995. - 18 лют.

Самчук У. П"ять по дванадцятій: Записки на бігу // Дзвін.- 1995. - № 4. - С. 94-105; № 6. - С. 113-125.

Самчук У. Світ приблизних вартостей // Волинь. - 1997. - № 3. - С. 120-137.

Самчук У. "Так було - так буде!" // Віче. - 1995. - 24 лют.

Самчук У. Шевченко // Слово і час. - 1999. - № 3. - С. 22-23.

x x

x

Власенко-Бойцун А. Улас Самчук як публіцист // Слово: Збірник. - Вудсток /США/, 1990. - Т.12. - С. 121-132.

Волинські дороги Уласа Самчука / Упоряд. Я.Поліщук. - Рівне: Азалія, 1993. - 103 с.

Жив"юк А. Літературно-публіцистична діяльність Уласа Самчука // Матеріали IУ науково-краєзнавчої конференції - Остріг на порозі 900-річчя. - Остріг, 1993. - С. 5-7.

Кострица М. Повернення із забуття // Велика Волинь: Наук.-популяр. краєзн. праці. - Житомир, 1994. - Т.15. - С. 63.

Костюк Г. Образотворець "Времени лютого" // Українське слово: Хрестоматія укр. літ. та літ. критики XX ст. - К.,1994. - Кн. 2. - С. 499-514.

Рожко В.Є. Спогади Уласа Самчука - важливе джерело про Україну в Другій світовій війні // Волинь в Другій світовій війні та перші повоєнні роки: Матеріали наук. іст.-краєзн. конф., присвяч. 50-й річниці Перемоги над фашизмом. - Луцьк, 1995. - С. 97-98.

Самчук Улас: До 90-річчя від дня народж. письменника: Ювілей. зб. - Рівне: Азалія, 1994. - 105 с.

Сташенко Н.Г. Журнал "Наш світ" про творчість Уласа Самчука // Минуле і сучасне Волині: Краєзнавство: Історія, здобутки, перспективи. - Луцьк, 1992. - С. 115-116.

Сташенко Н.Г. Улас Самчук як творча особистість; /за щоденниковими нотатками і листами "Плянета Ді-Пі"/ // "Роде наш красний...": Волинь у долях краян і людських документах. - Луцьк, 1996. - Т.П. - С. 75-84.

Улас Самчук // Гроно нездоланих співців. - К., 1997. - С. 203-211.

Улас Самчук // Історія української літератури XX століття. - К., 1994. - Кн.2. Ч.1. - С. 239-244.

Улас Самчук // Слово: Збірник. - Вудсток /США/, 1990. - Т.12. - С. 209-210.

Черняхівський Г. Музей Уласа Самчука у Тилявці // Волинський музей: Історія і сучасність. - Луцьк, 1998. - С. 33-34.

Бабій С. Дермань, дорога до Самчука // Дзвін. - 1995. - № 1.- С. 105-107.

Вербич В. Визначний письменник у нашому місті // Луцький замок. - 1997. - 30 жовт.

Кирилюк В. Спадщина Уласа Самчука - в Україні // Літ. Україна. - 1994. - 1 груд.

Пінчук С. Улас Самчук // Слово і час. - 1995. - № 2. - С.11-17.

Рожко В. Дермань - цариця сіл Волині // Віче. - 1996. - 11 лип.

Сім листів Уласа Самчука до Євгена Маланюка // Сучасність. - 1996. - № 3-4. - С. 140-144.

Улас Самчук повернувся з еміграції... посмертно // Україна. Європа. Світ. - 1995. - № 11. - С. 5.

Хронологія життя і творчості Уласа Самчука // Нове життя. - 1995. - 18 лют.

23 ЛЮТОГО

180 років від дня смерті А.Фелінського /1771-1820/- польського письменника, драматурга і педагога

23 лютого 1820 р. у м.Кременці на Тернопільщині помер Алоізій Фелінський - польський письменник, драматург, педагог, вчений. Народився у м.Луцьку. Закінчив Базиліанський колегіум у м.Володимирі на Волині. У 1794 р. під час польського повстання був секретарем у канцелярії Тадеуша Костюшка. З 1819 р. займав посаду ректора Кременецького ліцею. Літературну діяльність розпочав з перекладів Руссо та Вольтера. Один з найпопулярніших творів письменника - історична трагедія "Барбара Радзивіл" /1811/.

Література:

История польской литературы: В 2 т. Т.I. - М.: Наука, 1968. - 616 с.

Про А.Фелінського - с. 150.

Фелинский Алойзы // Краткая литературная энциклопедия. - М., 1972. - Т.7. - Стб. 926-927.

Фелінський Алойзи // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 17.

25 ЛЮТОГО

129 років від дня народження Лесі Українки /1871-1913/ - видатної української поетеси, драматурга, культурно-громадської діячки

25 лютого 1871 р. у м.Новограді-Волинському на Житомирщині народилася Леся Українка /псевдонім; справжнє прізвище, ім"я, по-батькові - Косач-Квітка Лариса Петрівна/ - видатна українська поетеса, драматург, культурно-громадська діячка. Значна частина її життя пов"язана з Волинню. Сім"я Косачів жила у м.Луцьку в 1879-1880 та 1890-1891 роках, а в с.Колодяжному під Ковелем мала велику садибу. Тут Леся Українка жила і плідно працювала з деякими перервами з 1882 по 1907 роки. На Волині поетеса розпочала і написала близько 80 творів.

Література:

Берекета Б. Будуть приходити люди... будуть! // Берекета Б. Вічні розмови: Нариси, репортажі, інтерв"ю. - Луцьк, 1998. - С. 63-66.

Жулинський М. "Як розбудити розум, що заснув?": Леся Українка як уособлення національного обов"язку // Жулинський М. Вірю в силу духа: Іван Франко, Леся Українка і Михайло Грушевський у боротьбі за піднесення політ. і національ. свідомості укр. людності. - Луцьк, 1999. - С. 46-70.

Колошнюк Г. "Вірю я в правду свого ідеалу" // Філологічні студії. - Луцьк, 1998. - Вип.4. - С. 51-55.

Комзюк В. Історія садиби Косачів у селі Колодяжному в документах і спогадах // Волинський музей: історія і сучасність: Наук. збірник. - Луцьк, 1999. - Вип. П. - С. 111-122.

Леся Українка - далека принцеса: [Додаток до газети "Українська мова та література", 1999 р., № 15-16]. - К., 1999. - 80 с.

Ліберфарб В.Г., Демидчук Н.В. Англійська мова в житті Лесі Українки // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. збірник. - Житомир, 1997. - С. 128-130.

Мединська А. Семантична субкатегорія істоти в поетичному мовленні Лесі Українки // Філологічні студії. - Луцьк, 1998. - Вип.4.- С. 123-129.

Моклиця М. Леся Українка // Моклиця М. Модернізм у творчості письменників XX століття. - Луцьк, 1999. - С. 16-28.

Науковий вісник ВДУ: Філологічні науки. /Лесезнавство/. - Вип.7. - Луцьк: Вежа, 1998. - 68 с.

Олена Пчілка і Волинь: Матеріали наук.-практ. конф. - Луцьк, 1999. - 111 с.

Рисак О. Порівняння у системі художнього мислення Лесі Українки /структура, специфіка, функціональні особливості/ // Філологічні студії. - Луцьк, 1999. - Вип. 1. - С. 61-71.

Бичко З. Іншомовна фраземіка в епістолярії Лесі Українки // Дивослово. - 1999. - № 2. - С. 64.

Бондаренко Л. Звягель - колиска поетичного генія Лесі Українки // Слово і час. - 1999. - № 2. - С. 75-77.

"Вінок любові ми несем тобі" // Віче. - 1999. - 5 серп.

Демська Л. Проблема внутрішньої свободи в драматургії Лесі Українки // Слово і час. - 1998. - № 9-10. - С. 54-57.

Диба А. Дві великі українки // Дивослово. - 1999. - № 2. - С. 16-17.

Дорога до Лесі // Голос України. - 1999. - 25 лют.

Ковальчук О. До вивчення "Боярині" Лесі Українки // Дивослово. - 1998. - № 10. - С. 41-43.

Лотоцький В. Ні,Лесю, ти не вмерла! // Вісті Ковельщини. - 1999. - 5 серп.

Мазярж Е. Незгасима пам"ять // Луцький замок. - 1999. - 29 лип.

Мазярж Е. Славетна волинянка // Луцький замок. - 1999. - 25 лют.

Маланюк Є. Така прекрасна в своїй високій постаті донька княжої Волині // Луцький замок. - 1999. - 25 лют.

Маловідомі листи поетеси // Волинь. - 1999. - 25 лют.

Мержвинська Л. "Нестиму вінець той..." // Вісті Ковельщини.- 1999. - 25 лют.

Мержвинська Л. "Як я люблю оці години праці..." // Вісті Ковельщини. - 1999. - 29 лип.

Миколаєнко С. Меморіальну дошку Лесі Українці відкрито у Відні // Літ. Україна. - 1999. - 1 квіт.

Пахолок З. Старовинний напис на Луцькому замку // Альма-матер. - 1999. - № 4. - С. 4.

Рудич В. Дочка Прометея // Нар. слово. - 1999. - 25, 27 лют.

Степанишин Б. Леся Українка: "Ніщо мене так не мучить, як фальш": Погляд на життя і творчість письменниці з нових, сучас. позицій // Березіль. - 1999. - № 1-2. - С. 169-180.

Томків В. Пам"яті Лесі Українки // Самост. Україна. - 1999.- № 1. - С. 16-20.

Третяченко Т. "Лесині джерела" у Новограді-Волинському // Дивослово. - 1999. - № 4. - С. 51-52.

У Лесі Українки - іменини // Волинь. - 1999. - 27 лют.

Хмельовська В. "Тут дім і дух великої родини" // Волинь. - 1999. - 6 лип.

29 ЛЮТОГО

60 років від дня створення Волинського обласного музично-драматичного театру ім.Т.Г.Шевченка /1940/

Постановою Раднаркому УРСР від 20 грудня 1939 р. в Луцьку було створено український драматичний театр; а 29 лютого 1940 р. виставою "Платон Кречет" О.Корнійчука він розпочав свою діяльність.

Режисер М.Друкар очолив творчий колектив, а головним художником став Ю.Миць. В різні роки глядачі мали можливість бачити шедеври української класики, зокрема, "Наталку Полтавку" І.Котляревського, "Безталанну" І.Тобілевича, "За двома зайцями" М.Старицького. Блискучими майстрами сцени були і актори різних поколінь - народні Ф.Балабуха, М.Клименко, Л.Приходько, А.Гурський, Н.Гурська, заслужені артисти Л.Дяченко, О.Якимчук, М.Ярошенко, Л.Зеленова, І.Цуц.

Література:

Волинський обласний український драматичний театр імені Т.Г.Шевченка. /1940-1965/. - Луцьк, 1965. - 38 с.

Денисюк В. Волинь: Події, факти, цифри. Туристичні маршрути.- Луцьк: Надстир"я, 1997. - 142 с.
Про Волинський обласний музично-драматичний театр імені Т.Г.Шевченка - с. 35-37.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.
Про Волинський обласний музично-драматичний театр імені Т.Г.Шевченка - с. 170-172.

Артистам з Луцька аплодували в Ольштині // Волинь. - 1998. - 4 лип.

Богдашевський Ю. Це клопітне новосілля // Укр. театр. - 1979. - № 1. - С. 18-21.

Волинському драматичному - 40 років // Рад.Волинь. - 1980.- 29 лют.

Волынскому театру - полстолетия // Правда Украины. - 1990. - 10 апр.

Гуменюк Н. Театр, театр! Півцарства за театр!? // Віче. - 1997. - 27 берез.

Гуменюк Н. Урок для татусиків, або школа як дзеркало суспільства // Віче. - 1999. - 29 квіт.

Долганова І. Михайло Ілляшенко: "Виживаємо поодинці" // Культура і життя. - 1993. - 30 січ.

Здрастуйте, митці // Волинь. - 1999. - 2 листоп.

Зорін Я. І виріс у Луцьку театр-красень... // Культура і життя. - 1975. - 25 груд.

Лис В. Весняний "Ковчег" театру // Волинь. - 1998. - 24 берез.

На Волинській сцені - балет // Волинь. - 1997. - II лют.

Наумов К. У новому приміщенні // Укр.театр. - 1976. - № 4. - С. I2-I3.

Оверчук М. Чмир з Кайдашевої сім"ї // Театральна бесіда. - 1999. - № I. - С. 19-21.

Правда життя і правда мистецтва: Волинському драматичному театру - п"ятдесят років // Рад.Волинь. - 1990. - 7 квіт.

Приходько Л. Невидимі чарівники театру // Мол. Волинь. - 1993. - 26 берез.

Сидор О. Стіна самотності // Культура і життя. - 1991. - 15 черв.

Філатенко А. У театрі - іменини // Рад.Волинь. - 1990. - II квіт.

Філатенко А. У театрі - шістдесятий сезон // Волинь. - 1999.- 30 жовт.

x x

x

Волинський український музично-драматичний театр // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1979. - Т.2. - С. 371.

2 БЕРЕЗНЯ

105 років від дня народження Василя Авраменка /1895-1981/ - видатного українського хореографа, дослідника українських народних танців

2 березня 1895 р. у с.Стеблів Черкаської області народився Василь Авраменко. У 1918 р. закінчив драматичну школу в Києві і грав у театрі М.Садовського. Потім емігрував з України. На початку 20-х років організував "Рухому школу національних танців", з якою побував у Луцьку та Рівному. У 1922-23 рр. В.Авраменко відкрив школу українських національних танців при першій українській школі у Луцьку. Вона мала до 100 учнів. А всього за десять місяців на Волині було створено п"ять шкіл. А в 1929 р. заснував школу українського танцю вже в Нью-Йорку. Організував танцювальні колективи у США і Канаді. Разом з хором О.Кошиця виступав на сценах в США,

Канади, також в Аргентині і Бразилії. У 1936-37 рр. мав свою кіностудію, на якій поставив фільми за творами: "Наталка Полтавка", "Запорожець за Дунаєм", "Маруся Богуславка". В 1946 р. видав підручник "Українські національні танці, музика і стрій". Помер В.Авраменко у 1981 р. в Нью-Йорку, а в 1993 р. був перепохований у с.Стеблів Черкаської області.

Література:

Авраменко В. На хвилях революційних років: /із спогадів/ // Альманах Українського Народного Союзу. - Джерзі Ситі; Нью-Йорк, 1978. - С. 51-56.

Косаківська Л. Василь Авраменко - діяч українського національного відродження // Консерватизм і державотворення в Центрально-Східній Європі. - Луцьк; Люблін, 1997. - С. 69-71.

Косаківська Л. Спадщина Василя Авраменка // Науковий вісник ВДУ: Мистецтвознавство. - Луцьк, 1997. - Вип.П. - С. 58-60.

Косаківська Л. Хореаграф В.Авраменко і Волинь // Суспільствознавчі науки та відродження нації. - Луцьк, 1997. - Кн.2. - С.25-27.

Прокоп Д. Українці в Західній Канаді: До історії поселення та поступу. - Едмонтон; Вінніпег, 1987. - 548 с.
Про В.Авраменка - с. 152-153.

Архів Василя Авраменка - у Києві // Родовід. - 1994. - № 7. - С. 107-110.

Білан А. Сини повертаються // Укр. культура. - 1993. - № 9-10. - С. 4-5.

Волков М. Спадщина Василя Авраменка // Культура і життя. - 1996. - 31 лип.

Коць М.В. Авраменко // Музика. - 1993. - № 4. - С. 25.

Коць М. Український хореограф Василь Авраменко // Нар. творчість та етнографія. - 1993. - № 2. - С. 46-48.

Левчанівська І. Василь Авраменко // Нар.справа. - 1993. - 9 лип.

Луців В. Незабутній маестро: /Василь Авраменко у моїй пам"яті/ // Київ.старовина. - 1996. - № 2-3. - С. 56-64.

Мушинка М. За мистецькими заповітами Василя Авраменка // Нар. творчість та етнографія. - 1994. - № 1. - С. 25-31.

Пащенко В. Василь Авраменко повернувся на Батьківщину // Уряд. кур"єр. - 1996. - 17 верес.

Погребенник Ф. Корифей українського танцю: Спроба осмислення мистецтва Василя Авраменка у наук. літ. // Нар. творчість та етнографія. - 1997. - № 2-3. - С. 80-84.

Син повертається додому: До 100-річчя від дня народж. В.Авраменка // Уряд. кур"єр. - 1995. - 25 берез.

Федорук О. Лицар танцю: До 100-річчя від дня народж. видат. хореографа В.Авраменка // Укр. культура. - 1995. - № 5-6. - С. 15-17.

x x
x

Авраменко Василь // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1993. - Т.1. - С. 15.

9 БЕРЕЗНЯ

186 років від дня народження Т.Г.Шевченка /1814-1861/ - видатного українського письменника і художника

9 березня у с.Моринці на Черкащині народився Тарас Григорович Шевченко - видатний український поет, художник, мислитель. У 1846р. побував на Волині, зокрема, у Дубно, Острозі, Корці, Новограді-Волинському. За твердженнями деяких дослідників відвідав також м.Берестечко, у селах Секунь і Вербки зробив замальовки старих церков. У величезному переліку творів Т.Г.Шевченка є твори і про Волинь.

Література:

Берекета Б. Малював Шевченко ікони на Волині // Берекета Б. Вічні розмови: Нариси, репортажі, інтерв"ю. - Луцьк, 1998. - С. 71-75.

Рожко В. Ікони Тараса Шевченка на Волині // Волинський православний вісник. - Луцьк, 1998. - Ч.2. - С. 133-137.

Віктор В. Безсмертні духовні джерела Шевченка // Луцький замок. - 1999. - 11 берез.

Гуменюк Н. Віще слово Тараса // Віче. - 1999. - II берез.

Грушка Є. Сліди давньої легенди: Про подорож Тараса Шевченка на Ковельщину // Волинь. - 1999. - 8 лип.

Каліщук-Шимчук О. "Багато років тому..." // Колос. - 1999.- 9 квіт.

Куделя М. Апостол правди, волі і любові // Луцький замок. - 1999. - 4 берез.

Куделя М. Фальсифікатори були безсилими // Волинь. - 1999. - 6 берез.

Нахлік Є. Зіставлення і протиставлення Шевченка і Пушкіна в рецепції П. Куліша // Київ. старовина. - 1999. - № 3. - С. 27-46; № 4. - С. 27-45.

Рожко В. Дороги Тараса Шевченка на Волині // Волинь. - 1999. - 28, 31 серп.

Фещук Н. Тарас Шевченко - реставратор секунської ікони Богоматері // Вісник. - 1999. - 20 трав.

Шевченкіана Миколи Куделі // Волинь. - 1999. - 13 серп.

Штинько В. З Тарасовим словом вставала з колін Україна // Волинь. - 1999. - II берез.

Штинько В. Хай святиться ім"я твоє, Кобзарю! // Волинь. - 1999. - 25 трав.

Як Ковель став містом: А також ще раз про нерозгадану до кінця подорож Тараса Шевченка на його околиці // Волинь. - 1999. - 22 лип.

10 БЕРЕЗНЯ

139 років від дня смерті Т.Г.Шевченка /1814-1861/ - видатного українського письменника і художника

Див. 9 березня

I5 Б Е Р Е З Н Я

80 років від дня народження О.Г.Михайлюка /1920-1994/ - українського історика та педагога

I5 березня 1920 р. у с.Велика Вільшанка на Київщині народився Олексій Григорович Михайлюк - український історик, доктор історичних наук, професор Волинського державного університету. У 1934 р. вступив у Білоцерківське педучилище, вчителював на Житомирщині. З осені 1939 р. проходив військову службу, був учасником Великої Вітчизняної війни. Після демобілізації навчався на історичному факультеті Київського держуніверситету, в аспірантурі на кафедрі історії України. У 1950-1955 рр. працював у Кременецькому педінституті. У вересні 1955 р. розпочав роботу в Луцькому педінституті. Працював на посадах завідуючого кафедрою, декана факультету, проректора по науковій роботі. Автор багатьох наукових праць, заслужений працівник вищої школи України, лауреат премії ім. Д.Яворницького.

Література:

Михайлюк О.Г. Більшовики України в боротьбі за селянство /1905 - лютий 1917/. - Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1967. - 140 с.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Ілляшенко Я., Михайлюк О., Оксенюк Р. Луцьк: Іст.-краєзн. нарис. - Львів: Каменяр, 1974. - 63 с.

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів / О.Г.Михайлюк, Я.Н.Димнич, М.Н.Кучінко та ін. - Львів: Вид-во при ЛДУ "Вища шк.", 1988. - 238 с.

Історія міст і сіл УРСР: Волинська область. - К.: Вид-во АН УРСР, 1970. - 746 с.
О.Г.Михайлюк - один з авторів і член редколегії книги.

Луцький державний педагогічний інститут ім.Лесі Українки: /Нарис історії/ /Авт. колектив: О.Г.Михайлюк, Б.Й.Заброварний, В.О.Кудь, Л.К.Українець. - Львів: Світ, 1992. - 88 с.

Михайлюк О.Г. Волинь у Визвольній війні 1648-1654 рр. // Велика Волинь: минуле й сучасне: Тези міжнар. краєзн. конф. - Житомир, 1993. - С. 42-44.

Михайлюк О.Г. Джерела для вивчення соціально-економічного становища селян Волинської губернії напередодні і в роки першої світової війни // Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства: Тези доп. і повідомл. УП Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1994. - С. 97-101.

Михайлюк О. Історико-краєзнавча і культурно-освітня діяльність братств на Волині // Тези наукової конференції до 100-річчя Волинського єпархіального давньосховища. - Житомир, 1993. - С.8-9.

Михайлюк О. Історичне краєзнавство на Волині в 1921-1939 рр. // Волинський музей. Історія і сучасність: Тези та матеріали I наук.-практ. конференції, присвяч. 65-річчю Волин. краєзн. музею та 45-річчю Колодяжнен. літ.-меморіал. музею Лесі Українки. - Луцьк,1997.- С. 7-8.

Михайлюк О.Г. Луцьке товариство ім. Лесі Українки - культурно-освітній осередок Волині // Тези конференції, присвяченої "Атласу історії культури Волинської області". - Луцьк, 1991. - С. 73-79.

Михайлюк А.Г. Рабочее движение на Волыни в 1905 г. // Рабочий класс Украины в общероссийском революционно-освободительном движении: Сборник науч. трудов. - К., 1988. - С. 137-145.

Михайлюк О.Г. Розвиток історичних досліджень на Волині за роки Радянської влади // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Ш Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1989. - С. 102-105.

Михайлюк О.Г. Селянський рух на Волині в 1917 році // Наукові записки Луцького пединституту. - Луцьк, 1957. - Т.7. Серія суспіл. наук. Ювілей. вип. - С. 89-100.

Михайлюк О.Г. Селянський рух у Волинській губернії в 1905 році // Велика Волинь: минуле й сучасне: /Матеріали міжнар. наук. краєзн. конф./ - Хмельницький, 1994. - С. 139-142.

Михайлюк О. Участь міського населення Волині у Визвольній війні 1648-1654 рр. // Актуальні проблеми розвитку міст та міського самоврядування /історія і сучасність/: Тези міжнар. наук.-практ. конф. - Рівне, 1993. - С. 103-104.

x x

x

Историография истории Украинской ССР. - К.: Наук. думка, 1987. - 555 с.

Відомості про праці О.Г.Михайлюка - с. 201, 211, 216.

Олексій Григорович Михайлюк: Некролог // Волинь. - 1994. - 7 лип.

Слово про ювілярів // Педагог. - 1990. - 15 берез.

Сміян П.К., Кічий І.В., Пришляк В.В. Вшанування доктора іст. наук., професора О.Г.Михайлюка у зв"язку з його 70-річчям // Укр. іст. журнал. - 1990. - № 6. - С. 157-158.

Філатенко А. "Бережімо кольори революції": Знайомтесь: волинські професори // Рад. Волинь. - 1990. - 14 берез.

2I БЕРЕЗНЯ

40 років від дня створення Луцького приладобудівного заводу /1960/

2I березня 1960 р. на базі Луцького ливарно-механічного заводу створено Луцький приладобудівний завод по випуску приладів контролю для вимірювання високих температур. Так звані "гарячі" термометри потрібні для металургійної, оборонної, атомної, космічної промисловості. З 1989 р. завод є головним підприємством науково-виробничого об"єднання ВАТ "Електротермометрія".

Література:

Денисюк В. Волинь: Події, факти, цифри. Туристичні маршрути.- Луцьк: Надстир"я, 1997. - 142 с.

Про ВАТ "Електротермометрія" - с. 63.

Єврорегіон Буг: Волинська область / За ред. Б.П.Клімчука, П.В.Луцишина, В.Й.Лажніка. - Луцьк: Ред.-вид. відд. Волин. ун-ту, 1997. - 448 с.: іл.

Про Луцький приладобудівний завод - с. 209.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про Луцький приладобудівний завод - с. 137.

Берекета Б. Чому "температурять гарячі термометри?" // Голос України. - 1995. - 19 лип.

Залевський В. Сто тисяч волинських водолічильників: Така вітчизняна апаратура вперше розроблена і випускається в Луцьку // Волинь. - 1998. - 10 листоп.

Збережено воду - збережемо гроші // Нерухомість. - 1999. - № 4. - С.3.

Колосок С. Новые водосчетчики // Дел. Украина. - 1996. - 26 апр.

Кравченко В. Луцькі лічильники не поступаються імпортним // Галицькі контракти. - 1995. - № 48. - С. 12.

Продукция Луцкого НПО "Электротерм[illegible]ия : Термопреобразователи с унифицированным выходным сигналом // Приборы и системы управления. - 1993. - № 2. - С. 23-24.

Пусько І. Луцькі прилади - металургам // Діл. вісті. - 1994. - 7 жовт.

Світліковський М. Микола Гапончук: Луцькі лічильники вчать рахувати // Луцький замок. - 1998. - 31 груд.

Шиналь С. Є український лічильник води! // Бізнес-аналіз. - 1997. - № 44. - С. 20.

26 БЕРЕЗНЯ

15 років від дня створення Луцького історико-культурного заповідника /1985/

26 березня 1985 р. постановою Ради Міністрів Української РСР комплекс пам"ятників історії та культури старої частини м.Луцька оголошено історико-культурним заповідником республіканського значення з підпорядкуванням його Волинському облвиконкому. До заповідника увійшли Верхній та Окольний замки, а також пам"ятки архітектури старого міста. Завдання його працівників - ефективна охорона надзвичайно цінного кількаметрового культурного шару землі, планування та цінної забудови, знос дисонуючої та недопущення нової забудови, відновлення елементів історичного середовища древнього міста, раціональне використання пам"яток, систематичне вивчення історико-культурної спадщини Луцька.

Література:

Про оголошення комплексу пам"яток історії та культури м.Луцька історико-культурним заповідником республіканського значення: Постанова Ради Міністрів УРСР // Зібрання постанов уряду УРСР. - 1985. - № 5. - С.9.

Берекета Б. Храми на березі Стиру // Берекета Б. Вічні розмови: Нариси, репортажі, інтерв"ю. - Луцьк, 1998. - С. 99-102.

Ворон В.О. Луцьк: Силуети міста: Ілюстр. нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 29 с.

Денисюк В. Волинь: Події, факти, цифри. Туристичні маршрути.- Луцьк: Надстир"я, 1997. - 142 с.

Про Луцький історико-культурний заповідник - с. 39-52.

Денисюк В. Луцьку - 910 років: Іст.-краєзн. нарис. - Луцьк: Надстир"я, 1995. - 63 с.

Про Луцький історико-культурний заповідник - с. 6-9.

Колосок Б.В., Метельницький Р.Г. Луцьк: Архіт.-іст. нарис. - К.: Будівельник, 1990. - 192 с.: іл.

Колосок Б.В., Якубюк А.М. Луцький історико-культурний заповідник: Архіт.-іст. нарис. - К.: Будівельник, 1987. - 65 с.: іл.

Лесик О.В. Луцький історико-архітектурний заповідник // Минуле і сучасне Волині: Освіта. Наука. Культура: Тези доп. та повідомл. IV Волин. іст.-краєзн. конф.- Луцьк,1990. - Ч.П. - С. 15-16.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про Луцький історико-культурний заповідник - с. 177-178.

Рабан Т.В., Троневич П.О. Концепція створення Луцького історико-культурного заповідника "Старе місто" // Минуле і сучасне Волині: Освіта. Наука. Культура: Тези доп. та повідомл. IV Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1990. - Ч.П. - С. 13-14.

Сайчук Б. Колекція цегли в архітектурних дослідженнях Луцького історико-культурного заповідника // Волинський музей. Історія і сучасність: Тези та матеріали I наук.-практ. конф., присвяч. 65-річчю Волин. краєзн. музею та 45-річчю Колодяжнен. літ.-меморіал. музею Лесі Українки. - Луцьк, 1998. - С. 28-29.

Старий Луцьк: Історико-культурний заповідник: Наук.-інформ. збірник. - Луцьк, 1998. - 173 с.

Троневич П. Перспективи музеєфікації відновлюваної історичної забудови старого Луцька // Волинський музей. Історія і сучасність: Тези та матеріали I наук.-практ. конф., присвяч. 65-річчю Волин. краєзн. музею та 45-річчю Колодяжнен. літ.-меморіал. музею Лесі Українки. - Луцьк, 1998. - С. 28.

Знайомство з Луцьким костьолом Св. Трійці та Св. Петра і Павла; Буклет. - К., 1996.

x x

x

Берман О. Голос давнини // Нар. справа. - 1995. - 4 серп.

Вербич В. Луцьк був останньою столицею // Луцький замок. - 1999. - 29 лип.

Вербич В. На сторожі віків // Луцький замок. - 1998. - 16 лип.

Волинь: Луцький історико-культурний заповідник // Пам"ятки України. - 1997. - № 2. - С. 46.

Гуменюк Н. Тарас Рабан: Це смішно, але за оренду півтора десятка келій ми отримуємо... одну гривню за рік // Віче. - 1999. - 12 серп.

Зубкова Ю. Тарас Рабан: "Замок використовують для своєї користі" // Вісник. - 1999. - 2 верес.

Зубчук К. А Луцьку вже тисяча років... // Волинь. - 1995. - 26 верес.

Зубчук К. "Старе місто" - наша історія, нам її берегти // Волинь. - 1999. - 12, 14, 17, 19 серп.

Зубчук К. Старовинний центр Європи в Луцьку? // Волинь. - 1997. - 12 квіт.

Любарту би власний замок сподобавсь // Сім"я і дім. Нар. трибуна. - 1999. - 19 серп.

Метельницький Р. "Старий Луцьк": один у всьому світі // Луцький замок. - 1999. - 28 січ.

Молодіє Старе місто // Луцький замок. - 1996. - 23 лют.

Троневич П. Луцький замок - святиня // Вісник. - 1998. - 29 жовт.

I квітня

60 років від дня заснування у м.Луцьку учительського інституту /1940/

1 квітня 1940 р. у м.Луцьку почав працювати перший на Волині державний учительський інститут. На його факультетах: української мови та літератури, фізико-математичному, природо-географічному і російської мови навчалося 135 студентів. У 1952 р. він був реорганізований у Луцький державний педагогічний інститут ім. Лесі Українки, на базі якого у 1993 р. засновано Волинський державний університет. У його складі функціонують 15 факультетів, 3 інститути, навчаються 11 тис. студентів, аспірантів, докторантів і слухачів з 33 спеціальностей.

Література:

Волинський державний університет імені Лесі Українки. - Луцьк, 1998. - 15 с.

Луцький державний педагогічний інститут імені Лесі Українки: /Нарис історії/. - Львів: Світ, 1992. - 85 с.

Луцький державний педагогічний інститут ім. Лесі Українки. - Луцьк, 1988. - 19 с.

Єврорегіон Буг: Волинська область. - Луцьк: Ред.- вид. відд. Волин. ун-ту, 1997. - 448 с.; іл.
Про створення учительського інституту - с. 336.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991.- 192 с.
Створення учительського інституту - с. 124, діяльність пед-інституту - с. 160-164.

Сторінки історії Волинського державного університету ім.Лесі Українки. - Луцьк: Ред.-вид. відд. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1998. - 108 с.

Берекета Б. Альма-матер для 11 тисяч // Голос України. - 1998.- 16 жовт.

Від першого учительського // Педагог. - 1993. - 27 серп.

Данилюк В. Волинському держуніверситету три роки. Час ставати на ноги! // Віче. - 1996. - 11 лип.

Кушнір Б. Педінститут перетворили в університет // Молодь України. - 1996. - 18 жовт.

Лапків М. Від інституту - до університету // Альма-матер. - 1998. - № 7-8. - С. 2, 5, 8.

Українець Л.К. Біографія Лесиного вузу // Мол. ленінець. - 1980. - 1, 3, 5, 10, 15, 17, 19 квіт.

Філатенко А. Від вчительського інституту- до університету // Волинь. - 1993. - 31 серп.

Філатенко А. Перша п"ятирічка університету // Волинь. - 1998.- 17 верес.

Філатенко А. Чолом тобі, вчителю! Луцькому педагогічному - 50// Рад. Волинь. - 1990. - 13 квіт.

x x
x

Літопис пам"ятних подій: З історії Луцького державного педагогічного інституту ім. Лесі Українки /1940-1990 рр./: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1990. - 51 с.

Луцький педагогічний інститут // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. - С. 245.

19 КВІТНЯ

115 років від дня смерті М.І.Костомарова /1817-1885/- українського історика, етнографа та письменника

19 квітня 1885 р. у Петербурзі /Росія/ помер Микола Іванович Костомаров - український історик, етнограф, письменник, член-кореспондент Петербурзької АН /з 1870/. У 1836 р. закінчив Харківський університет. У 1844-1845 рр. учителював у гімназіях Рівного та Києва, з 1846 р. ад"юнкт-професор Київського університету. Один із засновників Кирило-Мефодіївського товариства. За участь у ньому в 1847 р. заарештований і за вироком суду в 1848-1856 рр. перебував на адміністративному засланні у Саратові. У 1859-1862 рр. - професор Петербурзького університету. Під час роботи у Рівному відвідував Берестечко, Кременець, Почаїв. Досліджував історію, культуру, традиції Волині.

Література:

Костомаров М.І. Твори: В 2 т. - К.: Дніпро, 1990. - Т.І, 2.

Костомаров М.І. Галерея портретів: Біогр. нариси. - К.: Веселка, 1993. - 326 с.

Костомарів М. Історія України в життеписях визначнійших єї діячів: Репринт. вид. 1918 р. - К.: Україна, 1991. - 493 с.

Костомаров М.І. Слов"янська міфологія: Вибр. праці з фольклористики й літературознавства. - К.: Либідь, 1994. - 384 с.

Костомаров Н.И. Старый спор: Последние годы Речи Посполитой: Ист. монографии и исследования. - М.: Чарли; Смоленск: Смядынь, 1994. - 768 с.

x x

x

Василенко О. Історія Волині в спадщині М.І.Костомарова // Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. - Луцьк, 1994. - С. 229-232.

Гень О.М. Волинь у долі Миколи Костомарова //"Роде наш красний...": Волинь у долях краян і людських документах. - Луцьк, 1996. - Т.П. - С. 129-131.

Ощуркевич О.Ф. Волинь у колі народознавчих інтересів М.І.Костомарова // Остріг на порозі 900-річчя /1900-1992 рр./ - Сокаль, 1992. - Ч.П. - С. 8-9.

Світ Миколи Костомарова // Український історичний календар'95. - К., 1994. - С. 67-68.

Скрипник І. Побратим Шевченка // Історичний календар-97. - К., 1996. - С. 154-155.

Черняхівський Г.І. Південно-західна Волинь у працях М.Костомарова // Остріг на порозі 900-річчя /1900-1992 рр./. - Сокаль, 1992. - С. 97-98.

Астаф"єв А. Художня історіософія: від Миколи Костомарова до Євгена Маланюка // Слово і час. - 1997. - № 2. - С. 6-9.

Дудко В. Із коментаря до "Воспоминания о двух малярах" Миколи Костомарова // Київ старовина. - 1999. - № 4. - С. 45-51.

Ковальчук О., Кислюк С. Для України він жив і працював // Голос України. - 1997. - 21 черв.

Ошуркевич О. Волинські дороги Костомарова // Рад.Волинь. - 1991. - 13 черв.

Цюриць С. Визначні фольклористи: М.Костомаров // Віче. - 1998. - 21 трав.

x x
x

Костомаров Микола // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.3. - С. 1148-1149.

Костомаров Микола Іванович // Короткий довідник з історії України. - К., 1994. - С. 129.

Костомаров Микола Іванович // Мала енциклопедія етнодержавознавства. - К., 1996. - С. 848-849.

Костомаров Микола Іванович // Малий словник історії України.- К., 1997. - С. 215.

Костомаров Микола Іванович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.6. - С. 449.

К В І Т Е Н Ь

55 років від часу створення обласної науково-медичної бібліотеки /1945/

У квітні 1945 р. в м.Луцьку було створено обласну науково-медичну бібліотеку. В той час її читачами було лише 78 чоловік, а книжковий фонд становив 1896 примірників. Нині Волинська обласна наукова медична бібліотека перетворилася на організаційно-методичний та інформаційно-бібліографічний центр, який обслуговує всі медичні та лікувальні установи Волині, а її фонд становить майже 200 тис.книг.

Література:

Малімон Н. Кого приваблює слава "волинського Герострата"// Віче. - 1999. - 1 лип.

Соколюк В. Бібліотека - медикам // Рад.Волинь. - 1985. - 18 трав.

Соколюк В. Золотий ювілей книгозбірні // Волинь. - 1995. - 15 квіт.

I Т Р А В Н Я

65 років від дня Колківської першотравневої демонстрації /1935/

I травня 1935 р. в околицях містечка Колки відбулася демонстрація, організована комуністами. Серед її організаторів були Д.Макаревич, В.Свиридюк та ін. Участь у демонстрації брали і члени ОУН. Майже 2 тис. жителів сіл Годомичі, Рудня, Острів, Мар"янівка, Четвертня, Домашов та ін. рушили в Колки. Демонстрація була зупинена польськими урядовими військами. Під час сутички 8 чоловік було вбито, 3I поранено. Серед вбитих Лідія Мусійчук, Домна Гордіюк, Надія Тарасюк, Павло Кривенюк та ін. 47 чоловік було арештовано і віддано до суду.

Література:

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при ЛДУ "Вища шк.", 1988. - 238 с.

Про Колківську першотравневу демонстрацію - с. IOI.

Крещук С.В. Колки. Макаревичі. Тростянець: Фотонарис. - Львів: Каменяр, 1977. - 22 с.

Весна тривог и надежд // Комс. знамя. - 1990. - 2 мая.

Заклекта П. Розстріляна весна: Іст. екскурс // Слово правди.- 1986. - I трав.

Ларіна Є. За щастя і волю, за кращую долю // Мол. ленінець. - 1985. - I трав.

Мельниченко Т. Увічнено їх імена // Зоря комунізму. - 1985. - I трав.

Надій не розстріляли // Зоря комунізму. - 1990. - I трав.

Наконечний В. Під червоними прапорами: До 60-річчя Колківської першотравневої демонстрації // Рад.Волинь. - 1995. - 29 квіт.

Огнєв В. Розстріляна демонстрація // Колос. - 1990. - I трав.

Онуфрійчук М. Сівачам червоної весни // Рад.Волинь. - [illegible]. - 5 берез.

x

x

Колківська політична демонстрація // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.5. - С. 283.

І ТРАВНЯ

55 років від дня народження В.І.Зінкевича /1945/ - народного артиста України, соліста Волинської обласної філармонії

І травня 1945 р. у с.Васьківці на Хмельниччині народився Василь Іванович Зінкевич - народний артист України. Закінчив Вижницьке художнє училище декоративно-прикладного мистецтва, факультет дизайну, потім Рівненський державний інститут культури, факультет режисури. Працював у Чернівецькій філармонії як соліст ансамблю "Смерічка", з 1974 р. - у Волинській філармонії солістом ансамблю "Світязь". У 1994 р. став лауреатом Державної премії ім. Т.Г.Шевченка. В серпні 1999 р. нагороджений орденом "За заслуги" другого ступеня.

Література:

Про присудження Державних премій України імені Т.Шевченка 1994 року: Указ Президента України // Літ. Україна. - 1994. - 10 берез.

Нагороди: Василь Зінкевич удостоєний ордена Миколи Чудотворця // Волинь. - 1997. - 24 черв.

Нагороди: відзнаки Президента артисту, листоноші, архієпископу // Волинь. - 1999. - 26 серп.

Про нагородження народного артиста України Василя Зінкевича орденом "За заслуги" II ступеня.

x x
x

Жижара З. Василь Зінкевич - митець року // Жижара З. Волинь. Людина року-97: Інтерв"ю, нариси. - Луцьк, 1998. - С. 46.

Качкан В. Три колиски // Качкан В. Світло високого дня. - Ужгород, 1989. - С. 8-14.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991.- 192 с.

Про народного артиста України В.Зінкевича - с. 173.

Сидько В. "Хай щастить вам люди добрі!" // Висота. - К., 1987.- С. 281-284.

Берегова О. ...Наша пісня не вмре, не загине // Уряд. кур"єр. - 1998. - 3I січ.

Бондар В. Той небесний вогонь // Укр. культура. - 1998. - №8.- С. 40, 3 обкл.

Брязгунова В. Троянд без колючок не існує // Вісті ЦССТУ. - 1995. - 23 берез.

Гуменюк Н. "Дорога моя публіко" // Віче. - 1999. - I0 черв.

Гончар О. Лауреати Державної премії України імені Т.Г.Шевченка 1994 року // Літ. Україна. - 1999. - I0 берез.

Гуменюк Н. Приз Президента - Василю Зінкевичу // Віче. - 1997. - 30 січ.

Лицар пісні української // Волинь. - 1999. - I3 серп.

Мазур О. Шлягер по-киевски // Арт лайн. - 1998. - № 2. - С. 36-37.

Мокренко А. "Від нього віє духовною чистотою" // Уряд кур"єр.- 1994. - 29 січ.

Омелянчук В. Невідомий Василь Зінкевич // Віче. - 1997. - 24 лип.

Філатенко А. Співає Василь Зінкевич // Волинь. - 1996. - 24 серп.

Яцишина Н. Василя Зінкевича знають у США // Волинь. - 1998. - I4 трав.

x x
x

Зінкевич Василь Іванович // Митці України: Енцикл. довід. - К., 1992. - С. 266-267.

5 ТРАВНЯ

20 років від дня відкриття у с.Кортеліси Ратнівського району меморіального комплексу жертвам фашизму /1980/

5 травня 1980 р. у с.Кортеліси Ратнівського району відкрито меморіальний комплекс жертвам фашизму і музей історії села. 23 вересня 1942 р. фашистські карателі повністю спалили с. Кортеліси, вбили майже 3 тис. його жителів.

Література:

Денисюк В.Т. Волинь: Події, факти, цифри. Туристичні маршрути.- Луцьк: Надстир"я, 1997. - 143 с.

Про спорудження меморіального комплексу жертвам фашизму в Кортелісах - с. 119-120.

Денисюк В.Т., Денисюк І.О. Кортеліси // Денисюк В.Т., Денисюк І.О. Ратнівщина: Іст.-краєзн. нарис. - Луцьк, 1998. - С.210-216.

Кортеліси // Вінок безсмертя: Книга-меморіал. - К., 1987. - С. 222-230.

Кортеліси: Фотоальбом / Упор. А.М.Безуглий. - К.: Мистецтво, 1961. - 96 с.

Мах П. Дорога в Кортеліси // Дзвони пам"яті: Книга про трагедію сіл Волині, Житомирщини та Ровенщини, знищених фашистами у роки війни. - К., 1987. - С. 21-26.

Невгасимий вогонь народної пам"яті: Відкриття меморіального комплексу в селі Кортеліси на Волині // Безсмертя народного подвигу. - К., 1980. - С. 27-37.

Незгасна пам"ять: Фоторозповідь про пам"ятник жертвам фашизму в селі Кортеліси Волинської області. - К.: Мистецтво, 1980. - 49 с.

Варварецький Ю. Символи світлої Перемоги // Пам"ятники України. - 1986. - № 2. - С. 15-17.

Воскресло з попелу / Фоторепортаж С.Александровича // Журналіст України. - 1990. - № 9. - С. 34-35.

Каталог маркованих конвертів пошти України: "Меморіальний комплекс "Кортеліси" // Пошта і філателія України. - 1997. - № 4. - С.30.

Наконечний В.А. Музей села Кортеліси // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С. 51-52.

Богданьок В. Дзвони пам"яті // Волинь. - 1992. - 20 верес.

Борзовець В. Пам"ять людська не забуде повік... // Ратнівщина. - 1994. - 28 верес.

Кортеліси: заповіт пам"яті // Україна. - 1980. - № 24.- С.1.

Пісоцький К. У бронзі вічність ожива // Молодь України. - 1980. - 6 трав.

Філатенко А. Величний пам"ятник нескореним // Рад.Волинь. - 1981. - 23 верес.

Черлений О. Реквієм у бронзі й граніті // Україна. - 1980. - № 24. - С. 12.

6 ТРАВНЯ

65 років від дня народження Ю.М.Троця /1935-1972/- українського письменника-гумориста

6 травня 1935 р. у смт. Турійську народився Юрій Миколайович Троць - український письменник-гуморист, журналіст. Закінчив Львівський держуніверситет, був на журналістській роботі. Працював в обкомі Компартії України. Передчасно пішов з життя. Його пам"яті присвячений вірш О.Богачука "Вершник".

Література:

Троць Ю.М. Позичте зайця: Гуморески. - К.: Молодь, 1975. - 80с.

Троць Ю.М. Шапка з ондатри. - Львів: Каменяр, 1971. - 62 с.

Троць Ю. Діловий папір; Як я міняв житлоплощу // Вітрила. - К., 1969. - С. 217.

Троць Ю. Шапка з ондатри; Портфель; Не лякайте жінок // Віче. - 1995. - 28 квіт.

x x
x

Вартанов Г. Перша сходинка гумориста // Літ. Україна. - 1971.- 19 жовт.

"Гумористом він став враз" // Віче. - 1995. - 28 квіт.

Домчин В. Точний приціл // Літ. Україна. - 1975. - 10 жовт.

Марценюк П. Вершник, що упав на півдорозі: Сьогодні відомому гумористу Юрію Троцю виповнилося б 60 років // Волинь. - 1995. - 6 трав.

Лінчук О. Він любив життя // Ленін. правда. - 1985. - 25 трав.

Тарнашинська Л. Світлий сміх // Україна. - 1977. - № 12.- С.21.

10 ТРАВНЯ

60 років від початку радіомовлення у Волинській області /1940/

10 травня 1940 р. відбулася перша у Луцьку радіопередача. Надалі вони виходили щоденно з 18.30 до 19.00 години. У червні 1940 р. організовано місцеве радіомовлення у Ковелі та Володимирі-Волинському. Першим головою місцевого комітету по радіомовленню в 1940-1941 рр. був В.Щербатюк. Після визволення Луцька радіо відновило роботу. Воно одержало офіційну назву: обласний комітет по радіофікації і радіомовленню. У липні 1970 р. він перейменований на комітет по телебаченню і радіомовленню. Волинь була повністю радіофікована. Ковельський радіотелевізійний передавальний центр ретранслює першу і другу республіканські програми радіо та передає обласну.

Нині у склад Волинської обласної державної телерадіомовної компанії входять головні редакції телебачення і радіомовлення та радіостанція "Луцьк".

Література:

Пирожко С. Колектив - найбільший, аудиторія - наймасовіша // Ми - волинські журналісти. - Луцьк, 1999. - С. 88-95.

Вальчук Г. Мікрофон - у гущі життя: Волинське обласне радіо відзначає 40-річний ювілей // Мол. ленінець. - 1980. - 22 трав.

Волинські телерадіожурналісти - на "Калинових островах" // Волинь. - 1997. - 14 серп.

Гінайло В. Інформація - моє життя // Бізнес-аналіз. - 1996. - № 38. - С. 5.

Говорить "Радіостанція "Луцьк"! // Віче. - 1995. - 5 лют.

Горщарук П. Чи станемо четвертою владою? // Досвіт. зоря. - 1996. - 17 лют.

Горщарук П. Чому замовкають наші "брехунці"?: На Волині занепадає проводове радіомовлення // Волинь. - 1999. - 23 лют.

Григор"єв В. Здобутки волинян // Журналіст України. - 1986. - № 11. - С. 36-37.

Гуменюк Н. Одинадцять годин у прямому ефірі працює щоденно радіостанція "Луцьк" // Нар. трибуна. - 1995. - 14 лют.

"Дивовижні, по-справжньому одержимі люди" // Луцький замок. - 1997. - 13 листоп.

Дипломи волинським теле і радіожурналістам // Віче. - 1997.- 16 січ.

Дорощук Л. День народження - свято веселе // Віче. - 1995. - 17 листоп.

Жарчинська О. Журналістика - це наркотик // Вісник. - 1998. - 4 черв.

Іващенко А. Радіожурналісти за роботою // Волин. вісник. - 1992. - 2 жовт.

Кващук Ф. Малому радіо - ширшу дорогу // Журналіст України.- 1988. - № 11. - С. 40-41.

Комаров М. Щоб слухали і не вимикали // Луцький замок. - 1999. - 29 лип.

Лісняківський Л. Сивина на скроні, розум на чоло // Нар. трибуна. - 1991. - 5 січ.

Оксамит О. Василь Федчук: "Радіо - то моя любов" // Вісник. - 1996. - 25 лип.

Пирожик О. Радіо "Луцьк" хвилюватиме ще більше! // Віче. - 1998. - 5 лют.

Працює радіостанція "Луцьк" // Волинь. - 1995. - 28 лют.

Романюк Н. "Не шкодую, що не нажив багатства" // Віче. - 1999. - 29 лип.

Романюк Н. Калинові острови приносять вдачу: Волинянам щорічно // Україна мол. - 1998. - 25 верес.

Романюк Н. Смакуйте "Луцьком" довше. Значно довше // Україна мол. - 1998. - 4 лип.

Романюк Н. Чорноморська чайка принесла перемогу на Волинь // Україна мол. - 1999. - 23 верес.

Станкевич А. "Київ, ліцензія плюс великі гроші" // Вісник. - 1996. - 11 лип.

Терещенко Д. Всенародна трибуна // Рад.Волинь. - 1960. - 7 [illegible]

Федчук В. Половина сіл "оглохла". Що далі?: Невеселі роздуми напередодні ювілею // Волинь. - 1999. - 27 лип.

Флішаровський Р. Радіоновини дорожчають... // Волинь. - 1993.- 5 січ.

Ювілей волинського радіо // Рад.Волинь. - 1980. - 24 трав.

Ярославич А. Стотисячна радіоточка // Рад.Волинь. - 1987. - 4 січ.

19 ТРАВНЯ

95 років від дня народження Л.К.Пучковського /1905/ - волинського краєзнавця-аматора

19 травня 1905 р. у с.Литовежі, тепер Іваничівського району, народився Леон Калинович Пучковський - волинський краєзнавець-аматор, дослідник історії Волині, лауреат Волинської літературно-мистецької премії ім.Агатангела Кримського /1994/. Закінчив три класи початкової школи, згодом був активним учасником литовезького товариства "Просвіта". З дитинства цікавився історією. Займався пошуковою та дослідницькою роботою з історії Волині. Особливо плідно працював, вийшовши у 1964 р. на колгоспну пенсію. Підтримував тісні зв"язки з науковцями Києва, Варшави, Кракова /Польща/, Санкт-Петербурга /Росія/ та ін. Виїздив до Луцького і Житомирського архівів, Львівської наукової бібліотеки. Не був осторонь археологічних досліджень литовезьких городищ. Зібрав унікальні археологічні та етнографічні матеріали з історії свого села і околиць. Підготував унікальну історико-краєзнавчу працю "Нарис історії села Литовеж".

Література:

Пучковський Л. Без минулого немає сучасного // Колос. - 1988.- 21 лип.

Пучковський Л. Бог розсудить // Колос. - 1994. - 28 січ.

Пучковський Л. Борці за волю народну // Колос. - 1987. - 7 листоп.

Пучковський Л. Весілля // Колос. - 1992. - 11 груд.

Пучковський Л. Вік людини і голос журавлиний // Колос. - 1992.- 24 квіт.

Пучковський Л. Давнє, але не забуте // Колос. - 1995. - 12 верес.

Пучковський Л. Дорога в нікуди // Колос. - 1993. - 17 верес.

Пучковський Л. І в серці спогади живуть... // Колос. - 1979. - 23 жовт.

Пучковський Л. Історія повертається // Колос. - 1995. - 15 груд.

Пучковський Л. Історія села Литовеж // Вісті. /Ділові вісті/- 1993. - 31 груд.; 1994 - 6, 14, 21, 28 січ.; 4, 11, 18, 25 лют.; 4, 11, 18, 25 берез.; 1, 8, 15, 22, 29 квіт.; 6, 13, 20, 27 трав.; 3, 10, 17, 24 черв.; 1, 8, 29 лип.; 5, 12, 19, 26 серп.; 2, 9, 16, 23, 30 верес.; 7, 14, 21 жовт.

Пучковський Л. Пройдені дороги // Колос. - 1993. - 10 груд.

Пучковський Л. Роки, роки...: Спогади з недалекої минувшини // Колос. - 1991. - 27 лип.

Пучковський Л. Сімейна трагедія // Колос. - 1994. - 25 січ.

x x
x

Фалюш Ю. Литовезький літописець Л.К.Пучковський // Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край: Матеріали IX наук. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1998. - С. 79-80.

Бобак О. Дев"яноста весна літописця // Нар. рада. - 1995. - 17 трав.

Зінченко О. Довголіття терпкий присмак // Волинь. - 1995. - 18 трав.

Камишникова Н. Весна патріарха // Нар. справа. - 1995. - 26 трав.

Камишникова Н. Не стоїть село без праведника // Волинь. - 1992. - 26 берез.

Мандзюк Ф. Сільський історик // Край. - 1994. - № 11. - С. 6.

Петровук В. Сільський літописець // Колос. - 1995. - 18 квіт.

Фалюш Ю. Літописець з Литовежа // Волинь-експрес. - 1995. - 12 трав.

Яворська В. Пісні та квіти - ювілярові // Колос.- 1995.- 26 трав.

3 ЧЕРВНЯ

110 років від дня смерті О.Кольберга /1814-1890/ - польського, українського та білоруського фольклориста, етнографа та композитора

3 червня 1890 р. у м.Кракові /Польща/ помер Оскар Генріх Кольберг - польський, український та білоруський фольклорист, етнограф та композитор. У 1831-1834 рр. навчався у Варшавській консерваторії, у 1834-1836 рр. - у Берлінській вищій музичній школі. З 1868 р. - член Краківського наукового товариства та Педагогічного товариства у Львові. У сільській місцевості Польщі, України, Білорусії збирав фольклор, записав 15 тис. народних пісень, у т.ч. кілька сотень з Волині. Опублікував у 38 томах фундаментальну працю "Народ, його звичаї, спосіб життя, мова, перекази, прислів"я, обряди, пісні, ігри, музика і танці" /1857-1890/. Йому належать дослідження про українську народну духовну і матеріальну культуру - "Покуття" /1882-1889/ та "Волинь" /1907/, публікації українських народних казок "Казки з Полісся" /1889/ та пісень "Весільні звичаї та обряди з Полісся" /1889/.

Література:

Кольберг О. Казки Покуття. - Ужгород: Карпати, 1990. - 327с.: 8 л. іл.

Болтарович З. Оскар Кольберг і Україна // Записки Наукового Товариства імені Т.Шевченка: Праці секції етнографії та фольклористики. - Львів, 1992. - С. 219-232.

Столярчук Б. Кольберг Оскар Генріх // Столярчук Б. Фольклористи Рівненщини. - Рівне, 1994. - С. 14-15.

Ткачук П.Д. Етнографія Волині в працях польських дослідників /XIX ст./ // Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства: Тези доп. і повідомл. УП Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1994.- С. 33-36.

Цориць С. Визначні фольклористи: О.Кольберг // Віче. - 1998.- 21 трав.

Юзвенко В.А. Польський фольклорист Оскар Кольберг - збирач і дослідник української народної творчості // Нар. творчість та етнографія. - 1961. - № 2. - С. 65-71.

Юзвенко В. Шістдесят шість томів фольклорного зібрання Оскара Кольберга // Нар. творчість та етнографія. - 1969. - № 6. - С. 25-29.

x x
x

Кольберг Оскар // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.3. - С. 1086.

3 ЧЕРВНЯ

70 років від дня смерті П.А.Тутковського /1858-1930/- українського геолога та географа

3 червня 1930 р. у Києві помер Павло Аполлонович Тутковський - український геолог та географ, академік АН УРСР /з 1918/ та АН БРСР /з 1928/, професор, дослідник природи Волині. Починаючи з 90-х років XIX ст., він написав понад 80 наукових праць про геологічну будову, рельєф, корисні копалини, підземні води, річки, озера, населені пункти Волинського Полісся, вивченню якого віддав понад 20 років свого творчого життя. З 1904 по 1909 роки працював інспектором народних училищ Луцького повіту. З 1909 р. - почесний член Товариства дослідників Волині, у 1910-1913 рр. його віце-голова. У зв"язку з від"їздом до Києва в 1913 р. склав з себе обов"язки віце-голови Товариства, залишившись його почесним членом.

Література:

Тутковський П.А. Антропогеографическіе этюды по Волыни // Труды общества Изследователей Волыни. - К., 1915. - Т.XIII. - Вып.I.- С. 79-128.

Тутковський П.А. Геологический очерк Ровенского уезда, Волынской губернии // Труды общества Изследователей Волыни: Прилож. къ Т.УП. - К., 1913. - С. 14-22.

Тутковский П.А. Древнейшая добывающая промышленность на Волыни // Труды Общества Изследователей Волыни. - Житомир, 1915. - Т.XI. Вып. I. - С. 167-198.

Тутковский П.А. Задачи и пределы географіи. - Житомиръ, 1914.- 23 с.

Тутковский П.А. Заметка о базальтах и третичных песчаниках Луцкого уезда // Труды Общества Изследователей Волыни. - Житомирь, 1915. - Т.УП. - С. 101-113.

Тутковскій П.А. Ископаемыя пустыни северного полушарія. - М., 1910. - 373 с.

Тутковский П. Карстовые явления и самобытные артезианские ключи в Волынской губернии. - Ст. 1-я. Провалы почвы на Полесской железной дороге. - Житомир, 1910. - 127 с.

Тутковскій П.А. Карстовыя явленія и самобытные артезіанскіе ключи въ Волынской губерніи: Статья П: Провалы почвы въ побережьяхъ рекъ Стохода, Стыри и Горыни // Труды Общества Изследователей Волыни. - Житомирь, 1912. - Т.УШ. - С. 77-125.

Тутковский П.А. Культ лесов прежде и теперь // Этико-эстетический подход в охране дикой природы и заповедном деле. - К., 1997. - Вып. 15. - С. 127-136.

Тутковский П. Месторождения строительных камней в Луцком уезде Волынской губерний. - Житомир, 1912. - 335 с.

Тутковский П.А. Послетретичные озера в северной полосе Волынской губернии. - Житомир, 1912. - 282 с.

Тутковский П.А. Путеводитель экскурсии по Волыни. - К., 1926.- 24 с.: ил.

Тутковский П.А. Полесские окна // Землеведение. - 1903. - № 1.

x x

x

Академік Павло Тутковський: /Автобіографія/. - К.: Вид-во АН, 1929. - 20 с.

Андреєва Т. Діяльність П.А.Тутковського на Волині: На основі матеріалів з фондів Волин. краєзн. музею // Волинський музей: Історія і сучасність: Наук. збірник. - Луцьк, 1999. - Вип. П. -С.30-32.

Андреєва Т.П. Збір та використання в музейній роботі матеріалів досліджень П.А.Тутковського // Українське Полісся: Вчора, сьогодні, завтра. - Луцьк, 1999. - Кн.2. - С. 21-23.

Борейко В.Е. Популярный биографо-библиографический справочник деятелей заповедного дела и охраны природы Украины, царской России и СССР /1860-1960/. Т.2. Вып. 5. - К., 1995. - 224 с.

Про П.Тутковського - с. 144-147.

Зузук Ф.В. Академік Тутковський - дослідник Волині // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, I99I. - С. I4-I5.

Ім"я П.А.Тутковського в науці // Українське Полісся: Вчора, сьогодні, завтра. - Луцьк, I998. - С. 4-29, 86-87.

Кострица М.Д., Мокрицький Г.П. Кому не сподобались краєвиди України // Репресоване краєзнавство /20-30-і роки/ - К.; Хмельницький, I99I. - С. 73-79.

Кострица М.Ю., Мокрицький Г.П. Поліські краєвиди вченого // Кострица М.Ю., Мокрицький Г.П. У просторі і часі: Видат. постаті Житомирщини. - Житомир, I995. - С. 88-99.

Лазарук В. Академік двох академій // Лазарук В. Вікна: Нариси, статті, есе. - Луцьк, I995. - С. 83-86.

Оноприенко В.И. Павел Аполлонович Тутковский, I858-I930. - М.: Наука, I987. - I56 с.

Онопрієнко В. Роль П.А.Тутковського в становленні Товариства Дослідників Волині // Тези наукової конференції до I00-річчя Волинського епархіального давньосховища. - Житомир, I993. - С. 46-47.

Онуфрійчук М.А. Павло Аполлонович Тутковський і Волинь // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. П-ї Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, I988. - Ч.П. - С. 2I7-220.

Пилипчук О., Максименко Т. Подвижник музейної справи // Тези наукової конференції до I00-річчя Волинського епархіального давньосховища. - Житомир, I993. - С. 47-48.

Романчук О.К. Син землі // Аксіоми для нащадків. - Львів, I999. - С. 427-436.

Сауш О. П.А.Тутковський і Волинь // Волинь незабутня: Тези IV регіонал. наук.-практ. конф. - Рівне, I993. - С. 35-36.

Уварова Г.Е., Чаус І.В. Тутковський П.А. - "неперевершений знавець неорганічної природи України" /В.І.Вернадський/ // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, I99I. - С. I6.

Шлапак Л. П.А.Тутковський та Волинь // Діячі науки і мистецтва рідного краю у розвитку української національної культури: Збірник матеріалів і тез наук. конф. - Рівне, I998. - С. 77-82.

Андрєєва Т.П. П.А.Тутковський і Волинь // Нар. трибуна. - 1993. - 13 берез.

Давидюк В. Штрихи до минулого // Нар. трибуна. - 1991.- 17 квіт.

Падалка І., Романчук О. Тутковський на Волині // Рад.Волинь.- 1988. - 16, 17, 19, 20, 24, 26, 27, 29 лип.; 3 серп.

Романчук О. Син землі // Знання та праця. - 1988. - № 7. - С. 10-13.

Штинько В. Академік двох Академій не заслужив меморіальної дошки?: Павло Тутковський: "Я був у таких місцях Полісся, куди не ступала людська нога..." // Волинь. - 1998. - 14 берез.

x x
x

Тутковський Павло Аполлонович // Географічна енциклопедія України. - К., 1993. - Т.3. - С. 316.

Тутковський Павло Аполлонович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1984.- Т.11. Кн.1. - С. 413.

7 ЧЕРВНЯ

25 років від дня смерті О.П.Косач /1882-1975/- дочки Олени Пчілки, сестри Лесі Українки

7 червня 1975 р. у м.Празі /Чехословаччина/ померла Оксана Петрівна Косач /в одруженні Шимановська/ - дочка Олени Пчілки, сестра Лесі Українки. Народилася в с.Колодяжному, тепер Ковельського району. Навчалася у політехнічному інституті в Льєжі /Бельгія/. Проживала з сім"єю в Лозанні /Швейцарія/, а потім - в Празі, де працювала в українських установах і викладала французьку мову. Після 1945 р. співпрацювала з Словацьким педагогічним видавництвом, брала участь у підготовці шкільних підручників для українських шкіл.

Література:

Комзюк В. Історія садиби Косачів у селі Колодяжному в документах і спогадах // Волинський музей. Історія і сучасність: Наук. збірник. - Луцьк, 1999. - Вип.П. - С. 111-122.

Дата народження Оксани Косач - с. 113.

Мороз М.О. Літопис життя та творчості Лесі Українки. - К.: Наук. думка, 1992. - 630 с.

Про Оксану Косач - с. 21, 523.

Блажко Е. Сестри Косач // Полісся. - 1997. - 26 лют.

Косач-Борисова І. Колодяжне // Рад. Волинь. - 1990. - 26 черв.; 3, 6, 7, 10 лип.

Коцюбинська М. Подія великої ваги // Слово і час. - 1993. - № 6. - С. 91-93.

Шалагінова Л. Сестри: Маловідомі сторінки родин. літопису сестер Лесі Українки та її матері Олени Пчілки // Київ. - 1992. - № 3. - С. 121-126.

10 ЧЕРВНЯ

60 років від дня створення державної обласної бібліотеки для дорослих /1940/

10 червня 1940 р. Волинським облвиконкомом прийнято постанову про організацію музеїв і бібліотек в області. В 1940 р. у фондах обласної бібліотеки для дорослих було всього 5 тис. книг, якими користувалося 800 читачів. Нині Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олени Пчілки обслуговує щорічно понад 23 тисячі читачів, яким видається майже 700 тисяч одиниць друкованої продукції. Фонд бібліотеки нараховує 636 тисяч томів. Книгозбірня є місцем проведення свят книги: літературних вечорів, презентацій, творчих зустрічей.

Література:

Про організацію музеїв і бібліотек у західних областях України: Постанова РНК УРСР від 8 трав. 1940 р. // Культурне будівництво в Українській РСР: Збірник док. - К., 1959. - Т.1. - С.813-814.

Постанова Волинського облвиконкому про організацію музеїв і бібліотек в області, 10 черв. 1940 р. // Волинь Радянська /1939-1964 рр./: Збірник док. і матеріалів. - Львів, 1971. - Ч.II. - С. 54-55.

Валевська Я. У храмі імені Олени Пчілки // Луцький замок. - 1999. - 13 трав.

Вербич В. Волинський храм книги на рубежі тисячоліть // Луцький замок. - 1999. - 10 черв.

Віренко Н. Храни вас Бог, хранительки книг! // Нар. трибуна.- 1995. - 23 черв.

Гуменюк Н. "Діалог" не для двох // Віче. - 1997. - 30 січ.

Гуменюк Н. Менеджмент і маркетинг у бібліотеці // Віче. - 1999. - 27 трав.

Гуменюк Н. "Олена Пчілка і Волинь" // Віче. - 1999. - 1 лип.

Гуменюк Н. "Спасибі, Галино Сергіївно!" // Віче. - 1996. - 7 листоп.

Єлісеєва В.Ф. Не злічити книголюбів // Рад. Волинь. - 1979.- 27 верес.

Зубчук К. Бібліотека вчора, сьогодні... // Рад. Волинь. - 1983. - 23 верес.

Корнійчук О. Обласна бібліотека і її читачі // Рад. Волинь. - 1947. - 16 лип.

Ксендзук Е. Історична бібліографія Волині // Бібліот. вісник.- 1994. - № 5-6. - С. 16-17.

Кухарська Г. ...І виростали храми слова // Краєвид. - 1995. - № 1. - С. 2-4.

Олена Пчілка повернулася на Волинь // Рад. Волинь. - 1991.- 8 берез.

Стасюк Л. Храм, ім"я якому - бібліотека // Луцький замок. - 1999. - 23 верес.

Стасюк Л. Щоб жила книга // Луцький замок. - 1999. - 3 черв.

Філатенко А. Берегині духовних скарбів // Волинь. - 1995. - 22 черв.

Філатенко А. Мудрість поколінь нам у спадок // Рад. Волинь. - 1990. - 29 черв.

Філатенко А. Мудрість народу книги бережуть // Волинь. - 1995.- 28 січ.

Філатенко А. Тут живуть книги // Волинь. - 1996. - 21 листоп.

Філатенко А. Ювілей бібліотек і читачів // Рад. Волинь. - 1990. - 3 лип.

Харів Г. Бібліотека - учасник ВДНГ // Рад. Волинь. - 1985. - 7 жовт.

Хорошко С. У тім царстві... //Соц. культура. - 1983. - № 8. - С. 27-29.

19 ЧЕРВНЯ

55 років від дня народження Л.І.Приходько /1945/ - народної артистки України

19 червня 1945 р. у м. Канів Черкаської області народилася Людмила Іванівна Приходько. В 1967 р. закінчила Київський інститут театрального мистецтва. Працювала в Полтавському театрі ім. М.Гоголя, в Тернопільському державному обласному драмтеатрі ім. Т.Шевченка, в Івано-Франківському облмуздрамтеатрі ім. І.Франка. З 1976 р. працює у Волинському облмуздрамтеатрі ім. Т.Г.Шевченка. У 1988 р. Л.Приходько присвоєно звання заслуженої артистки України, а у 1993 р. - звання народної артистки України.

Література:

Приходько Л. Монолог перед виборами // Волинь. - 1994. - 23 лип.

Приходько Л. Пригорніться до своїх коханих // Жінка. - 1993. - № 6. - С. 14-15.

x x
x

Про присвоєння тов. Приходько Л.І. почесного звання заслуженого артиста Української РСР: Указ Президії Верховної Ради Української РСР // Відомості Верховної Ради УРСР. - 1988. - № 14. - С.252.

Про присвоєння почесних звань України творчим працівникам театрів: Указ Президента України // Голос України. - 1993. - 27 берез.

Присвоєно звання "Народний артист України" Приходько Л.І. - артистці Волинського обласного музично-драматичного театру імені Т.Г.Шевченка.

Бондаренко О. "Поринаю в епоху української класики..." // Сіл. вісті. - 1991. - 13 берез.

Гуменюк Н. Людмила Приходько: "Театр - це загадковий сфінкс" // Віче. - 1998. - 26 берез.

Збудуймо храм душі // Рад. Волинь. - 1990. - 4 лют.

Згоранець О. Людмила Приходько: "У мене на очах знімали голову моєму чоловіку" // Сім"я і дім. Нар. трибуна. - 1997. - 18 верес.

Ніколаєнко В. Коли актор щасливий? // Культура і життя. - 1989. - 5 листоп.

Сидько В. ...І всі квіти Волині // Віче. - 1995. - 23 черв.

Сидько В. Людмила Приходько: Врятуємо нашу духовність - врятуємо Україну! // Мол. Волинь. - 1994. - 15 лип.

Стипендія Людмили Приходько у Каневі [заснована в середній школі № 2] // Віче. - 1999. - 11 берез.

Філатенко А. Букет з канівської вишиванки // Волинь. - 1993. - 8 квіт.

Філатенко А. 120 ролей Людмили Приходько // Волинь. - 1995. - 22 черв.

24 ЧЕРВНЯ

70 років від дня народження В.О.Замлинського /1930-1993/ - українського історика та публіциста

24 серпня 1930 р. у м.Андрушівці Житомирської області народився Володимир Олександрович Замлинський - український історик, професор, доктор історичних наук, публіцист, автор книг художньо-документальної прози. Працював у Волинському обласному державному архіві, у 1960-1968 рр. був завідуючим обласним партархівом. Потім - зав. кафедрою джерелознавства і архівознавства Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка.

Література:

Замлинський В.О. Астронавт. - Львів: Каменяр, 1964. - 127 с.

Замлинский В.А. Богдан Хмельницкий. - М.: Мол. гвардия, 1989.- 336 с.: ил.- /Жизнь замечат. людей. Сер. биогр. Вып. 9/.

Замлинський В.О. Васюти. - Львів: Каменяр, 1973. - 116 с.

Замлинський В.О. Волинський полк іде в революцію: Докум. повісті. - К.: Дніпро, 1986. - 440 с.: іл.

Замлинський В.О. З вірою у перемогу: Ком. партія на чолі партизан. боротьби проти нім.-фашист. загарбників у зах. областях України, 1941-1944.- К.: Вища шк., 1976. - 199 с.

Замлинський В.О. Караюча земля. - Львів: Каменяр, 1965. - 259 с.

Замлинський В. Лесина пісня; Нащадок Івана Сусаніна // Вічно живі. - К., 1975. - С. 77-81; 215-220.

Замлинський В. Таврований презирством народу. - К.: Політвидав України, 1974. - 96 с.

Кава В.І., Замлинський В.О. Три червоні гвоздики: Худож.-докум. повісті: Для серед. шк. віку. - К.: Веселка, 1986. - 240 с.

Замлинський В. Стисла хронологія козацьких гетьманів // Київ. старовина. - 1993. - № 3. - С. 103-112.

Войцехівська І. Вшанування пам"яті вченого // Пам"ять століть. 1996. - № 2. - С. 153.

Джеджула Ю., Войцехівська І. Думка, перервана на злеті // Київ. старовина. - 1994. - № 3. - С. 102-106.

Замлинський Володимир Олександрович: Некролог // Укр. іст. журн. - 1994. - № 2-3. - С. 156-157.

29 ЧЕРВНЯ

151 рік від дня народження Олени Пчілки /1849-1930/- української письменниці, етнографа, фольклориста, громадської діячки, матері Лесі Українки

Див. 4 жовтня

11 ЛИПНЯ

75 років від дня створення Українського Національно-Демократичного Об"єднання /1925/

11 липня 1925 р. представники Української Народно-Трудової Партії /УНТП/, Української Партії Національної Роботи /УПНР - "Загравісти"/ та Української Парламентської Репрезентації [illegible]

та Холмщини затвердили платформу, на основі якої відбулося їх об"єднання в нову партію - Українське Національно-Демократичне Об"єднання /УНДО/. Ця партія набула значного поширення на Західній Україні. Чималий вплив УНДО мало на Волині, де було створено ряд осередків в усіх повітах воєводства.

Література:

Баган О. Націоналізм і націоналістичний рух: Історія та ідеї.- Дрогобич: Відродження, 1994. - 189 с.

Про УНДО - с. 56-57.

Історія України: Курс лекцій: У 2 кн. Кн.2. XX століття: Навч. посібник. - К.: Либідь, 1992. - 464 с.

Про УНДО - с. 296-297.

Кучерепа М.М. Зародження та діяльність на Волині українських політичних партій та громадських організацій в 1921-1939 рр. // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету. - Луцьк, 1995. - Вип.1. - С. 69-78.

Кучерепа М.М. Політичне становище на Волині у 1921-1939 рр.// Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С. 428-429.

Кучерепа М.М., Дмитрук В.Г., Прокопчук В.І. Волинь у міжвоєнний період /1921-1939 рр./: Метод. матеріал на допомогу викладачам, вчителям, студентам вищ. учбов. закладів. - Луцьк, 1994. - 60 с.

Миць М. Видавнича діяльність українського національно-демократичного об"єднання на Волині // Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край: Матеріали IX наук. іст.-краєзн. конф.- Луцьк, 1998. - С. 222-224.

Савчук О.А. Проблеми аналізу політичного руху та класифікації політичних організацій Волині у 20-і рр. XX ст. //Волинь незабутня: Тези IУ регіонал. наук.-практ. конф. - Рівне, 1993. - С. 63-65.

Субтельний О. Україна: Історія. - К.: Либідь, 1991. - 512 с.

Про УНДО - с. 373-374, 376-377.

Швагуляк М. Суспільно-політична ситуація у Західній Україні на початку 30-х років XX ст. // Записки Наукового Товариства імені Т.Шевченка: Праці іст.-філософ. секції. - Львів, 1991. - С.111-145.

Волинь у XX столітті: Документи, свідчення преси, розповіді людей: Рік за роком [1925] // Волинь. - 1998. - 20 жовт.

Кучер В., Павленко В. Енергетика національної ідеї або Західна Україна: боротьба за соборність /1920-1930 роки/ // Освіта. - 1997. - № 12-13. - С. 13.

Кучер В., Павленко В. Західна Україна: боротьба за соборність українських земель /1923-1939 рр./ // Київ. старовина. - 1999. - № 1. - С. 77-88.

Кучер В., Павленко В. Непокірна колонія або Західна Україна: боротьба за соборність /1920-1930 роки/ // Освіта. - 1997. - № 10-11. - С. 14.

Л И П Е Н Ь

80 років від часу створення Української Військової Організації /1920/

У липні 1920 р. група офіцерів колишніх Української Галицької Армії та корпусу січових стрільців утворили Начальну Колегію українських військових організацій /УВО/, що ставила собі за мету "організувати збройне повстання з ціллю звільнення українського народу". Керівником УВО був Євген Коновалець, її резиденція знаходилася у Львові, пізніше Берліні. УВО здійснювала акції диверсій, поширювала нелегальну літературу, створювала сітку підпільних організацій на Західній Україні, зокрема, Волині.

Література:

Баган О. Націоналізм і націоналістичний рух: Історія та ідеї.- Дрогобич: Відродження, 1994. - 189 с.

Історія України: Курс лекцій: У 2 кн. Кн.2. XX століття. Навчал. посібник. - К.: Либідь, 1992. - 464 с.
Про УВО - с. 296.

Книш З. На повні вітрила!: /Українська Військова Організація в 1924-1926 роках/. - Торонто: Срібна сурма, 19[illegible]. - [illegible] с.

Книш З. Становлення ОУН. - К.: Вид-во ім. О.Теліги, 1994. - 126 с.
Про УВО - с. 17-20.

Кучерепа М.М. Політичне становище на Волині у 1921-1939 рр.// Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. [illegible]. 1993. - С. 428-429.

Кучерепа М.М., Дмитрук В.Г., Прокопчук В.І. Волинь у міжвоєнний період /1921-1939 рр./: Метод. матеріал на допомогу викладачам, вчителям, студентам вищ. учбов. закладів. - Луцьк, 1994. - 60 с.

Новак О. УПА: Сторінки історії. Роздуми. - Рівне, 1992. - 40с.
Про УВО - с.3.

Рубльов О.С., Черченко Ю.А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції, 20-50-ті роки XX ст. - К.: Наук. думка, 1994. - 350 с.
Про УВО - с. 104-130.

Субтельний О. Україна: Історія. - К.: Либідь, 1991. - 512 с.
Про УВО - с. 383-385.

Швагуляк М. Суспільно-політична ситуація у Західній Україні на початку 30-х років XX ст. // Записки Наукового Товариства імені Т.Шевченка: Праці іст.-філософ. секції. - Львів, 1991. - С.111-145.

Кучерепа М.М. ОУН: тези до історії // Нар. трибуна. - 1992.- 24 черв.

Покальчук О. Шлях УВО // Нар. трибуна. - 1992. - 14 жовт.

Шевченко Т. Українська військова організація /1920-1929 рр./ // Історія України. - 1998. - № 20. - С. 1-3.

ЛИПЕНЬ

50 років від часу закладки першої волинської шахти /1950/

У липні 1950 р. на околиці с. Дорогиничі Іваничівського району /нині с. Шахтарське/ закладено першу волинську шахту потужністю 1000т вугілля на добу. У 1948 р. Володимир-Волинська геологорозвідувальна партія тресту "Волиньвуглерозвідка" виявила на глибині 286,3 м кам"яновугільний пласт у 64 см, що дало підставу для будівництва шахти № 1. Всього на Волині побудовано 9 шахт.

Література:

Єврорегіон Буг: Волинська область / За ред. Б.П.Клімчука, П.В.Луцишина, В.Й.Лажніка. - Луцьк: Ред.-вид. відділ ВДУ ім. Лесі Українки, 1997. - 446 с.
Про розвиток вугільної промисловості - с. 198.

Зінченко С.М. Перша шахта на Волині // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С. 40.

Бурим Т. Монолог директора // Наше місто. - 1997. - 16 січ.

Бурим Т., Зінченко О. Нелегко шахту збудувати, а ще важче її закрити: На запитання кореспондента "Волині" відповідає директор філіалу Укр. держкомпанії реструктиризації шахт Зах. регіону П.Дембицький // Волинь. - 1998. - 24 лют.

Лісова А. "Волинь-вугілля" житиме довго // Волинь. - 1999. - 4 верес.

Лісова А. Матимето своє вугільне об"єднання // Волинь. - 1996.- 17 верес.

Панасевич А. Починалося це так: Спогади ветерана, який брав участь у відкритті Львівсько-Волинського вугільного басейну // Рад. Волинь. - 1990. - 26 серп.

1 СЕРПНЯ

87 років від дня смерті Лесі Українки /1871-1913/- видатної української поетеси, драматурга, культурно-громадської діячки

Див. 25 лютого

25 СЕРПНЯ

75 років від дня проведення першої конференції Волинської організації КПЗУ /1925/

25 серпня 1925 р. у с.Верхівка Луцького повіту відбулася перша конференція Волинської організації КПЗУ. Вона об"єднала всі окружні партійні організації в єдину Волинську окружну організацію КПЗУ і обрала окружний комітет для всієї Волині. На конференції було засуджено анархічний ухил /"формалізму"/ в КПЗУ.

Література:

Боротьба трудящих Волині за визволення з-під гніту панської Польщі і возз"єднання з Радянською Україною /1921-1939 рр./: Збірник док. і матеріалів. Ч.1. /1921-1926 рр./.- Луцьк: Волин. обл. вид-во, 1957. - 271 с.

Резолюція першої окружної конференції Волинської організації КПЗУ - с. II5-II7.

Кучерепа М.М. Зародження та діяльність на Волині українських політичних партій та громадських організацій в I92I-I939 рр. // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету. - Луцьк, I995. - Вип. I. - С. 69-78.

Кучерепа М.М., Дмитрук В.Г., Прокопчук В.І. Волинь у міжвоєнний період /I92I-I939 рр./: Метод. матеріал на допомогу викладачам, вчителям, студентам вищ. учбов. закладів. - Луцьк, I994. - 60 с.

Нариси історії Волинської обласної партійної організації. - 2-е вид., перероб. і доп. - Львів: Каменяр, I98I. - 250 с.

Про першу окружну конференцію Волинської організації КПЗУ - с. I4-I5.

Панчук М.І. "Білі плями" героїчного літопису: Із історії Ком. партії Зах. України. - К.: Політвидав України, I989. - I3I с.

Панчук М.І. Боротьба КПЗУ за ідейне й організаційне зміцнення партійних лав і посилення впливу на маси. - К.: Вища шк., I982. - I99 с.

Волинь у XX столітті: Документи, свідчення преси, розповіді людей: Рік за роком [I925] // Волинь. - I998. - 20 жовт.

Димек Б. КПЗУ - автономна частина КПП // Укр. іст. журн. - I990. - № 2. - С. 69-79.

Наконечний В. На чолі мас // Рад. Волинь. - I983. - 7 верес.

Наконечний В. Очолюючи боротьбу: /До 70-річчя утворення Волинського окружкому КПЗУ/ // Рад. Волинь. - I995. - I9 серп.

Сливка Ю., Зайцев О. Історія КПЗУ: Спроби нового осмислення // Голос України. - I99I. - I3, 22, 30 трав.

Стеценко В., Панчук М. КПЗУ: Шлях боротьби і трагедії // Вісті з України. - I989. - № 4. - С. 37.

25 С Е Р П Н Я

60 років від дня народження М.Г.Жулинського /I940/- українського літературознавця, критика і громадсько-політичного діяча

25 серпня I940 р. у с. Новосілки на Рівненщині народився

Микола Григорович Жулинський – український літературознавець, критик, доктор філологічних наук, професор, академік НАН України, громадсько-політичний діяч. Закінчив Дубнівське педучилище, вчителював на Рівненському Поліссі, працював робітником у Луцьку, зокрема, на електроапаратному заводі. Закінчив факультет журналістики Київського держуніверситету, аспірантуру Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, був ученим секретарем, заступником директора з наукової роботи, з 1991 р. – директор цього Інституту. Був державним радником України з питань гуманітарної політики, віце-прем"єр-міністром України з питань гуманітарної політики /1992-1994/, народним депутатом України від м.Луцька /1994-1998/. Секретар Спілки письменників України. Лауреат Республіканської премії ім. О.Білецького в галузі літературно-художньої критики /1978/, Державної премії України ім. Т.Шевченка /1992/. Автор книг "Пафос життєствердження" /1974/, "Людина як міра часу" /1979/, "Наближення" /1986/, "Із забуття – в безсмертя" /1991/, "Вірю в силу духа" /1999/ та ін.

Література:

Про присудження Державних премій України імені Т.Шевченка 1992 року: Постанова Кабінету Міністрів України // Літ. Україна. - 1992. - 5 берез.

Жулинський М. Вірю в силу духа: Іван Франко, Леся Українка і Михайло Грушевський у боротьбі за піднесення політ. і національ. свідомості укр. людності. - Луцьк: Медіа, 1999. - 104 с.

Жулинський М.Г. Із забуття - в безсмертя: /Сторінки призабутої спадщини/. - К.: Дніпро, 1990. - 447 с.

Жулинський М.Г. Концепція людини в радянській літературі. - К.: Т-во "Знання" УРСР, 1976. - 48 с.

Жулинський М.Г. Людина як міра часу: Концепція людини і проблема характеру в сучас. рад. літ. - К.: Дніпро, 1979. - 278 с.

Жулинський М.Г. Микола Хвильовий. - К.: Т-во "Знання" України, 1991. - 32 с.

Жулинський М.Г. Наближення: Літ. діалоги. - К.: Дніпро, 1986. - 280 с.

Жулинський М.Г. Пафос життєствердження: Про іст. оптимізм рад. літ. - К.: Наук. думка, 1974. - 319 с.

Жулинський М. Двомовність? Ні - дволичність // Нар. трибуна. - 1995. - 15, 26 верес.

Жулинський М. Національна ідея може і повинна виступати стимулятором і консолідатором творчих сил нації... // Віче. - 1996. - 4 квіт.

Жулинський М. Радію за рідну Волинь // Волинь. - 1999. - 21 верес.

Жулинський М. Словом будити заснулий розум: Сьогодні минає 126 років з дня народж. Лесі Українки // Волинь. - 1997. - 25 лют.

Жулинський М. Україна міцна регіонами // Місцеве самоврядування. - 1998. - № 1-2. - С. 11-18; Луцький замок. - 1998. - 26 берез.

Жулинський М. "Я ніколи не мріяв про великі гроші" // Сім"я і дім. - 1997. - 4 верес.

x x

x

Абліцов В. І.Франко: "Мова росте... разом з душею народу": Інтерв"ю з нар. депутатом України академіком М.Жулинським // Голос України. - 1997. - 26 черв.

Будемо експериментувати чи оберемо досвід і активність Миколи Жулинського? // Луцький замок. - 1998. - 26 лют.

Вербич В. Микола Жулинський: духовна єдність - найголовніше // Нар. трибуна. - 1995. - 13 жовт.

Вербич В. Працювати на духовне відродження // Нар. трибуна. - 1991. - 21 груд.

Гуменюк Н. Микола Жулинський: "Політико-ідеологічне протистояння у Верховній Раді нічого доброго людям не дасть" // Нар. трибуна. - 1994. - 6 груд.

Гуменюк Н. Микола Жулинський: Я ладен наступити на горло власній пісні, тільки б жила незалежність // Віче. - 1998. - 26 берез.

Лис В. Кандидат, якого знає світ // Волинь. - 1994. - 7 квіт.

Мирута Л. Не конфлікт з часом, а порозуміння: Розмова з академіком Миколою Жулинським // Пам"ять століть. - 1997. - № 2. - С. 106-108.

Нагорний О. Ще не вмерла духовність у Луцьку // Волинь. - 1995. - 17 січ.

Парахоня А. Академик Микола Жулинский: "Украину будут в мире узнавать, и признавать, и восхищаться нашими гениями" // Независимость. - 1999. - 5 окт.

Сидько В. Микола Жулинський: "Агітую не за себе, агітую за те, щоб люди прийшли на вибори" // Мол. Волинь. - 1994. - 25 берез.

Філатенко А. Академік Микола Жулинський: "Я з тими, хто будує, а не руйнує" // Волинь. - 1998. - 26 берез.

Філатенко А. Без минулого не буде майбутнього: Інтерв"ю з М.Жулинським, віце-прем"єр-міністром України // Волинь. - 1993. - 18 берез.

Штинько В. Микола Жулинський: "Не вірте трактувальникам, прочитайте Конституцію самі!" // Волинь. - 1996. - 2 квіт.

Якість праці - якість нашого життя // Волинь. - 1994. - 22 берез.

x x
x

Жулинський Микола Григорович // Українська літературна енциклопедія. - К., 1990. - Т.2. - С. 214.

28 СЕРПНЯ

235 років від дня народження Т.Чацького
/1765-1813/ - польського вченого і педагога

28 серпня 1765 р. у с.Порицьк, тепер Павлівка Іваничівського району, народився Тадеуш Чацький - польський вчений, правник, педагог, просвітянин, колекціонер, громадський діяч. Автор досліджень з гідрології, правництва, нумізматики, цікавився етнічною історією, тощо. Один з засновників Товариства прихильників наук /1800/. З 1803 р. працював "візитатором" /інспектором/ шкіл Волинської, Київської та Подільської губерній. Заснував Кременецький ліцей, відкрив у Порицьку школу для селян, сприяв поверненню з Росії на Волинь бібліотеки К.Залуського. У 1809 р. отримав пам"ятну медаль від мешканців Волинської губернії за поширення просвітництва. Похований у Порицьку.

Література:

Дорошенко Д. Нарис історії України: В 2 т. - К.: Глобус, 1991. - Т. 1-2.

Про Т.Чацького - т.1, с.125; т.2, с.269.

Магнер Г. Три Чацьких // Велика Волинь: Наук.-популяр. краезн. праці. - Житомир, 1994. - Т.15. - С. 26-41.

Меламед Е. Порицкий библиофил // Альманах библиофила. - М., 1978. - Вып. У. - С. 115-126.

Огнєва О. Медальєрне мистецтво і геральдика /медаль на честь Тадеуша Чацького/ // Четверта наукова геральдична конференція: Зб. тез повідомл. та доп. - Львів, 1994. - С. 54-57.

Оглоблин О. Бібліотека Волинського ліцею // Бібліот. вісник.- 1995. - № 6. - С. 11-14.

Сафонюк В. Визначні люди Волині // Рад. Полісся. - 1991. - 27 лип.

Сейко Н.А. Трагічні метаморфози: З історії польського шкільництва на Волині /XIX ст./ // Відродження. - 1993. - № 10. - С.8-11.

Тинчук В. Бібліофіл - просвітитель // Нове життя. - 1990. - 24 жовт.

Чацький - наш земляк // Волин. вісник. - 1993. - 26 лют.

x x
x

Чацький Тадеуш // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1985. - Т.12. - С.281.

Чацький Тадеуш // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч.- Луцьк, 1988. - С. 17-18.

12 В Е Р Е С Н Я

60 років від дня народження Є.С.Колодійчука /1940/ - українського письменника

12 вересня 1940 р. у с.Марія-Воля Володимир-Волинського району народився Євген Сергійович Колодійчук - український прозаїк-гуморист. Закінчив факультет журналістики Київського держуніверситету. Видав чотири збірки гумористичних оповідань та повістей, книгу розповідей з народознавства "Диво зцілення" /1993/.

Література:

Колодійчук Є.С. Диво зцілення: Розповіді з народознавства. - К.: Укр. письменник, 1993. - 208 с.

Колодійчук Є.С. Куди зникла жінка?: Гуморески, оповідання, повість. - К.: Рад. письменник, 1987. - 221 с.: іл.

Колодійчук Є.С. Неонові штани: Гумор та сатира. - К.: Рад. письменник, 1984. - 205 с.

Колодійчук Є.С. Поцілунок опівночі: Повісті, гуморески, оповідання. - К.: Молодь, 1986. - 159 с.: іл.

Колодійчук Є.С. Рентабельний злодій: Гуморески. - К.: Молодь, 1979. - 96 с.

Василевський В. Веселий і тривожний світ // Рад. освіта. - 1985. - 9 квіт.

Гостріє перо земляка // Слово правди. - 1987. - 4 лип.

Пінчук О. Зброєю слова // Слово правди. - 1988. - 1 трав.

Соломко А. Зброєю сміху // Літ. Україна. - 1984. - 20 груд.

x x

x

Колодійчук Євген Сергійович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 40.

17 ВЕРЕСНЯ

40 років від дня створення першого на Волині музею на громадських засадах /1960/

17 вересня 1960 р. у селищі Торчин Луцького району відкрито перший в області музей на громадських засадах. Його створив і всі роки очолює заслужений працівник культури України Григорій Олександрович Гуртовий. Ним зібрано і описано більше 10 тис. експонатів, що представляють історію Торчина і навколишніх сіл з найдавніших часів до наших днів. У 1967 р. музею присвоєно почесне звання "Народний". За роки роботи Торчинський народний історичний музей став справжнім осередком культури, громадською скарбницею документів та речей минулого і сучасного краю.

Література:

Волинь Радянська /1939-1964/: Збірник док. і матеріалів. Ч.Ш. - Львів: Каменяр, 1971. - 325 с.

Про відкриття краєзнавчого музею в Торчині - с. 281.

Буланий І.Т., Явтушенко І.Г. Громадські музеї України: Історія, досвід, проблеми. - К.: Мистецтво, 1979. - 197 с.

Про Торчинський музей - с. 34-35, 38-39, 82-85, 181.

Буланый И.Т., Явтушенко И.Г. Музей на общественных началах. - М.: Профиздат, 1985. - 206 с.

Про Торчинський музей на громадських засадах - с. 85, 86.

Гуртовий Г. Музей починався в редакції // Ми - волинські журналісти. - Луцьк, 1999. - С. 152-156.

Гуртовий Г. Перший на Волині народний музей // Волинський музей. Історія і сучасність. - Луцьк, 1998. - С. 27.

Гуртовий Г.О. Пошук невідомого про війну // Волинь в Другій світовій війні та перші повоєнні роки: Матеріали наук. іст.-краєзн. конф., присвяч. 50-й річниці Перемоги над фашизмом. - Луцьк, 1995. - С. 15-18.

Справа всього життя // Гуртовий Г.О. Вибрані краєзнавчі статті та бібліографія. - Луцьк, 1994. - С. 10-14.

Барвінок І. Збирають, щоб віддавати // Культура і життя. - 1985. - 17 лют.

Берекета Б., Краснодемський В. Наші душі відвикли від шляхетності. Прикро... // Голос України. - 1998. - 19 груд.

Гуменюк Н. Григорій Гуртовий - лауреат премії імені Миколи Куделі // Віче. - 1998. - 12 берез.

Корецька К. Григорій Гуртовий - громадянин, вчитель, краєзнавець // Нар. трибуна. - 1994. - 30 груд.

Лапків М. Дарунок серця // Слава праці. - 1992. - 10 листоп.

Онуфрійчук М. Новий лауреат премії "Одержимість" // Волинь. - 1997. - 29 лип.

Степанюк Ф. Зачарованість подвижництвом // Нар. справа. - 1994. - 30 груд.

Штинько В. Його незабутні уроки: Григорію Гуртовому - 70 // Волинь. - 1995. - 3 січ.

4 ЖОВТНЯ

70 років від дня смерті Олени Пчілки /1849-1930/- української письменниці, етнографа, фольклориста, громадської діячки

4 жовтня 1930 р. у м. Києві померла Олена Пчілка /псевдонім; справжнє прізвище, ім"я, по батькові - Драгоманова-Косач Ольга Петрівна/ - українська письменниця, етнограф, фольклорист, публіцист, перекладач, видавець, громадська діячка, член-кореспондент АН України /з 1924/, сестра М.П.Драгоманова, мати Лесі Українки. У 1866 р. закінчила Київський пансіон шляхетних дівчат. Майже 30 років жила на Волині, спочатку у Новограді-Волинському /1868-1879/, потім у Луцьку /1879-1882/, найдовше - у с.Колодяжному Ковельського повіту /з 1882 до 90-х років минулого століття/, сюди вона неодноразово приїжджала і пізніше. Друкуватися почалась на початку 80-х років XIX ст. Автор поетичних творів, оповідань, п"єс, наукових праць "Український народний орнамент" /1876/, "Українські узори" /1912, 1927/. Була редактором-видавцем журналу "Рідний край" та додатку до нього "Молода Україна". Мала великий вплив на формування світогляду Лесі Українки.

У 1991 р. видавництво "Веселка" заснувало літературну премію імені Олени Пчілки для відзначення кращих українських книжок для дітей. З 1991 р. ім"я Олени Пчілки носить Волинська обласна наукова бібліотека.

Література:

Косачова О. Моє "curriculum vitae" // Дит. Україна. - 1999. - 24 черв.

Пчілка Олена. Поезії // Дивослово. - 1999. - № 6. - С.54-56.

Пчілка Олена. Праця виховальна // Дивослово. - 1999. - № 6.- - С. 56.

Пчілка Олена. Скарб: Дійство на одну відслону // Київ. старовина. - 1999. - № 4. - С. 104-113.

x x
x

Ляшинський Д. Волинська байкарка // Філологічні студії. - Луцьк, 1998. - Вип. 4. - С. 61-65.

Мержвинська Л. Скарби косачівського дому // Науковий вісник ВДУ: Філологічні науки. /Лесезнавство/. - Луцьк, 1998. - Вип. 7. - С. 37-39.

Олена Пчілка і Волинь: Матеріали наук.-практ. конф. - Луцьк, 1999. - 111 с.

Ошуркевич О. Андроник Лазарчук і Олена Пчілка: з історії творчих взаємин // Волинський музей: історія і сучасність: Наук. збірник. - Луцьк, 1999. - Вип. П. - С. 142-143.

Виховець І. Мова в житті Олени Пчілки // Сіл. новини. - 1999.- 3 серп.

Вишневська Н. Невсипуща трудівниця - бджілка // Досвіт. зоря.- 1999. - 24 черв.

Віктор В. Олені Пчілці - 150 // Луцький замок. - 1999. - 24 черв.

Гуменюк Н. Олена Пчілка. Феномен світла в чорноті доби // Літ. Україна. - 1999. - 9 верес.

Диба А. І наректа себе Оленою Пчілкою... // Літ. Україна. - 1999. - 24 черв.

Дрофань Л. "І правду й боротьбу благословити" // Дивослово. - 1999. - № 6. - С. 50-54.

Завгородній К. Матері великої поетеси // Укр. культура. - 1999. - № 8-9. - С. 40.

Іскорко-Гнатенко В. До життєпису Олени Пчілки: нові знахідки // Літ. Україна. - 1999. - 24 черв.

Комзюк В. Коли ж народилася Олена Пчілка? // В[illegible]і Ковельщини. - 1999. - 3 серп.

Купрата Н. Олена Пчілка - перекладач поезій Віктора Гюго // Всесвіт. - 1998. - № 3. - С. 150-152.

Мірошниченко Л. Олена Пчілка про світ дитини // Берегиня. - 1999. - № 3. - С. 3-8.

Мірошниченко Л. "Український дитячий театр" Олени Пчілки // Київ. старовина. - 1999. - С. 114-125.

Негрейчук І. "...Робоча як бджола" // Вісник Книжкової палати. - 1999. - № 7. - С. 29-31.

Новаківська Л. Олена Пчілка і українські діти // Рідна шк. - 1998. - № 11. - С. 8-9.

Сверстюк Є. Засів Олени Пчілки // Наша віра. - 1999. - № 6. - С. 9.

Скоклюк С. Свято у світлиці Косачів // Вісті Ковельщини. - 1999. - 6 лип.

Таланчук О. "Діти - се наш дорогий скарб, се наша надія, се молода Україна" // Сіл. час. - 1999. - 2 лип.

Тарнавська М. Жіночі голоси української літератури // Всесвіт. - 1999. - № 7. - С. 153-155.

Тернистий шлях Олени Пчілки // Волинь. - 1999. - 4 берез.

Хорунжий Ю. Горда жіноча душа // Україна. - 1999. - № 6. - С. 40-41.

Штинько В. "Її душа - у Лесиних очах" // Волинь. - 1999. - 1 лип.

x x

x

"...Робоча - як бджола: До 150-річчя від дня народження Олени Пчілки // Календар знаменних і пам"ятних дат'99. Ш кв. - К., 1999. - С. 27.

10 ЖОВТНЯ

25 років від дня створення обласного театру ляльок /1975/

10 жовтня 1975 р. у м.Луцьку був створений обласний театр ляльок. Перший спектакль відбувся 19 березня 1976 р. Особливою популярністю у глядачів користуються вистави на мотиви українських народних казок. У 1980 р. театр нагороджено Дипломом Ш ступеня республіканського туру Всесоюзного фестивалю ТЮГів і театрів ляльок, а у 1981 р. - Дипломом П ступеня. На базі театру проведено три республіканські фестивалі театрів ляльок, три Міжнародні фестивалі театрів ляльок "Різдвяна містерія" та наукові симпозіуми з проблем вертепного дійства. У 1996 р. на міжнародному фестивалі "Біла вежа"

у Бресті /Білорусія/ за виставу "На Івана Купала" театр отримав головний приз - Гран-прі. За роки існування Волинського обласного театру ляльок його вистави побачило понад 2,5 млн. глядачів.

Література:

Денисюк В. Волинь: Події, факти, цифри. Туристичні маршрути. - Луцьк, Надстир"я, 1997. - 142 с.

Про Волинський обласний театр ляльок - с. 38-39.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про Волинський обласний театр ляльок - с. 172.

Берекета Б. В театрі Образцова - українська мова // Голос України. - 1995. - 4 лют.

Берекета Б. Нова прописка кришталевої вежі // Голос України.- 1996. - 1 листоп.

Брюховецька Л. Волинські містерії відбулися втретє // Уряд. кур"єр. - 1999. - 16 січ.

Вегера Л. Білі журавлики і світове визнання // Театр. бесіда.- 1997. - № 1. - С. 10-12.

Вегера Л. Надпровінційна ідея // Театр.бесіда. - 1998. - № 2/4/. - С. 23-24.

Головний приз фестивалю - у Луцьку // Волинь. - 1996. - 22 жовт.

Гуменюк Н. Віват, театр! // Віче. - 1996. - 22 берез.

Гуменюк Н. Відкриття театрального сезону // Віче. - 1999. - 23 верес.

Гуменюк Н. Данило Поштарук: "Наступного Різдва столицею ляльок знову стане Луцьк" // Віче. - 1998. - 15 січ.

Гуменюк Н. Данило Поштарук: Театр - це квінтесенція життя // Віче. - 1997. - 10 квіт.

Гуменюк Н. Європейська рада УНІМА // Віче. - 1999. - 16 верес.

Гуменюк Н. Золоте курчатко по Волині гуляє // Віче. - 1999. - 18 берез.

Гуменюк Н. "Казка-ланцюжок" - від Луцька до Бельфорта // Віче.- 1998. - 5 берез.

Гуменюк Н. "Різдвяна містерія" буде першим фестивалем 3-го тисячоліття // Віче. - 1999. - 23 верес.

Гуменюк Н. "Різдвяна містерія" - крізь час і простір // Наша віра. - 1999. - № 2. - С. 13.

Гуменюк Н. Як принцеса із Луцька німців здивувала // Віче. - 1998. - 29 жовт.

Ляльки приїхали на Різдво до Луцька // Волинь. - 1999. - 9 січ.

Наземцева Л. Дім для казки // Досвіт. зоря. - 1998. - 30 лип.

Романюк Н. Коза луплена доскочила золота на "Білій вежі" // Україна мол. - 1998. - 20 жовт.

Сидько В. Данило Поштарук: ...А чарівник приходить не з казки// Віче. - 1996. - 28 берез.

Стасюк С. Перемоги волинян // Театр. бесіда. - 1999. - № 1. - С. 6-7.

Театр: "Коза луплена" хоче себе показати // Волинь. - 1998. - 31 жовт.

Театру - 20 років // Луцький замок. - 1996. - 22 берез.

Філатенко А. А яке Різдво в Африці? // Волинь. - 1999. - 14 січ.

Філатенко А. В гостях у Петрушки // Волинь. - 1995. - 24 січ.

Філатенко А. Дім, де живе казка // Волинь. - 1996. - 28 берез.

Філатенко А. Зачарований театром // Волинь. - 1997. - 15 квіт.

Філатенко А. Рідний дім для найменших глядачів // Волинь. - 1999. - 28 верес.

Філатенко А. До побачення, "Різдвяна містеріє"! // Волинь. - 1996. - 18 січ.

Філатенко А. Наш театр на французькій сцені // Волинь. - 1998.- 26 лют.

Черняк В. Д.А.Поштарук: "І в умовах провінційного театру можна досягти значних успіхів" // Аверс-прес. - 1998. - 5 листоп.

25 Ж О В Т Н Я

20 років від дня створення Волинської обласної організації Спілки письменників України /1980/

25 жовтня 1980 р. в музеї Лесі Українки в с.Колодяжному відбулося виїздне засідання секретаріату Спілки письменників України, на якому прийнято рішення про створення Волинської письменницької організації Спілки письменників України /СПУ/. Відповідальним секретарем обласної організації СПУ став письменник П.Мах. З 1989 р. головою ради обласної організації СПУ обрано письменника В.Гея. Нині Волинська організація Спілки нараховує 19 членів. Вийшло у світ п"ять випусків альманаху "Світязь" - літературного збірника обласної організації СПУ.

Література:

Світязь: Літ. зб. Волин. орг. Спілки письменників України: Вип.1. - К.: Рад. письменник. - 1991. - 126 с.

Світязь: Літ. зб. Волин. орг. Спілки письменників України: Вип.2. - К.: Рад. письменник, 1992. - 127 с.

Світязь: Літ. зб. Волин. орг. Спілки письменників України: Кн.3. - Луцьк: Граносолов, 1995. - 118 с.

Світязь: Альманах Волин. орг. Спілки письменників України: Вип.4. - Луцьк: Надстир"я, 1996. - 150 с.

Світязь: Альманах Волин. орг. Спілки письменників України: Вип.5. - Луцьк: Надстир"я, 1998. - 168 с.

Світязь: Альманах Волин. орг. Нац. Спілки письменників України: Вип.6. - Луцьк: Надстир"я, 1999. - 154 с.

Берекета Б., Краснодемський В. "Творити, але не з протягнутою рукою" // Голос України. - 1996. - 15 жовт.

Василь Гей знову очолив Спілку письменників // Волинь. - 1997. - 22 берез.

Гей В. Засів, що проростає в душі: Волин. письмен. організації - 15 // Віче. - 1995. - 3 листоп.

Гей В. Посіяне "при дорозі" чи "на добрій землі" // Літ. Україна. - 1996. - 15 серп.

Гей В. Сімнадцять "реєстрових" у дорозі до читача: Волинській письменницькій організації - 15 // Літ. Україна. - 1995. - 23 листоп.

Гей В. Слово для ринку чи для душі? // Волинь. - 1995. - 16 трав.

Гей В. "Що царики коять...":Гіркий роздум з приводу /і не тільки/ пограбування творчих спілок Волині // Літ. Україна. - 1999. - 10 черв.

Глас вопіющого в пустелі: Оберіг душі, держави і народу: Заява письменників Волині для засобів масової інформації // Дзвін.- 1999. - № 2. - С. 92-93.

Гуменюк Н. "Жіноча віть поезії Волині" // Віче. - 1999. - 28 жовт.

Гуменюк Н. У письменників - нова рада із незмінним головою // Віче. - 1997. - 27 берез.

Діалог письменників і влади // Волинь. - 1999. - 24 черв.

Кому заважає наша Спілка? // Літ. Україна. - 1997. - 15 трав.

Лис В. Вечір слова поетів Волині // Волинь. - 1998. - 22 жовт.

Лис В. Слово набуте і під загрозою // Волинь. - 1995. - 2 листоп.

Передз"їздівські турботи письменників // Луцький замок. - 1996. - 11 жовт.

Філатенко А. "Поезія - це завжди неповторність" // Волинь. - 1997. - 14 січ.

Штинько В. Підсумовують волинські літератори // Літ. Україна.- 1997. - 15 трав.

26 ЖОВТНЯ

50 років від дня народження В.С.Лиса /1950/ - українського письменника, журналіста

26 жовтня 1950 р. на хуторі біля с.Згорани Любомльського району народився Володимир Савич Лис - український прозаїк і драматург. Навчався у Згоранській середній школі, потім служив у армії, працював у районних, багатотиражних газетах Волині, Хмельниччини, Херсонщини, Рівненщини, у Рівненському облмуздрамтеатрі. Одночасно

закінчив факультет журналістики Львівського університету. Після повернення на Волинь живе у Луцьку, працює в редакції газети "Волинь". Нині - редактор відділу державного будівництва газети. Автор роману "Айстри на зрубі", повістей "Там, за порогом", "Спалах близької зорі", п"єс-казок "Квітка з чарівної рукавички", "Господар нашого двору", новел та оповідань.

Література:

Лис В. Айстри на зрубі: Роман. - К.: Рад. письменник, 1991. - 239 с.

Лис В. Господар нашого двору: П"єса-казка. - К., 1990. - 28 с.

Лис В. Там, за порогом: Повість; Хотимчук Є. Батькова хата: Оповідання. - К.: Молодь, 1989. - 288 с.

Лис В. Експонат для музею: Новела // Світязь: Літ. збірник Волин. орг-ції Спілки письменників України. - К., 1992. - Кн.1. - С. 45-50.

Лис В. Квітка з чарівної рукавички: П"єса-казка на 2 дії // Сурмач. - К., 1980. - № 4. - С. 96-130.

Лис В. Прибуття: Уривок з роману "І тоді прибуде суддя" // Світязь: Альманах Волин. орг-ції Спілки письменників України. - Луцьк, 1998. - Ч.5. - С. 67-84.

Лис В. Зустріч: Новела // Мол. Волинь. - 1991. - 22 лют.

Лис В. Кольє для коханої Аліції: Іст. детектив // Волинь. - 1998. - 26 груд.

Лис В. Крик на пустирі: Оповідання // Мол. ленінець. - 1990. - 15 верес.

Лис В. Мати і син: Уривок із роману // Рад. Волинь. - 1991. - 17, 19, 20, 24, 27, 28 верес.; 1, 3 жовт.

Лис В. Спалах близької зорі: Худож.- докум. повість // Ранок. - 1986. - № 11. - С. 10-12.

Лис В. У природи нема поганої погоди...: Замітки редакцій. синоптика з десятиріч. стажем // Волинь. - 1999. - 13, 17 серп.

x x

x

Бородулін С. Щедрість літературної ниви // Мол. ленінець. - 1989. - 30 груд.

Вербич В. Пафос людяності та доброти // Ленінська правда. - 1989. - 5 серп.

Володимир Лис // Досвіт. зоря. - 1998. - 10 верес.

Гах А. Поруч із людьми // Будівник комунізму. - 1990. - 1 січ.

Пінчук О. Повість нашого земляка // Рад. життя. - 1989. - 12 верес.

Стрий В. Подих рідної землі // Колос. - 1989. - 12 груд.

Якименко Н. Прогноз погоды на весь год известен только этому человеку - журналисту с Волыни Владимиру Лысу // Правда Украины. - 1999. - 7 апр.

x x
x

Володимир Лис // Письменники Лесиного краю: Літературозн. довід. - Луцьк, 1994. - С. 21-22.

11 ЛИСТОПАДА

55 років від дня смерті О.П.Косач-Кривинюк /1877-1945/ - української письменниці, перекладача, сестри Лесі Українки

11 листопада 1945 р. в Аугсбурзі /Німеччина/ померла Ольга Петрівна Косач-Кривинюк - українська письменниця, перекладач /літературний псевдонім - Олеся Зірка/, сестра Лесі Українки, дослідниця її життя і творчості, автор спогадів про неї. У кін. XIX - на початку XX ст. жила у м.Луцьку, с.Колодяжне, тепер Ковельського району. За професією лікар. У 1933-1945 рр. працювала над літописом життя і творчості Лесі Українки. У роботі використала рукописні матеріали архіву поетеси та родини Косачів, який зберегла, та друковані джерела. При викладі подій досить часто супроводжувала їх власними спогадами та коментарями. У 1970 р. в Нью-Йорку видано дослідження О.П.Косач-Кривинюк "Леся Українка. Хронологія життя і творчості".

Література:

Косач-Кривинюк О. З моїх споминів // Спогади про Лесю Українку. - К., 1971. - С. 29-79.

Косач-Кривинюк О. З моїх споминів // Українка Леся. Мрії зламане крило: Зб. творів, док. і спогадів. - К., 1993. - С. 11-12, 125-126.

Косач-Кривинюк О. Леся Українка: Хронологія життя і творчості. - Нью-Йорк, 1970. - 923 с.

Косач-Кривинюк О. Незабутня Леся / Публікація підготовлена Т.О.Борисюк // Рад. Волинь. - 1988. - 20 серп.

Косач-Кривинюк О. Спогади про колодяжненський період // Нар. трибуна. - 1991. - 1 черв.

x x
x

Андреєва Т. Берегиня родинної пам"яті // Леся Українка та родина Косачів в контексті української культури: Тези та матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. - Луцьк, 1996. - С.3.

Мороз М.О. Літопис життя та творчості Лесі Українки. - К.: Наук. думка, 1992. - 630 с.
На багатьох сторінках книги згадується сестра Лесі Українки Ольга Косач-Кривинюк.

Пушкар Н. Істина через півстоліття: Листування Анатолія Дублянського та Ольги Косач-Кривинюк // Леся Українка та родина Косачів в контексті української культури: Тези та матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. - Луцьк, 1996. - С. 28-29.

Федорук Л. Олеся Зірка - видатна постать Волині // Волинський музей. Історія і сучасність. - Луцьк, 1998. - С. 47.

Хмелюк М.М. Сестра і найближча людина по духу славетної Лесі Українки // "Роде наш красний...": Волинь у долях краян і людських документах. - Луцьк, 1996. - Т.1. - С. 61-63.

Блажко Е. Сестри Косач // Полісся. - 1997. - 26 лют.

Борисюк Т., Денисюк І. Жінка з роду Косачів // Україна. - 1991. - № 4. - С. 8-12.

Вальо М. Подвиг сестри Лесі Українки // Дзвін. - 1995. - № 5. - С. 105-107.

Васильєва С. Ольга Косач-Кривинюк - бібліотекар // Бібліотеч. вісник. - 1998. - № 6. - С. 28-29.

Гінайло В. Вечір Ольги, сестри Лесі // Дем. Україна. - 1996.- 22 лют.

Диба А. Доля рідних Лесі Українки // Освіта України. - 1998. - 28 жовт.

Комзюк В. Олеся Зірка, Лілея, Лілеєнька - Ольга Косач-Кривинюк // Нар. трибуна. - 1995. - 10 листоп.

Коцюбинська М. Подія великої ваги // Слово і час. - 1993. - № 6. - С. 91-93.

Мірошниченко Л. До історії архіву Драгоманових-Косачів // Укр. мова і літ. в школі. - 1993. - № 4. - С. 41-45.

Троневич П. Невідомий автограф Ольги Косач // Рад. Волинь. - 1991. - 9 серп.

Шалагінова Л. Сестри: Маловідомі сторінки родин. літопису сестер Лесі Українки та її матері Олени Пчілки // Київ. - 1991. - № 3. - С. 121-126.

Штинько В. Ольга, сестра Лесі Українки // Волинь. - 1995. - 18 листоп.

x x
x

Косач-Кривинюк Ольга // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.3. - С. 1144.

Косач-Кривинюк Ольга Петрівна // Українська літературна енциклопедія. - К., 1995. - Т.3. - С. 12.

13 ЛИСТОПАДА

95 років від дня народження Н.Хасевича /1905-1952/- українського митця-графіка

13 листопада 1905 р. в с.Дюксин на Рівненщині народився Ніл Хасевич - український митець-графік. Закінчив Академію мистецтв у Варшаві, засновник мистецького гуртка "Спокій" /Варшава/. Роботи Хасевича /графіка, екслібриси/ в 1932-1933 рр. здобули високу оцінку на всесвітніх виставках у Чікаго, Берліні, Празі,

Лос-Анжелесі. В роки Другої світової війни Ніл Хасевич входив до загону УПА "Північ", що діяв на Волині, мав псевдо "Бей Зот". Загинув 4 березня 1952 р. в бою з загоном НКВД на хуторі біля с.Сухівці. Роботи Ніла Хасевича є у зібранні Волинського краєзнавчого музею.

Література:

Хасевич Н. Графіка. - Луцьк, 1992. - 31 с.

Книжкові знаки Ніла Хасевича. - Варшава, 1939. - 32 с.

Берекета Б. Ніл Хасевич - митець бункерного підпілля // Берекета Б. Вічні розмови: Нариси, репортажі, інтерв"ю. - Луцьк, 1998. - С. 207-220.

Іванова Ю.І. Ніл Хасевич та доля його творчої спадщини // Шоста Всеукраїнська наукова конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С. 147-148.

Кучерепа М., Семенюк І. Ніл Хасевич - український митець і патріот // Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. - Луцьк, 1994. - С. 255-258.

Сидор В.О. Митець деревориту: /Про творчість Н.Хасевича/ // "Роде наш красний...": Волинь у долях краян і людських документах.- Луцьк, 1996. - Т.II. - С. 114-125.

Яремчук А. Карби Ніла Хасевича // Історичний календар - 97.- К., 1996. - С. 80-81.

Берекета Б. Час вивести митця з підпілля // Голос України. - 1995. - 2 груд.

Грибовицький В. Нілу Хасевичу - 90 // Нар. трибуна. - 1996.- 10 листоп.

Грушка Є. Знову мініатюри Нила Хасевича // Волинь. - 1994. - 17 листоп.

Дем"ян Г. Українські художники до ювілеїв ОУН і Степана Бандери // Визвольний шлях. - 1999. - № 6. - С. 735.

Дзира І. Ніл Хасевич, людина-легенда // Літ. Україна. - 1997.- 4 верес.

Калюжна А. Рукописи не горять // Вісник. - 1996. - 30 трав.

Карп"юк А. То ж коли народився Ніл Хасевич? // Молодь України. - 1995. - 26 груд.

Карпюк А., Юркова О. Екслібриси Ніла Хасевича яскраві, як і його життя // Голос України. - 1999. - 4 верес.

Кралюк П. "Невідома" робота Ніла Хасевича // Нар. трибуна. - 1995. - 15 верес.

Литвин М. Сторожовий української волі // Наш час. - 1995. - 24 лют.

Маричевський М. Мистецтво з бункерів УПА // Образотворче мистецтво. - 1992. - № 5. - С. 2 обкл.

Павличко Я. До ювілею Ніла Хасевича // Нар. трибуна. - 1995.- 8 верес.

Повстанські гроші // Луцький замок. - 1998. - 23 квіт.

Пушкар Н. Слава не поляже... // Аверс-прес. - 1999. - 13 трав.

Романюк Н. "Здобути або не бути" // Україна мол. - 1995. - 17 січ.

Сидор О. Трагедія Ніла Хасевича // Мол. Волинь. - 1992. - 28 серп.

Удодік Ю. Різець Ніла Хасевича // Мол. Волинь. - 1994. - 9 верес.

Чернілевський С. "Покликав вас госпожий глас" // Кіно-Театр.- 1996. - № 3. - С. 47-49.

Яців Р. Ніл Хасевич: акценти творчості і долі // Воля і Батьківщина. - 1996. - № 1. - С. 123-133.

15 ЛИСТОПАДА

50 років від дня народження З.В.Комарук /1950/- заслуженої артистки України

15 листопада 1950 р. в с.Лопавше Млинівського району Рівненської області народилася Зоя Василівна Комарук. В 1970 р. закінчила Луцьке культурно-освітнє училище, а в 1985 р. - Рівненський інститут культури. Працювала артисткою Волинського народного хору. У 1998 р. стала лауреатом обласної мистецької премії ім.

Агатангела Кримського, а в 1999 р. отримала почесне звання заслуженої артистки України. Нині працює солісткою-вокалісткою в камерному оркестрі обласної філармонії "Кантабіле".

Література:

Визнання: у гурті лауреатів - Олеся Ковальчук, Зоя Комарук і Григорій Гуртовий // Волинь. - 1998. - 26 берез.

Нагороди: високе визнання волинських митців // Волинь. - 1999. - 17 серп.

Почесне звання заслуженої артистки України присвоєно З.Комарук.

x x
x

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про артистку Зою Комарук - с. 173.

Гуменюк Н. Даруй доле, весну соловейкові // Нар. трибуна. - 1993. - 25 верес.

Гуменюк Н. Зоя Комарук: Від Марусі Чурай до "Ave Marii" // Віче. - 1997. - 18 груд.

Кушнірук Р. Надали перевагу Зої Комарук // Луцький замок. - 1997. - 18 груд.

Рудич В. А витоки - з Турійщини // Нар. слово. - 1999. - 19 серп.

Філатенко А. Неповторний голос Зої Комарук // Волинь. - 1999. - 31 серп.

16 ЛИСТОПАДА

105 років від дня народження Г.І.Орлівни /1895-1955/ - української письменниці

16 листопада 1895 р. в с.Каланденці на Полтавщині народилася Галина Іванівна Орлівна - українська письменниця, автор повістей, оповідань, нарисів, що друкувалися в часописах "Червоний шлях", "Глобус", "Життя і революція", "Всесвіт". У 1925 р. стала членом

Спілки письменників "Плуг". Окремим виданням вийшла збірка "Шляхом чуття" /1921/, "Перед брамою" /1922/, "Емігранти" /1929/, "Сибірка" /1930/. У 1931 р. була репресована. Після звільнення із заслання працювала вчителькою у Мартунській середній школі Актюбинської області. Наприкінці 1954 року переїхала на Волинь, в с.Голоби, де і похована.

Література:

Орлівна Г. Новели // Україна. - 1990. - № 29. - С. 15-17.

Галина Орлівна // "Роде наш красний...": Волинь у долях краян і людських документах. - Луцьк, 1996. - Т.II. - С.66-73.

Бай Л. Помолимось за тих, хто правду боронив!: До 100-річчя від дня народж. Галини Возної-Орлівни // Краєвид. - 1996. - № 3.- С. 4.

Гей В. Галина Орлівна:шляхом чуття і страждання // Літ.Україна. - 1996. - 11 січ.

Листи Клима Поліщука із заслання // Слово і час. - 1992. - № 2. - С. 68-79.

Логвиненко О. У лабіринті // Літ. Україна. - 1992. - 24 груд.

Мацкевич І. Орлівна // Мол. ленінець. - 1990. - 5 трав.

Мацкевич І. Шляхом чуття // Україна. - 1990. - № 29. - С.14-15.

Онуфрійчук М. Калина на могилі: У Голобах відбувся вечір, присвяч. 100-річчю від дня народж. письменниці Галини Орлівни // Волинь. - 1995. - 12 груд.

Ротач П. Лубни, Кулябки, 18: /Стежками життя Галини Орлівни/ // Укр. засів. - 1995. - № 7-9. - С. 23-64.

x x

x

Орлівна Галина // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1996. - Т.5. - С. 1876.

І7 ЛИСТОПАДА

І75 років від ня смерті З.Доленги-Ходаковського /І784-І825/ - польського та українського фольклориста, етнографа та археолога

І7 листопада І825 р. у с.Петровському Тверської губернії /Росія/ помер Зоріан Доленга-Ходаковський /справжнє прізвище, ім"я, по-батькові - Чарноцький Адам Якубович/ - польський та український фольклорист, етнограф та археолог. Багато мандрував, зокрема, по Волині, досліджував народно-пісенну творчість. Записав понад 3 тис. народних пісень, з них 2 тис. - українських. Автор статей "Про слов"янство перед християнством" /І8І8/, "Про галицькі пісні" /І829/ та ін. У І974 р. видано "Українські народні пісні в записах Зоріана Доленги-Ходаковського".

Література:

Доленга-Ходаковський З. Українські народні пісні в записах Зоріана Доленги-Ходаковського / Упоряд., текстолог. інтерпретація і комент. О.І.Дея. - К.: Наук. думка, І974. - 78І с.

Болтарович З.Є. Україна в дослідженнях польських етнографів XIX ст. - К.: Наук думка, І976. - І38 с.
Діяльність З.Доленги-Ходаковського - с. 23-30.

Жива поезія народної пісні // Український історичний календар'95. - К., І994. - С. І87.

Ошуркевич О.Ф. Зоріан Доленга-Ходаковський і Волинь: до народно-пісенних джерел // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, І99І. - С. 57-58.

Пащук І. Зоріан Доленга-Ходаковський // Пащук І. Млинівщина літературна. - Рівне, І992. - С. 25.

Столярчук Б. Доленга-Ходаковський Зоріан // Столярчук Б. Фольклористи Рівненщини. - Рівне, І994. - С. 8-9.

Строцень Л. Фольклорні записи Зоріана Доленги-Ходаковського в Південно-Західній Волині // Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп та повідомл. Міжнар. наук. конф. - Луцьк, І994. - С. І9І-І93.

Шевчук С. Фольклор і етнографія Волині у слов"янознавчих дослідженнях Зоріана Доленги-Ходаковського // Волинь незабутня: Тези У регіонал. наук.-практ. конф. - Рівне, І994. - С. 60-63.

Пінчук О. Співець народу // Слово правди. - 1988. - 28 верес.

Рутковська О. "Який же я щасливий у своїй святині..." // Культура і життя. - 1998. - 4 лют.

Світла доля Зоріана // Літ. Україна. - 1985. - 8 серп.

12 ГРУДНЯ

110 років від дня народження А.Мельника /1890-1964/ - керівника ОУНм

12 грудня 1890 р. у Якубовій Волі Дрогобицького повіту народився Андрій Мельник - керівник ОУНм. Був полковником армії УНР. Взимку 1920 р. перебував у Луцьку в таборі інтернованих вояків корпусу січових стрільців. Один з фундаторів Української Військової Організації та Організації Українських Націоналістів /ОУН/. З 1938 р. став Головою Проводу ОУН. Після її розколу у 1940 р. очолив течію "мельниківців" /ОУНм/ - помірковане крило націоналістичного руху. На Волині в роки другої світової війни діяли окремі групи "мельниківців".

Література:

Андрій Мельник: Вояк, політик, державний будівничий, 1890-1964. - К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1994. - 16 с.

Баган О. Націоналізм і націоналістичний рух: Історія та ідеї. - Дрогобич: Відродження, 1994. - 189 с.
Про А.Мельника - с. 115, 118, 123, 126, 129-133.

Історія українського війська. - 2-е вид. доп. - Вінніпег, 1953. - 886с.
Про А.Мельника - с. 649, 651, 652, 654.

Літопис Української Повстанської Армії. Т.1-19. - Торонто: Вид-во "Літопис УПА", 1989-1993.
Про Мельника А. - т.8, с. 66, 74, 101, 119; т.9, с. 400; т.12, с.169; т.13, с. 209; т.15, с. 20, 99, 121-122, 176, 243; т. 16, с. 251.

Новак О. УПА: Сторінки історії. Роздуми. - Рівне, 1992. - 48 с.
Про А.Мельника - с. 3, 4, 32.

Маланюк Є. Андрій Мельник: /Уривок зо спогадів/ // ОУН: минуле і майбуття. - К., 1993. - С. 61-67.

Сергійчук В. Десять буремних літ: Західноукраїнські землі у 1944-1953 рр.: Нові документи і матеріали. - К.: Дніпро, 1998. - 941 с.

Про А.Мельника - с. 281, 282.

Білий Ю. Лицар духу і часу // Нар. трибуна. - 1994. - 1 листоп.

Грушка Є. Андрій Мельник у споминах, які були в нас досі незнаними // Волинь. - 1995. - 28 жовт.

x x
x

Мельник Андрій // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.4. - С. 1515.

Мельник Андрій // Малий словник історії України. - К., 1997.- С. 254.

15 ГРУДНЯ

40 років від дня здачі в експлуатацію Володимир-Волинського цукрового заводу /1960/

15 грудня 1960 р. став до ладу Володимир-Волинський цукровий завод, найпотужніший з чотирьох волинських цукрових заводів. Він був розрахований на виробництво 1,9 млн. центнерів цукру в сезон.

Література:

Волинь Радянська /1939-1964 рр./: Збірник док. і матеріалів. Ч.Ш. - Львів: Каменяр, 1971. - 325 с.

Про введення в дію Володимир-Волинського цукрового заводу - с. 282.

Географія Волинської області / Під. ред. П.В.Луцишина. - Луцьк: Вид-во ЛДПІ, 1991. - 163 с.

Про Володимир-Волинський цукровий завод - с. 127.

Єврорегіон Буг: Волинська область / За ред. Б.П.Клімчука, Г.В.Луцишина, В.Й.Лажніка. - Луцьк: Ред.-вид. від. Волин. ун-ту, 1997. - 448 с.: іл.

Про Володимир-Волинський цукровий завод - с. 263.

Ісаєвич Я.Д., Мартинюк А.І. Володимир-Волинський: Іст.-краєзн. нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 70 с.: іл.

Про першу продукцію Володимир-Волинського цукрового заводу - с. 51.

Борисюк П. Скільки цукру матиме Волинь?: Заводи вже чекають здавачів сировини // Волинь. - 1999. - 23 верес.

Зінченко О. Заводський торговий комплекс // Волинь. - 1992. - 8 верес.

Лагановський Л. Цукор з цьогорічного врожаю: Володимир-Волинський цукровий завод - один з найпотужніших в області // Рад. Волинь. - 1988. - 11 листоп.

Мойсієць О. Це несолодке солодке виробництво // Досвіт.зоря.- 1999. - 2 груд.

Пішов перший цукор: До пуску Володимир-Волинського цукрового заводу // Рад. Волинь. - 1960. - 17 груд.

Колосок С. Немає меж удосконаленню // Мол. ленінець. - 1985. - 16 лют.

Тихнюк В. Ювілей цукрового заводу // Слово правди. - 1990. - 29 груд.

Юрчук А. Двадцятиріччя цукрового заводу: З біографії підприємств // Слово правди. - 1981. - 6 січ.

Юрчук А. Людям на добро: З біографії підприємств // Слово правди. - 1986. - 1 січ.

23 ГРУДНЯ

65 років від дня народження І.І.Чернецького /1935/ - українського поета

23 грудня 1935 р. у с.Злоєць на Люблінщині /Польща/ народився Іван Іванович Чернецький - український поет. У 1945 р. переїхав на Україну. В 1954 р. закінчив Луцьку середню школу № 1, у 1959 р.- історико-філологічний факультет Луцького педінституту. Вчителював, працював у Волинському краєзнавчому музеї, Луцькому міськвиконкомі. Нині - відповідальний секретар обласної організації Товариства книголюбів. Автор збірок поезій "Заручини" /1969/, "Двоколос" /1980/, "Зірниці" /1985/, "Переклик" /1986/, "Сльоза"/1997/ та ін.

Література:

Чернецький І. Двоколос: Поезії. - Львів: Каменяр, 1980. - 79 с.

Чернецький І.І. Заручини: Поезії. - Львів: Каменяр, 1969. - 36 с.

Чернецький І.І. Зелені хатинки: Поезії. - К.: Веселка, 1978.- 12 с.

Чернецький І.І. Зірниці: Поезії. - Львів: Каменяр, 1985. - 70 с.

Чернецький І. Незрозумілий цей Ілько: Оповідання для дітей мол. шк. віку. - Львів: Каменяр, 1989. - 30 с.

Чернецький І. Сльоза: Поезії. - Луцьк: Вежа, 1997. - 64 с.

Чернецький І. Що повіз автомобіль: Вірші. - Луцьк: Надстир"я, 1996. - 22 с.

Чернецький І. Біль; Чоботи: Оповідання // Світязь: Літ. збірник Волин. організації Спілки письменників України. - К., 1992. - Кн.І. - С. 96-100.

Чернецький І. Документальні новелети // Світязь: Альманах Волин. орг. Нац. Спілки письменників України. - Луцьк, 1999. - Вип.6. - С. 144-148.

Чернецький І. Сини; Самосуд; Оповідання // Світязь: Альманах Волин. організації Спілки письменників України. - Луцьк, 1996. - Вип.4. - С. 77-84.

Чернецький І. "Чому твоя любов така печальна..."; Відкриття полювання; Дядько Лев зі Скулина на Хрещатику; Чорнило; Спалахи; Весела прогулянка // Світязь: Літ. збірник Волин. організації Спілки письменників України. - Луцьк, 1995. - Кн.3. - С. 29-35.

Струцюк Й., Чернецький І. Колодяжненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки: Путівник. - Львів: Каменяр, 1984. - 70 с.

x x

x

Гей В. Іван Чернецький: "Хто ж я тут, добрі люди?" // Світязь: Літ. збірник Волин. організації Спілки письменників України.- Луцьк, 1995. - Кн.3. - С. 27-28.

А Іван Чернецький святкує // Краєвид. - 1995. - № 2. - С.1.

В розквіті творчих сил // Рад. Волинь. - 1985. - 22 груд.

Гей В. "Співаю свою дорогу..." // Волинь. - 1995. - 23 груд.

"Знову квітнуть проліски душі" // Мол. ленінець. - 1985. - 21 груд.

Кореневич Л. Мрій-надій незгасна ватра // Волинь. - 1997. - № 3. - С. 75-76.

Мах П. Іванові Чернецькому - 60 // Літ. Україна. - 1996. - 25 січ.

Мах П. Пам"ятаєш, Іване?: До 60-річчя Івана Чернецького // Нар. трибуна. - 1995. - 22 груд.

Осадчук П. Іванові Чернецькому - 50 // Літ.Україна. - 1985.- 26 груд.

Струцюк Й. З творчим повноліттям! // Віче. - 1995. - 22 груд.

x x
x

Іван Чернецький // Письменники Лесиного краю: Літературознав. довід. - Луцьк, 1994. - С. 47-48.

Чернецький Іван Іванович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 66-67.

27 ГРУДНЯ

65 років від дня народження П.Г.Шафети /1935-1996/- українського журналіста і публіциста

27 грудня 1935 р. у с.Дубове, тепер Ковельського району, народився Полікарп Гервасійович Шафета - український журналіст і публіцист. Середню освіту здобув у Ковельській середній школі. У 1959 р. закінчив факультет журналістики Львівського держуніверситету і з того часу працював у пресі. Багато років був редактором обласної газети "Волинь". Автор документальних та публіцистичних книг. Регулярно виступав на сторінках періодики з публіцистичними статтями.

Шафета П. Волинь. - К.: Т-во "Україна", 1983. - 48 с.

Шафета П.Г. Вчорашні рани. - Львів: Каменяр, 1989. - 334 с.

Шафета П.Г. Люди і катни: Памфлети. Нариси. Статті. - К.: Політвидав України, 1980. - 94 с.

Шафета П. Обком очима редактора: Докум.повість. - Луцьк, 1993. - 157 с.

Шафета П. Пістолет від Бандери: Докум. повість. - Луцьк, 1994. - 119 с.

Шафета П.Г. Строку давності не існує: Худож.-докум.повість.- К.: Молодь, 1984. - 174 с.

Шафета П.Г. Суд пам"яті. - К.: Політвидав України, 1985. - 229 с.

Шафета П.Г. Чорний легіон: Худож.-докум. нариси. - К.: Політвидав України, 1988. - 190 с.

Шафета П. Тут земля українська... // Світязь: Літ. збірник Волин. організації Спілки письменників України. - К., 1992. - Кн.2. - С. 103-110.

Удахін П.П., Шафета П.Г. Останні постріли: Докум.повість. - Львів: Каменяр, 1983. - 135 с.

x x

x

Калитенко В. Поїзд рушив в далеку дорогу... // Ми - волинські журналісти. - Луцьк, 1999. - С. 189-194.

Бондарчук А. Кому дзвонять дзвони // Волинь. - 1996. - 26 груд.

Бондарчук А. Человеку и журналисту // Независимость. - 1998.- 10 июля.

Вартанов Г. Слово у наступі // Літ.Україна. - 1985. - 31 січ.

Він славно жив // Луцький замок. - 1996. - 6 груд.

До другої річниці смерті публіциста і редактора Полікарпа Шафети // Волинь. - 1998. - 28 листоп.

Добрі справи Полікарпа Шафети - у у вдячній пам"яті людей // Волинь. - 1997. - 4 січ.

Жарчинська О. І дні без тебе - то дні з тобою // Вісник. - 1999. - 22 квіт.

Іваненко Н. Жив відважний Полікарп... // Голос України. - 1996. - 12 жовт.

Слово про Полікарпа Шафету - редактора, публіциста, людину // Волинь. - 1996. - 7 груд.

Подолян М. Гнів пам"яті // Рад. Україна. - 1985. - 5 лют.

Сидько В. Полікарп Шафета: Правди не треба боятися // Мол. Волинь. - 1993. - 3 верес.

x x

x

Полікарп Шафета // Письменники Лесиного краю: Літературознав. довід. - Луцьк, 1994. - С. 48-49.

Набатом пам"яті і гніву: Рек. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1986. - 14 с.

Шафета Полікарп Гервасійович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 80-81.

915 РОКІВ

першої писемної згадки про м.Луцьк /1085/

Під 1085 р. м.Луцьк вперше згадується в Іпатіївському літописі. Описуючи феодальні чвари, боротьбу між удільними князями, автор літопису навів епізод, коли володимир-волинський князь Ярополк Ізяславович, внук Ярослава Мудрого, виступивши проти київського князя Всеволода Ярославовича, зазнав поразки і змушений був тікати у Польщу. У Луцьку князь залишив свою матір і військову дружину. У цей період місто було столицею Луцького удільного князівства, центром ремесла і торгівлі. Нині м.Луцьк - адміністративний, економічний і культурний центр Волинської області.

Література:

Луцьку 900 років, 1085-1985: Збірник док. і матеріалів. - К.: Наук. думка, 1985. - 303 с.

Ворон В.О. Луцьк: Силуети міста: Ілюстров. нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 30 с.; 12 арк. іл.

Все про Луцьк: Інформ.довідник. - Луцьк, 1995. - 192 с.

Денисюк В.Т. Волинь: Події, факти, цифри. Турист. маршрути.- Луцьк: Надстир"я, 1997. - 143 с.
Луцьк - с. 25-70.

Денисюк В. Луцьку - 910 років: Іст.-краєзн. нарис. - Луцьк: Надстир"я, 1995. - 62 с.

Дублянський А. Луцьк: Іст. нарис з передмовою автора й ілюстраціями. - Луцьк: ІНІЦІАЛ, 1996. - 32 с.

Колосок Б.В., Метельницький Р.Г. Луцьк: Архіт.-іст.нарис. - К.: Будівельник, 1990. - 192 с.: іл.

Колосок Б.В., Якубюк А.М. Луцький історико-культурний заповідник: Архіт.-іст.нарис. - К.: Будівельник, 1987. - 65 с.: іл.

Кривицький А.Ф. Павлов В.І. Формування і розвиток територіально-виробничого комплексу міста: /За матеріалами м.Луцька/. - Луцьк, 1997. - 126 с.

Минуле і сучасне Волині: Літописні міста і середньовічна культура: Матеріали УШ Волин. обл. іст.-краєзн. конф. - Луцьк: Надстир"я, 1998. - 134 с.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Старий Луцьк: Наук.-інформ. зб. - Луцьк, 1998. - 172 с.

Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник - від найдавніш. часів до 1914 року/. - Вінніпег, 1984. - Т. І, 2.
Луцьк - т.І, с.38-43; т.2, с.36-53.

Берекета Б. Скільки років Луцьку? // Голос України. - 1998.- 30 черв.

Вербич В. Луцьк був останньою столицею // Луцький замок. - 1999. - 29 лип.

Витяги з основних положень програми розвитку міста Луцька на 1998-2002 роки // Бізнес-аналіз. - 1998. - № 30. - С.20-21.

Герб, прапор і печатка міста Луцька // Волинь. - 1998. - 3 лют.

Зубчук К. "Старе місто" - наша історія, нам її берегти // Волинь. - 1999. - 12, 14, 17, 19 серп.

Колосок Б. Луцьку насправді - 1300 років // Віче. - 1998. - 4 черв.

Колосок С. Луцк - сердце Волынского Полесья // Дел. Украина.- 1997. - 3 дек.

Моспанюк С. Луцьк: вчора, сьогодні, завтра // Вісник. - 1997.- 13 лют.

Світліковський М. Антон Кривицький: "Потрібно поєднати інтереси людини, території і держави" //Уряд. кур"єр. - 1999. - 15 черв.

x x
x

Луцьк // Географічна енциклопедія України. - К., 1990. - Т.2.- С. 298.

Луцьке, Луцьк // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994.- Т.4. - С. 1387-1388.

Луцьк // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. - С. 244-245.

Янко М.П. Луцьк // Янко М.П. Топонімічний словник України: Словник-довідник. - К., 1998. - С. 216.

900 Р О К І В

першої писемної згадки про Чорторийськ, тепер с.Старий Чорторийськ Маневицького району /1100/

Під 1100 р. Чорторийськ, тепер с.Старий Чорторийськ Маневицького району, вперше згадується у літописі Руському, де мова йде про боротьбу за нього між онуками київського князя Ярослава Мудрого. У згаданий період Чорторийськ був центром князівського уділу. З 1442 р. став власністю князів Чорторийських, про що свідчить

жалувана грамота короля Владислава. На протязі слідуючих століть Чорторийськ був власністю сімей Паців, Вишневецьких, Радзивіллів. В 40-х рр. ХУІІ ст. тут було побудовано костел та засновано домініканський монастир.

Література:

Літопис Руський / Пер. з давньорус. Л.Є.Махновця; Відпов. ред. О.В.Мишанич. - К.: Дніпро, 1989. - ХУІ + 591 с.

Про Чорторийськ - с. 155, 194, 195, 383, 384, 452.

Радзивиловская летопись: Текст. Исследование. Описание миниатюр. - Санкт-Петербург: Глаголь; М.: Искусство, 1994. - 415 с.

Про с. Чорторийськ - див. "Указатель географических и этнических названий".

Пирожник И.И., Аношко В.С., Кот С.И. Страницы истории сел Колки и Старый Чарторийск // Пирожник И.И., Аношко В.С., Кот С.И. Дорогами дружбы. - Минск, 1985. - С. 168-170.

Крип"якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. - К.: Наукова думка, 1984. - 172 с.

Про Старий Чорторийськ Маневицького р-ну - с. 14, 23, 93, 120, 139.

Козик П.З. Старий Чорторийськ // Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 544-552.

Пусько І.А. Іквою та Стиром на човні: Путівник. - Львів: Каменяр, 1982. - 39 с.: іл.

Про с.Старий Чорторийськ - с. 29-30.

Цинкаловський О. Чарторийськ // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник - від найдавніш. часів до 1914 р./. - Вінніпег, 1986. - Т.2. - С. 514-516.

Бабчук В. Через дев"ять століть // Рад.Волинь. - 1981. - 7 жовт.

Село готується до ювілею: Старий Чорторийськ у наступному році відзначатиме своє 900-ліття // Нова доба. - 1999. - 4 верес.

Давидюк В. Звідки ім"я твоє, село // Зоря комунізму. - 1989.- 23 квіт.

Рожко В. Давні святині Чорторийська // Нова доба. - 1995. - 5 лип.

Стрілка Р. Чорторийськ: Історія сіл і містечок Волині // Вільна думка. - 1991. - № 2. - С.7.

Стрілка Р. Височів над Стиром град: З історії села Старий Чорторийськ Маневицького району // Зоря комунізму. - 1991. - 9 лют.

Юхта М. Найстаріше село на Волині // Радянська Україна. - 1981. - 17 жовт.

850 РОКІВ

від часу народження князя Романа Мстиславовича /1150?-1205/ - засновника Галицько-Волинського князівства

Гіпотетично у 1150 р. народився князь Роман Мстиславович - засновник Галицько-Волинського князівства, політичний та військовий діяч. У 1173 р. після смерті батька, князя Мстислава Ізяславича, став волинським князем, збираючи докупи розпорошені батьківські маетки. Повернувши собі Галичину, об"єднав у 1199 р. галицькі та волинські землі у єдине князівство /державу/, що було могутнім політичним утворенням. Був мудрим політиком і хоробрим воїном. У внутрішній політиці намагався зміцнити княжу владу, сприяв будівництву міст, розвитку ремесел. Особливо великих успіхів добився у зовнішній політиці, провівши ряд успішних походів проти поляків та литовців. Сучасники називали його "Великим","повелителем усієї Русі". Загинув у битві з польськими військами під Завихостом /Польща/.

Література:

Літопис Руський / Пер. з давньорус. Л.Є.Махновця; Відпов.ред. О.В.Мишанич. - К.: Дніпро, 1989. - XVI + 591 с.

Роман Борис Мстиславович - див. Іменно-особовий покажчик.

Антонович П. Коротенька історія Волині. - Луцьк: Надстир"я, 1992. - 48 с.

Про князя Романа Мстиславовича - с. 12-13.

Аркас М. Роман Мстиславович // Аркас М. Історія України-Русі.- К., 1993. - С. 74-76.

Велика історія України: У 2т. Т.І. - К.: Глобус, 1993.- 351 с.
Про Романа Мстиславовича - с. 187-189, 207-210.

Грушевський М. Ілюстрована історія України. - К.: Наук.думка, 1992. - 544 с.
Про князя Романа - с. 120-122.

Ісаєвич Я.Д., Мартинюк Л.І. Володимир-Волинський: Іст.-краєзн. нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 68 с.
Про князя Романа Мстиславовича - с. 7.

Киричук М. Волинь - земля українська. - 2-е вид. - Луцьк: Надстир"я, 1997. - 472 с.
Про князя Романа Мстиславовича - с. 62-74.

Киричук М. Щит і меч хороброго князя // Світязь: Літ. збірник Волин. орг-ції Спілки письменників України. - К., 1992. - Кн.2. - С. 96-102.

Котляр М.Ф. Галицько-Волинська Русь. - К.: Альтернативи, 1986. - 335 с.
Про князя Романа Мстиславовича - с. 104-108, 156-160.

Котляр М. Роман Великий // Історія України в особах, IX-ХУШ ст. - К., 1993. - С. 107-114.

Кралюк П. Роман Мстиславович, князь Волинський і Галицький: Іст.-біограф. нарис. - Луцьк: Надстир"я, 1999. - 76 с.

Крип"якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. - К.: Наук. думка, 1984. - 172 с.
Про князя Романа Мстиславовича - див. Іменний покажчик.

Левкович І. Нарис історії Волинської землі /до 1914 року/.- Вінніпег, 1953. - 109 с.
Про князя Романа Мстиславовича - с. 26-30.

Роман Мстиславич // Князі України-Русі. - Львів, 1993. - С. 69-71.

Гелетій Я. Засновник древнього Романова // Нова доба. - 1997. - 12 лип.

Рикун А. Роман Мстиславович // На варті. - 1993. - Листоп.

Ситник А. Праматір України // Слово правди. - 1999. - 4, 11, 18 трав.

Стемковський В. Об"єднала Волинь // Луцький замок. - 1999.- 15 лип.

Хомюк М. Коли Волинь з Галичиною обнялись // Слово правди. - 1999. - 14 січ.

Шинкар С. І постав у Колках пам"ятник // Досвіт. зоря. - 1998. - 11 черв.

Юрчук А. Він об"єднав Волинь і Галич // Слово правди. - 1997. - 4 берез.

x x

x

Роман Мстиславович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1978. - Т.9. - С. 449.

Роман Мстиславич // Короткий довідник з історії України. - К., 1994. - С. 191.

850 Р О К І В

першої писемної згадки про м. Устилуг, тепер Володимир-Волинського району /1150/

Під 1150 р. м.Устилуг, тепер Володимир-Волинського району, вперше згадується у літописі Руському, коли князь Ізяслав послав "на покорм" до цього міста своїх союзників - угрів. За часів Київської Русі тут знаходилося укріплене городище. Під час татаро-монгольської навали місто було зруйновано. Пізніше воно належало Я.Крупському, М.Лисоківському, Вишневецьким. Місцеві жителі підтримували Северина Наливайка, повстанців часів визвольної війни українського народу 1648-1654 рр. На початку XVIII ст. тут побудовано костел капуцинів. У містечку існувала велика єврейська община. Багато потерпав Устилуг під час воєн. Містечко було зруйноване під час першої світової та Великої Вітчизняної воєн.

З кінця XIX ст. з Устилугом пов"язане ім"я Ігоря Стравінського, видатного композитора XX ст., який називав його "райським куточком для творчості". В Устилузі композитор працював над багатьма творами, у тому числі і над всесвітньовідомим балетом "Весна священна". Нині тут діє його музей.

Література:

Літопис Руський / Пер. з давньорус. Л.Є.Махновця; Відпов.ред. О.В.Мишанич. - К.: Дніпро, 1989. - XVI + 591 с.

Про Устилуг - с. 235.

Денисюк В.Т. Волинь: Події, факти, цифри. Туристичні маршрути. - Луцьк: Надстир"я, 1997. - 143 с.

Про м.Устилуг - с. 92.

Карліна О.М. "Містечко": зовнішній вигляд на прикладі містечок Волинської губернії в першій половині XIX ст. // Науковий вісник ВДУ. - Луцьк, 1996. - Вип.3. Серія: Історія. Вип.I. - С.82-86.

Крип"якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. - К.: Наук. думка, 1984. - 172 с.

Про Устилуг - с. 18, 21.

Кругляк Ю.М. Ім"я вашого міста. - К.: Наук. думка, 1978. - 152 с.

Устилуг - с. 132.

Михайлюк О.Г., Рекунович М.В. Устилуг // Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 141-152.

Ременяка О. Устилуг як історико-архітектурний центр Волині: /До проблеми використання пам"ятників архітектури/ // Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези міжнар. наук. краєзн. конф. - Житомир, 1993. - С. 142-144.

Стравинський та Україна: Матеріали міжнар. конф. - К.: Абрис, 1996. - 174 с.

Про Устилуг та І.Стравінського - с. 25-38, 44-47, 48-68.

Стравинский И.Ф. Диалоги: Воспоминания. Размышления. Комментарии. - Л.: Музыка, 1971. - 414 с.

Спогади І.Стравінського про Устилуг - с. 21-23.

Цинкаловський О. Устилуг // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник - від найдавніш. часів до 1914 р./. - Вінніпег, 1984. - Т.2. - С. 482-483.

Ременяка О. Устилуг: золота ружа на блакитному тлі // Слово і час. - 1996. - № 2. - С. 65-67.

x x

x

Устилуг // Географічна енциклопедія України. - К., 1993. - Т.3. - С. 334.

Устилуг // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1984. - Т.П. Кн.I. - С.5II.

725 РОКІВ

першої писемної згадки про Полісся /1275/

Під 1275 р. Полісся вперше згадується у літописі Руському, у зв"язку з боротьбою галицько-волинського князя Лева Даниловича та інших руських князів з монголо-татарами.

Література:

Літопис руський / Пер. з давньорус. Л.Є.Махновця; Відпов.ред. О.В.Мишанич. - К.: Дніпро, 1989. - XVI + 591 с.

Згадка про Полісся - с. 429.

Маринич О.М. Українське Полісся: Фізико-географ. нарис. - К.: Рад. шк., 1982. - 162 с.

Полесье: Материальная культура. - К.: Наук. думка, 1988. - 448 с.

Полісся: етнікос, традиції, культура. - Луцьк: Вежа, 1997.- 264 с.

Українське Полісся: вчора, сьогодні, завтра: Збірка наук. праць. - Луцьк: Надстир"я, 1998. - 220 с.

x x

x

Полісся // Географічна енциклопедія України. - К., 1993. - Т.3. - С. 56.

Полісся // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1996. - Т.6. - С. 2161-2182.

Полісся. Полісся Українське // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1982. - Т.8. - С. 476.

690 Р О К І В

першої писемної згадки про м.Ковель /1310/

У 1310 р. м.Ковель, тепер районний центр області, вперше згадується у письмових джерелах у зв"язку з перебуванням тут майбутнього польського короля Казимира Великого. У XIV ст. Великий князь литовський Гедемін передав село Ковле у володіння феодалу Сангушку. У 1518 р. воно отримало магдебурзьке право і назву Ковель. Місто мало свій герб і магістрат, тут розвивалися ремесла і торгівля. У 1564 р. Великий князь литовський Сигізмунд Август передав Ковель з 28 прилеглими селами у володіння князя А.Курбського. Наприкінці XVIII ст. Ковель був невеликим містечком, у якому нараховувалося 400 димів. У 1795 р., після третього поділу Польщі, місто відійшло до Росії і стало центром Ковельського повіту. Після реформи 1861 р. його економічне життя пожвавилося. Тут були прокладені залізничні колії, зросла кількість ремісників, розширилась торгівля. У місті діяли дві початкові школи, приватна жіноча школа, дві невеликі лікарні і дві аптеки. Нині м.Ковель - один з найбільших промислових і культурних центрів області, великий залізничний вузол.

Література:

Бондаренко Г. Спеціальні історичні дисципліни. - Луцьк, 1997. - 222 с.

Про Ковель - с. 137-138.

Вельма М.Г. Ковель: Путівник. - Львів: Каменяр, 1990. - 70 с.: іл.

Волынь туристская: Путеводитель. - Львов: Каменяр, 1984. - 96 с.: ил.

Про Ковель - с. 32-35.

Денисюк В.Т. Волинь: Події, факти, цифри. Туристичні маршрути. - Луцьк: Надстир"я, 1997. - 143 с.

Про м.Ковель - с. 105-107.

Каміщук А.П., Скулинець П.М., Сміян П.К. Ковель // Історія міст і сіл УРСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 314-331.

Ковель // Украина туристская. - К., 1986. - С. 93-94.

Ковельський календар: Дати. Події. Факти. – Луцьк: Надстир"я, 1996. – 63 с.

Про Ковель – с. 4.

Кругляк Ю.М. Ім"я вашого міста. – К.: Наук.думка, 1978. – 152 с.

Про Ковель – с. 66.

Місто над Турією: Іст.-краєзн. нарис. – Луцьк: Надстир"я, 1995. – 55 с.

Сміян П. Ковель: /Іст.-краєзн. нарис/. – Львів: Каменяр, 1968. – 45 с.

Цинкаловський О. Ковель // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник – від найдавніш. часів до 1914 року/. – Вінніпег, 1984. – Т.І. – С. 508-513.

Богданюк В. Дата на емблемі // Рад. Волинь. – 1986. – 31 січ.

Василів І. Місто над Турією // Вісті Ковельщини. – 1995. – 7 січ.

Міста: Ковель // Досвіт. зоря. – 1998. – 23 лип.

Присяжнюк В. Звідки походить назва: Ковель // Наука і суспільство. – 1984. – № 2. – С. 46.

Рожко В. Православні святині Ковеля // Вісті Ковельщини. – 1995. – І лип.

Семенюк А. Бути місту щасливим // Вісті Ковельщини. – 1993. – 19, 26 черв.

Терлецький Ю. Герби Ковеля // Рад. Волинь. – 1991. – 15 лют.

Філінчук С. Місто, де кували підкови. На щастя? // Нар. газета. – 1995. – № 29. – С.4.

Шаблій Д. Чи зберегти Ковелю свою історію? // Пам"ятки України. – 1990. – № 3. – С. 61-62.

Як Ковель став містом: А також ще раз про нерозгадану до кінця подорож Тараса Шевченка на його околиці // Волинь. – 1999. – 22 лип.

x x

x

Ковель // Географічна енциклопедія України. – К., 1990. – Т.2. – С. 174.

Ковель // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.3. - С. 1062.

Ковель // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.5. - С. 250.

Ковтун В.В., Степаненко А.В. Города Украины: Экон.-географ. справочник. - К.: Вища шк., 1990. - 279 с.: ил.
Ковель - с. 30-31.

590 РОКІВ

першої писемної згадки про селище Шацьк /1410/

Під 1410 р. селище Шацьк, тепер районний центр області, вперше згадується у праці польського історика Яна Длугоша "Грюнвальдська битва". В ній говориться, що польський король Ягайло відрядив своїх мисливців до Шацьких лісів, щоб заготовити м"ясо для війська напередодні битви під Грюнвальдом. В цей час село входило до Литовського князівства. З ХУІ ст. Шацьк став власністю сім"ї Браницьких, а з 1849 р. перейшов у розпорядження Волинської губернської палати державних маєтностей.

Література:

Длугош Я. Грюнвальдская битва. - М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1962. - 214 с.

x x
x

Бондаренко Г.В., Кихтюк В.В. З історії назв районних центрів, міст і селищ міського типу Волинської області // Педагогічний пошук. - Луцьк, 1999. - № 1/21/. - С. 77.

Волынь туристская: Путеводитель - Львов: Каменяр, 1964. - 96с.: ил.
Про Шацьк - с. 73-74.

Гонтаренко М.К., Серпенінов П.Н. Шацьк // Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 500-510.

Денисюк В.Т. Волинь: Події, факти, цифри. Турист. маршрути.- Луцьк: Надстир"я, 1997. - 143 с.
Про Шацьк - с. 113.

Цинкаловський О. Шацьк // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник – від найдавніш. часів до 1914 р./ - Вінніпег, 1986. - Т.2. - С. 534.

Шацьку - 585 років // Шацький край. - 1995. - 8 лип.

Шумук О., Гурко Т. Шацьк в історичних подіях // Шацький край.- 1995. - 1 лип.

x x
x

Шацьк // Географічна енциклопедія України. - К., 1993. - Т.3. - С. 441.

Шацьк // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1985. - Т.12. - С. 372.

500 Р О К І В

першої писемної згадки про с.Кортеліси, тепер Ратнівського району /1500/

У 1500 р. в історичних джерелах вперше згадується с. Кортеліси, тепер Ратнівського району. На території села знайдені залишки жител і поховань, ймовірно давньоруського часу. У XVI ст. Кортеліси належали до Ратнівського староства, тут нараховувалося 25 дворів. Його мешканці займалися сільським господарством, виконували повинності на користь Ратнівського замку. У 1766 р. в Кортелісах збудована церква. У 1795 р., після третього поділу Польщі, село у складі Західної Волині відійшло до Російської імперії і стало власністю казни. В адміністративному відношенні було підпорядковане Гірницькій волості Ковельського повіту. Після встановлення радянської влади тут було створено сільську раду, відкрито неповну середню школу, фельдшерсько-акушерський пункт. 28 червня 1941 р. окуповане гітлерівськими загарбниками. За участь у русі Опору 23 вересня 1942 р. село було спалене, а його жителі розстріляні. Після визволення село відбудували, відкрили восьмирічну школу, Будинки побуту та культури, магазин і фельдшерсько-акушерський пункт.*

---

* Див. 5 травня

Література:

Грищенко М.П. Кортеліси // Історія міст і сіл УРСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 590-598.

Денисюк В.Т. Волинь: Події, факти, цифри. Туристичні маршрути. - Луцьк: Надстир"я, 1997. - 143 с.

Про Кортеліси - с. 119-120.

Денисюк В.Т., Денисюк І.О. Кортеліси // Денисюк В.Т., Денисюк І.О. Ратнівщина: Іст.-краєзн. нарис. - Луцьк, 1998. - С.210-216.

Золота скриня: Народні легенди й перекази з Північ.Волині й Зах. Полісся. - Луцьк: Вежа, 1996. - 122 с.

Про с.Кортеліси - с. 101.

Цинкаловський О. Кортиліси // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник - від найдавніш. часів до 1914 р./- Вінніпег, 1984. - Т.I. - С. 543-544.

Михалевич М. З історії села Кортеліси // Червоний прапор. - 1990. - 19, 21, 26 лип.

Мороз Д. Ювілеї наших сіл // Ратнівщина. - 1996. - 16 жовт.

Ньорба К. Свято села // Червоний прапор. - 1989. - 28 листоп.

425 Р О К І В

від дня народження Є.Гулевичівни /1575-1642/- однієї з засновниць Київського братства, культурної та громадської діячки

У 1575 р. ймовірно у с.Затурці, тепер Локачинського району, народилася Єлизавета /Галшка/ Гулевичівна - одна з засновниць Київського братства, культурна та громадська діячка. У 1615 р. склала фундушевий запис, за яким відписала свою садибу з землями у Києві для заснування нового монастиря, шпиталю і школи для дітей шляхти та міщан. Цим було покладено початок Київській Братській школі. Останні роки свого життя провела у Луцьку, де брала участь у діяльності братства. Заповіла поховати себе у Хрестовоздвиженській церкві.

Література:

Бірюліна О.А. Волинський рід Гулевичів I6-I7 ст. // Матеріали IУ науково-краєзнавчої конференції "Остріг на порозі 900-річчя".- Остріг, 1993. - С. I6-I8.

Гуртовий Г. Благородна душа Гулевичівни // Світязь: Альманах Волин. орг-ції Спілки письменників України. - Луцьк, 1998. - Вип.5. - С. 96-I04.

Гуртовий Г.О. Галшка з роду Гулевичів // Гуртовий Г.О. Вибрані краєзнавчі статті та бібліографія. - Луцьк, 1994. - С. I03-I05.

Гуртовий Г.О. Громадянський подвиг волинянки Гулевичівни // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, I99I. - С. 42-43.

Давидюк В.Ф. Гальшка Гулевичівна // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, I99I. - С. 44.

Козуля О. Славетна меценатка // Козуля О. Жінки в історії України. - К., 1993. - С. 42-45.

Колісниченко Ю., Плачинда С. Гулевичівна // Колісниченко Ю., Плачинда С. Неопалима купина. - Хмельницький, 1994. - С. 48-78.

Лозко Г. Лозки та Гулевичі в ХУ-ХУП ст. // Волинський музей: Історія і сучасність. Наук. збірник. - Луцьк, 1999. - Вип.П. - С. I89-200.

Прокопчук В.І., Прокопчук В.Є. Є.В.Гулевичівна-Лозчина - одна з фундаторів Луцького братства // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, I99I. - С. 40-4I.

Святий дар // Український історичний календар'95. - К., 1994. - С. I56.

Давидюк В. Гулевичівна - опікунка Луцького братства // [illegible] трибуна. - I99I. - I7 квіт.

Ковальчук Т. Наша Гулевичівна // Луцький замок. - [illegible]. - 29 трав.

Козуля О. Славетна меценатка // Дніпро. - 19[illegible]. - [illegible]. - С. I24-I26.

Кропива П. Згадаймо і ми її ім"я // Рад. жінка. - 1991. - № 10. - С. 4-5.

Кучерук О. Дар Галшки Гулевичівни // Київ. - 1991. - № 12. - С. 125-129.

Кучерук О. Хронічка // Неопалима купина. - 1993. - № 2. - С. 117-170.

Левчанівська І. Гальшка Гулевичівна // Нар. справа. - 1992.- - 15 груд.

Мазур П. Дві долі // Освіта. - 1995. - 29 листоп.

Осауленко Л. Останні роки вона жила в Луцьку... // Нар. трибуна. - 1995. - 24 жовт.

Рудич В. Чолом вам, берегині: Славетна меценатка // Нар. слово. - 1999. - 4, 6 лют.

Рогоза Б. Жінка з Подолу, яка увійшла в історію // Наука і суспільство. - 1997. - № 7-8. - С. 21-24.

Хижняк З. Галшка Гулевичівна // Київ. старовина. - 1994. - № 4. - С. 56-64.

Шевчук М. Її поховали біля Хрестовоздвиженської церкви // Нар. трибуна. - 1993. - 18 верес.

Шевчук М. На вічні часи дарую, записую і відказую... // Голос України. - 1993. - 20 лют.

x x

x

Гулевичівна Гальшка // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1993. - Т.2. - С. 458.

Гулевичівна Єлизавета // Короткий довідник з історії України.- К., 1994. - С. 66.

Підкова І.З., Шуст Р.М. Гулевичівна Єлизавета Василівна // Підкова І.З., Шуст Р.М. Довідник з історії України. - К., 1993.- Т.1. - С. 166.

Яневський Д. Гулевичівна Єлизавета // Малий словник історії України. - К., 1997. - С. 123.

400 Р О К І В

від дня народження воєводи А.Киселя /1600-1653/ - державного і політичного діяча та дипломата

У 1600 р. народився воєвода Адам Кисіль - державний і політичний діяч та дипломат, з старого волинського шляхетського роду, постійний представник польського уряду на переговорах з козаками. Обіймав посади воєводи брацлавського /1647/ та Київського /1649/. Проводив переговори з Богданом Хмельницьким у 1648-1652 рр., намагаючись знайти компроміс між Польщею і Військом запорізьким. Брав активну участь у церковних справах як лідер української православної шляхти. Мав родове помістя у с. Низкиничі, тепер Іваничівського району, де за власний кошт збудував церкву. Там був і похований.

Література:

Воєвода Адам Григорович Кисіль // З Української старовини: Альбом. - К., 1991. - С. [81-87] .

Гаврилюк С.В. Про внесок Адама Киселя та його родини у заснування й утримання релігійних осередків на Волині // Минуле і сучасне Волині: Літописи, міста і середньовічна культура: Матеріали УШ Волин. обл. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1998. - С. 107-108.

Дорошенко Д. Нарис історії України: В 2 т. - К.: Глобус, 1991. - Т.І, 2.

Про А.Киселя - т.І., с. 220, 223; т.2., с. 14-16, 21, 23, 25, 30.

З листів з України // Літопис Волині. - Вінніпег, 1992. - Ч. 17-18. - С. 197-201.

Матвіюк М. Шляхетський рід Киселів: походження та діяльність на Волині у ХУ-ХУП ст. // Збірник наукових статей "Волинського історичного молодіжного товариства". - Луцьк, 1996. - Вип.І. - С. 32-36.

Новицький І. Адам Кисіль, воєвода Київський // [illegible] стогнала: Друга пол. ХУІ - пер. пол. ХУП ст. - К., [illegible]. - С. [illegible]-382.

Рудецький П. Документ до характеристики Адама Киселя // Волинський музей. Історія і сучасність. - Луцьк, 199[illegible]. - С. 21.

Яковенко Н. Адам Кисіль // Історія України в особах IX-XVIII ст.- К., 1993. - С. 270-272.

Корзонюк М. Адам Кисіль: темні плями, легенди і дійсність // Нар. трибуна. - 1991. - 27 листоп.; 4, 11 груд.

Михальчук Л. Дилема Адама Кисіля // Пам"ять століть. - 1998.- № 3. - С. 41-60.

Радічук М. Кисилі в Низкиничах - панський двір // Наше місто.- 1997. - 18 верес.; 4 груд.

x x

x

Кисіль Адам // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.3. - С. 1033-1034.

Кисіль Адам // Довідник з історії України. - К., 1995. -Т.2. -С. 38-39.

Котляр М., Кульчицький С. Кисіль Адам // Котляр М., Кульчицький С. Довідник з історії України. - К., 1996. - С. 132.

300 Р О К І В

від часу спорудження Св. Іллінської церкви у м. Камені-Каширському /1700/

У 1700 р. в м.Камені-Каширському на кошти прихожан побудовано Св. Іллінську церкву - дерев"яний, тризрубний, одноглавий храм. У 1840 р. за кошти поміщика графа Сигізмунда Красицького церква піднята на кам"яний фундамент. У 1883-1885 рр. з ініціативи Волинського губернатора Грессера відреставрована за рахунок казни інженером Юргенсом та в 1886 р. освячена. В церкві зберігалися старі рукописні Євангеліє та шовковий антимінс, освячений єпископом Й.Семашком.

Література:

Гайдай Л., Пась В. Різдво-богородицька, Іллінська, Святомиколаївська та Святомихайлівська церкви в м.Камені-Каширському у XVIII-XIX ст. // Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край: Матеріали IX наук. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1998. - С. 206-207.

Денисюк В.Т. Камінь-Каширський. 600 років від дня першої писем. згадки про місто: Іст.-краєзн. нарис. - Луцьк: Надстир"я, 1996. - 176 с.

Про храм в ім"я Святого Преподобного Іллі - с. 104.

Историко-статистическое описаніе церквей и приходовъ Волынской епархіи. Т.У. Ковельскій уездъ / Теодоровичъ Н.И. - Почаев, 1903. - 559 с.

Про Св. Іллінську церкву - с. 239-240.

Рожко В. Православні монастирі Полісся. - Луцьк: Надстир"я, 1996. - 212 с.

Про церкву Св.Іллі у Камені-Каширському - с. 37, 41.

Каталог маркованих конвертів пошти України: Камінь-Каширський. Церква ХУШ ст. // Пошта і філателія України. - 1996. - № 4. - С.29.

60 Р О К І В

від дня смерті О.К.Левчанівської /1881-1940?/- української політичної та громадської діячки

Ймовірно у 1940 р. в Казахстані загинула Олена Карпівна Левчанівська /дівоче прізв. - Гродзінська/ - українська політична і громадська діячка. Народилася у с.Городно на Волині. Отримала домашню освіту. У 1903 р. в Петербурзі екстерном здала іспит зрілості та поступила на філософський факультет Віденського університету, який не закінчила через сімейні обставини. У 1905 р. вийшла заміж і переїхала у Петербург, а потім у Москву, де закінчила історичний відділ Вищих жіночих курсів. У 20-х рр., проживаючи у маєтку батька у с.Линів, тепер Локачинського району, очолювала добродійну секцію товариства "Просвіта". Активно займалася освітньою та громадською роботою, організовувала школи, викладала в них. До жодної політичної партії не належала. У 1922 р. обрана в сенат Речі Посполитої, де захищала права українського народу. Входила у комісію закордонних справ. Як член міжнародної жіночої Ліги миру і свободи виступала у Празі, Женеві, Парижі, відстоюючи права українців у Польщі.

24 грудня 1939 р. заарештована органами НКВС, знаходилася у Луцькій в"язниці. Потім відправлена у Казахстан. Точна дата і обставини смерті невідомі.

Література:

Берекета Б. Сенаторка з Волині // Берекета Б. Вічні розмови: Нариси, репортажі, інтерв"ю. - Луцьк, 1998. - С. 82-86.

Левчанівська І.О. О.Левчанівська про першу світову війну: "Щоденник. Статті" // Документально-художня проза про першу світову війну: Матеріали і тези доп. та повідомл. міжнар. наук.-теорет. конф. - Луцьк, 1994. - С. 130-134.

Левчанівська І. Пам"яті моєї мами Олени Левчанівської: У II0 річницю з дня народж. // Літопис Волині. - Вінніпег, 1992. - Ч.I7-I8. - С. I45-I50.

Луговий О. Олена Левчанівська // Луговий О. Визначне жіноцтво України: Історичні життєписи. - К., 1994. - С. 290.

Олена Левчанівська // "Роде наш красний...": Волинь у долях краян і людських документах. - Луцьк, 1996. - Т.I. - С. I6I-230.

Багнюк М. Воістину незабутня... // Луцький замок. - 1996. - 23 лют.

Барабошко О. Жила сенаторка в Линеві // Сел. життя. - 1996. - 22 лют.

Берекета Б. Сенаторка з Волині // Голос України. - 1992. - 25 лют.

Віренко Н. Прохання про реабілітацію // Нар. трибуна. - 1994.- I2 лют.

Гуменюк Н. Душа своїх убивць переживе // Нар. трибуна. - 199I. - I6 лют.

Гуменюк Н. Олена Левчанівська: Таємниця № 43/3-37 // Нар. трибуна. - 1995. - 24 лют.

Калитюк В. Велика українка // Сел. життя. - 1999. - 30 квіт.

Кузьмін В. Сенаторка Левчанівська // Віче. - 199[illegible]. - 9 лют.

Левчанівська І. Линів і Гродзінські // Нар. трибуна. - 199I.- I0 лип.

Левчанівська І. Сором нам на весь світ // Нар. трибуна. - 1990. - 29 листоп.

Левчанівська І. Спогади про маму // Волинь. - 199I. - № I. - С. I36-I4I.

Рубан М. Дух і слово - криця // Укр. культура. - 1993. - №3-4. - С. 28-29.

Свідчаний М. І так собі напрошила... // Колгосп. правда. - 1991. - 29 серп.

Царук Я. Захисники поневолених // Слово правди. - 1996. - 6 лип.

Школі присвоєно ім"я Олени Левчанівської // Волинь. - 1995. - I квіт.

Штинько В. Пані сенаторка знову в Линеві: Репортаж з відкриття музею історії села в Линів. непов. серед. школі ім. Олени Левчанівської Локачинського р-ну // Волинь. - 1996. - 17 лют.

x x

x

Левчанівська Олена // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.4. - С. 1270.

55 РОКІВ

від часу створення Волинського народного хору /1945/

У 1945 р. у м.Луцьку створено Волинський народний хор, попередником якого був ансамбль, утворений в 1940 р. Помітним етапом у біографії хору став період, коли його художнім керівником і головним диригентом у 1947-1963 рр. був один із засновників, заслужений артист України С.С.Самохваленко. Однак, за браком коштів на утримання, хор був розпущений. У 1978 р. він відновив свою діяльність під керівництвом народного артиста України А.Пашкевича. Нині добру славу Волинського народного хору примножують художній керівник О.Стадник, хормейстер В.Єфіменко, балетмейстер В.Мамчур, керівник оркестру Р.П"ятачук, диригент хору В.Гурак, співаки, танцюристи, музиканти. За час свого існування колектив хору виступив майже з трьома тисячами концертів не лише перед волинянами, а й перед жителями Росії, Казахстану, Узбекистану, Грузії, Канади, США та ін.

Література:

Горний М. Олександр Самохваленко // Горний М. Українці Холмщини і Підляшшя: Видатніші особи XX ст. - Львів, 1997. - С.141-143.

Денисюк В. Зачаровані мистецтвом: До 40-річчя Луцького міського Будинку культури - народного Дому "Просвіта". - Луцьк: Надстир"я, 1997. - 160 с.

Про Волинський народний хор - с. 5.

Балик Н. З чистих джерел // Волинь. - 1999. - 13 серп.

Ворон В. З народних джерел // Мол.ленінець. - 1979. - I трав.

Ворон В. У суцвітті талантів // Мол.ленінець. - 1979. - 8 лют.

Герасимчук В. Про перший виступ Волинського народного хору в Луцьку // Музика. - 1979. - № I. - С.2I.

Грушка Є. Браво, новому хору // Рад.Волинь. - 1978. - 8 листоп.

Гуменюк Н. В Америку, в Америку за синій океан...// Віче. - 1999. - 18 берез.

Гуменюк Н. Ювілей без привілеїв, але з піснями і славою // Віче. - 1998. - 7 трав.

Єфіменко А. Олександр Стадник: "Я новатор і артистам даю право на експеримент" // Віче. - 1998. - 30 квіт.

Мандзюк Ф. З чистих джерел // Рад.Волинь. - 1982. - 23 квіт.

Недзельський В. Українська пісня: Присвяч. 20-й річниці створення Волин. Держ. Укр. Нар. Хору // Сіл. новини. - 1998. - 4 квіт.

Пирожик О. Волинський хор поляки визнали одним з кращих у світі // Віче. - 1996. - 25 лип.

Токарев Ю. Коли звучить Волинський хор // Культура і життя. - 1990. - 22 квіт.

Філатенко А. Дзвінка і чаруюча пісня іменинників // Волинь.- 1998. - 7 трав.

Філатенко А. З баяном мама долю подарувала // Волинь. - 1999.- 7 верес.

Філатенко А. Обірвана мелодія // Волинь. - 1997. - I листоп.

Філатенко А. Радощі і печалі Волинського хору // Волинь. - 1995. - 9 груд.

Юрченко Т. Наймолодший з-поміж народних // Україна. - 1979. - № 48. - С. 25.

Відруковано на розмножувальній техніці
М П "Зоря - плюс" 10.12.9[illegible] р. Тираж 100 шт.